

REPORT APPENDICES

By Eva van Genuchten
4230698

TABLE OF CONTENTS

Table of Contents	2
-------------------	---

Part A

A.1. Opening bee hotel	4
A.2. City challenge Etten-Leur	8

Part B

B.1. Visit to social workplace	10
B.2. Interview Aedes	12
B.3. Interview alderman	20
B.4. Interview Woonwenz	28

Part C - No appendices

Part D

D.1. Insights used for framework	40
D.2. Ideation toolkit	42
D.3. Prototypes tools	49
D.4. Ideation visual identity	58
D.5. Webpage design	62

Part E

E.1. Partners for pilot	64
E.2. conversation municipality of Rotterdam	66
E.3. Results evaluation at municipality of Rotterdam	67
E.4. Visuals created for municipality of Rotterdam	70
E.5. Results evaluation Eco-Units	72

Part F - No appendices

A.1. OPENING BEE HOTEL

A.1. The opening

Eco-Units donated a bee hotel to the neighbourhood Vastenavondkamp in Blerick, Venlo. In this neighbourhood the 'Buurtbox' is located as well. This Buurtbox was one of the inspirations for this graduation project. The Buurtbox is a shipping container that serves as a landing point for toys to use outside for children in the neighbourhood.

At the 21st of March the bee hotel was opened by Hanno Lamers, alderman social affairs of Venlo (figure A.1.1). During the day I mainly observed what was happening and talked to a few people. Also arrangements were made to interview the neighbourhood committee and alderman Lamers.

Although it was a very cold day, about 20 people and 15 children were present during the day.

A.2. Description Neighbourhood

The neighbourhood where the Buurtbox is located,

consists of social housing (four flats of four high without an elevator). The map of the neighbourhood is shown in figure A.1.2. The housing corporation in the area is Stichting Woonwenz. They placed the Buurtbox in the neighbourhood as a compensation for the families during the renovation of the flats. In the centre of the area is a playground and some green (figure A.1.3; top left). This is also where the Buurtbox was placed.

A.3. Stakeholders involved in the neighbourhood

The neighbourhood was formerly known as a disadvantaged neighbourhood, with many low-income families, and high crime rate. About three years ago Woonwenz started to form a neighbourhood committee. They personally asked everyone in the neighbourhood if they wanted to do some work voluntarily for the neighbourhood, and a group of about six enthusiastic neighbours form the core of this committee. Woonwenz also offered one of the houses in the building to use as a 'neighbourhood home': a place where they could meet and people could come with questions (figure A.1.3: top

DATE

28th of February 2018

GOAL

The goal of being present at the opening of the bee hotel was to gain an understanding of how the Buurtbox functions, and see which stakeholders are (in)directly related to the Buurtbox and the neighbourhood.

METHOD

During and before the opening of the beehotel, the opening and several stakeholders were observed, and I talked to some of the stakeholders. Pictures were made during the event.

Fig A.1.1.

Bee hotel is opened by Eco-Units, some children and the alderman

MAIN INSIGHTS

- Stakeholders that were involved with the Buurtbox were: the children, the residents, the neighbourhood committee, the housing corporation, the designer of the Buurtbox, the neighbourhood officer, the municipality, citizen support.
- The collaboration between these stakeholders can be very fruitful for the liveability of an area.
- A constant group of enthusiastic volunteers in a neighbourhood is important for social cohesion in that area.
- Children can be a binding factor in an area.
- When creating a communal product, like the Buurtbox, it is important to set some clear boundaries and rules.

right and bottom left). The committee is supported by a citizen supporter from the foundation 'Synthese Venlo' commissioned by the municipality of Venlo.

Once a week the residents can ask questions to a functionary of the municipality in the neighbourhood home. Moreover, the district officer often visits the neighbourhood home.

Thanks to this joint effort of volunteers, the municipality and the housing corporation the neighbourhood is now seen more positively by residents of the neighbourhood and in Venlo than three years ago.

A.4. Learnings Buurtbox

The Buurtbox was placed in the area in the summer of 2017. What could be observed clearly is that the effort of the volunteers was very important. They opened the Buurtbox, watched the children and the toys, made sure everything was used correctly and returned at the end of the day. This also makes the concept very supported by

the neighbourhood, because it feels like their Buurtbox. The neighbourhood committee also organised other activities with children, they opened a small library in the neighbourhood home, and always try to involve everyone in the neighbourhood. So a group of enthusiastic people that wants to put effort in the neighbourhood is an important condition for such a concept to work. Moreover, the children seem to be very important in this concept. While we were waiting for the opening to start, children came outside, being very curious, and hopeful that the Buurtbox would open. They were dragging along their parents to come outside as well. Children could be seen as a binding factor in the neighbourhood.

Some clear rules were made for the use of the Buurtbox (fig A.1.3; bottom right), for example: toys need to be used properly and returned, and are only meant for children in the neighbourhood. Moreover, the volunteers decide if something is okay or not, and children (and parents) need to respect this. Setting some clear boundaries or rules when developing such an idea, is seen as a third learning from the Buurtbox. However, this could also cause confusion

sometimes. For example, the single family homes were from a different housing corporation. Therefore, initially these children weren't allowed to play with the Buurtbox, which is very confusing for children living around the same square and playground.

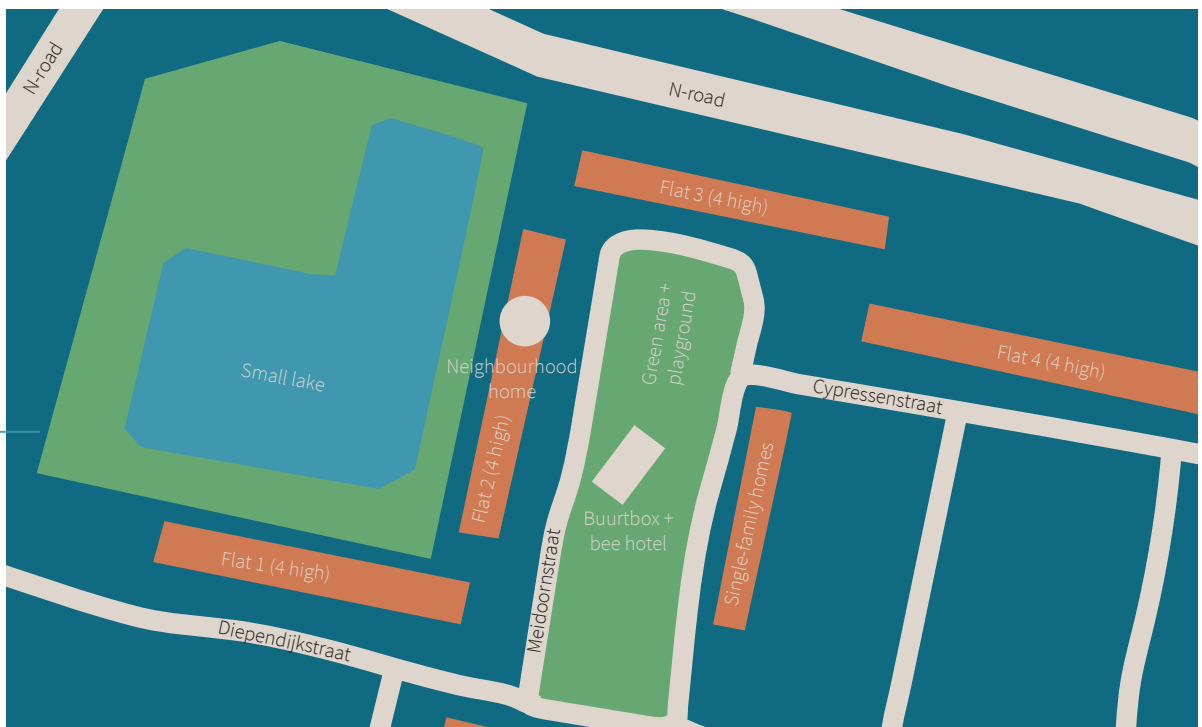

Fig A.1.2. - Map of the neighbourhood Vastenavond-kamp where the Buurtbox and bee hotel are located.

Fig A.1.3. - Clockwise: playground and one of the four flats; entrance of the neighbourhood home; advertisement on the neighbourhood home; 'rules' for the use of the Buurtbox

A.2. CITY CHALLENGE ETTEN-LEUR

TOY STORIES

Een buitenspeelgoed-uitleen voor de buurt

Toy Stories is een gerecyclede zeecontainer waarin (buiten)speelgoed voor de buurt wordt opgeslagen. Kinderen kunnen hier op vaste tijden in de week speelgoed lenen, en met elkaar spelen, waardoor ze meer buitenspelen en bewegen. Kinderen slepen hun ouders mee als de container open gaat, en zij kunnen komen kijken en een kopje koffie drinken. Omdat kinderen de toekomst zijn van een wijk en vaak ook een bindende factor is dit een mooie manier om buurtbewoners met elkaar in contact te laten komen. Daarnaast is de container duurzaam in energieverbruik (zonnepanelen), en bevordert hij de biodiversiteit in de omgeving d.m.v. een groen sedum dak, en een bijenhotel.

Trap en klimmuur Door middel van de trap en/of klimmuur is er toegang tot het groen dak. Het dak is afgeschermd met een houten omheining. De klimmuur kan ook gebruikt worden als de container niet open is.

Luik Als de container open is, kunnen kinderen bij het luik aangeven wat ze willen lenen. De container bevat speelgoed, zoals skelters, steps, voetballen, hoalahoops, producten waardoor kinderen veel bewegen.

Speelgoed is natuurlijk ook een erg mooi product om te delen (deeleconomie) met meerdere buurtbewoners, omdat kinderen vaak snel uitgekeken raken op speelgoed. Op deze manier kunnen kinderen van meer speelgoed gebruik maken, zonder dat elk huishouden dit los hoeft aan te schaffen.

HOE WERKT HET?

De container gaat tusschen door een of meerdere middag toezicht en z Doordat ouders er sat spelen, ontstaat er me

Het speelgoed kan een of woningcorporatie, n gezocht worden met een te leasen. Als er meerdere kan speelgoed ook uitgev uitleenpunten, zodat er ee

LOKALE POP-UP STORE

Voor lokale ondernemers, kunstenaars en (school)projecten

Een plek voor buurtbewoners om samen te komen, elkaar te leren kennen, en lokale producten te bekijken of (ver)kopen. Buurtbewoners bepalen samen wie de volgende 'bewoner' van de pop-up store wordt. Op deze manier kan je gemakkelijk feedback krijgen op jouw ideeën of product, en kom je op een laagdrempelige manier met elkaar in contact. Daarnaast is de container duurzaam in energieverbruik (zonnepanelen), en bevordert hij de biodiversiteit in de omgeving d.m.v. een groen sedum dak, en een bijenhotel.

Zonnepanelen en groendak De zonnepanelen geven energie voor koffie, verlichting, verwarming, etc. Het groendak is van sedum, wat de biodiversiteit erg bevordert. Daarnaast houdt het dak de container in de zomer koel, en werken ook de zonnepanelen hierdoor efficiënter.

Raam Zorgt voor natuurlijke lichtinval en creëert etalage ruimte. Op een van de ramen kunnen de nieuwe initiatieven gehangen worden.

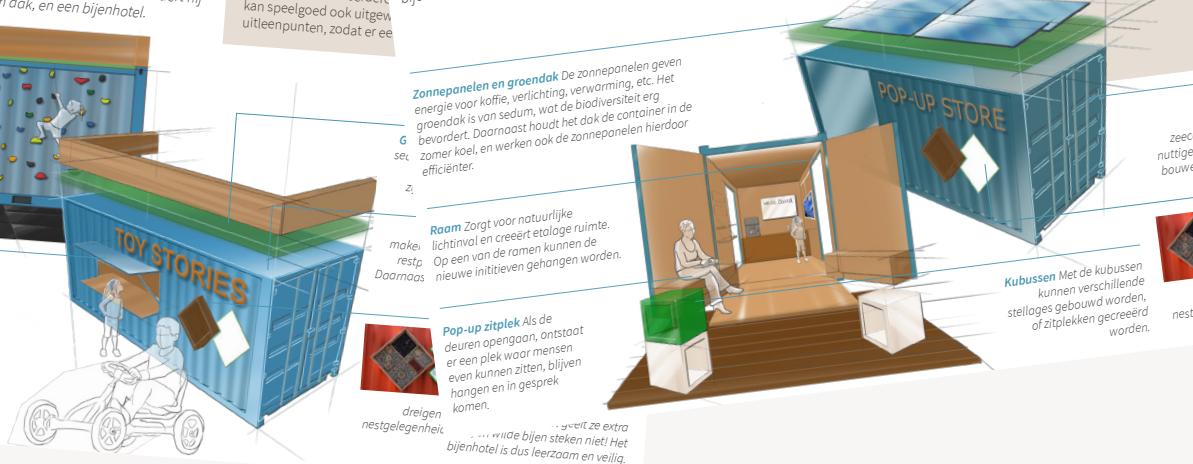
Pop-up zitplek Als de deuren openstaan, ontstaat er een plek waar mensen even kunnen zitten, blijven hangen en in gesprek komen.

... geeft ze extra
... wide bijen steken niet! Het
bijenhotel is dus leerzaam en veilig.

HOE WERKT HET?

Deze pop-up store is voor en door buurtbewoners, ondernemers, kunstenaars en scholieren. Ideeën, kunst en producten tonen. De bewoners wisselt regelmatig (bijvoorbeeld elke twee weken) en kunnen samen beslissen wie de volgende bewoner is. De container wordt gedaan door een stembox in de container. De 'bewoner' kan de container gebruiken voor een tijdelijke bewoner is, dat hij die periode kan gebruiken voor buurtbewoners ook langs lopen en praatje.

In de container zullen verschillende uitvalspunten en rails om dingen op te hangen, en plaatsen. De 'bewoner' kan de container gebruiken voor eigen wens inrichten.

The municipality of Etten-Leur and the housing corporation WEL posted (design) competition on CityChallenges.nl. The challenge was: 'How to get neighbours to meet more often?' (CityChallenges, 2018). Because it fitted with the assignment of the graduation assignment, I decided to participate. The five best ideas were awarded a prize, and could get funding to realize a pilot. A short research was done into what was already existing in E-L to improve the social cohesion to spot potential competitors or partners (see figure A.2.2).

The two concepts that were handed in for the challenge were 'Toy Stories' and 'Pop-up Store', which are shown in figure A.2.1. The pop-up store was selected as one of the 10 best ideas out of 157 submissions. Therefore I had to pitch the idea in front of the jury (figure A.2.3.) In just 90 seconds. Unfortunately, the idea did not get awarded a prize.

Nevertheless, it helped me to start sketching and developing concepts in an early stage of the project. Moreover, some insights were taken from the challenge as well. For example, the jury preferred the smaller and cheaper ideas, that were easy to do a pilot with. Moreover, they were attracted to ideas that already had some prove of concept (because they already existed in other cities). Secondly, the municipality thought that having coffee served could attract people to the pop-up store, and saw this as a positive aspect of the concept. They thought the idea of the Toy Stories depended very much on the quality of the toys. It could attract parents through the children. On the other hand, they were concerned about permits to place the container, and costs to transport it. Lastly, they did see the possibility of adding a consultation hour for people in the neighbourhood.

Fig A.2.1.

The two submissions for the City Challenge

DATE

Deadline: 18th of March 2018

Pitch: 28th of March 2018

GOAL

The assignment of the City Challenge was to come up with ideas that will increase the contact between neighbours in Etten-Leur. This assignment fitted the goal of the graduation project, and could offer some funding for a pilot. Therefore, it was decided to participate in this challenge.

METHOD

Some ideas were generated, of which two were chosen to develop further. Because of the short timespan, this decision was made quickly. One of the concepts is similar to the Buurtbox in Venlo. A second concept was developed that was very different from the first one, to see what would be most attractive to the municipality.

MAIN INSIGHTS

- The jury preferred smaller (cheaper) ideas / easy to pilot.
- The municipality thought that having coffee served could attract people to the pop-up store.
- They thought the idea of the Toy Stories depended very much on the quality of the toys. It could attract parents through the children.
- They were concerned about permits to place the container, and costs to transport it.
- They saw the possibility of adding a consultation hour for people in the neighbourhood.

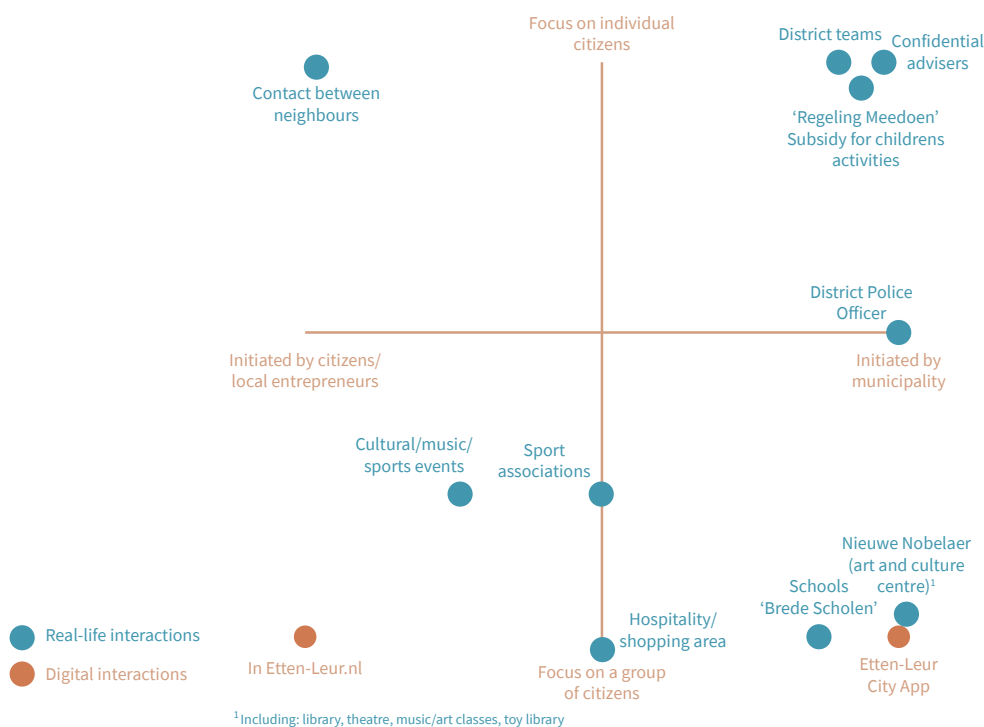

Fig C.2. - Social cohesion in Etten-Leur: competitors or potential partners

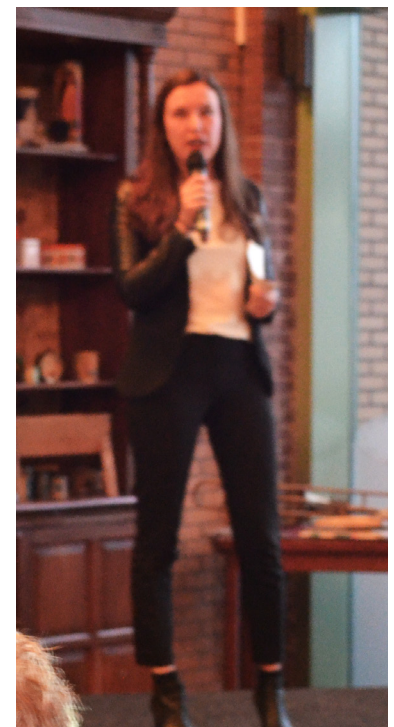

Fig C.3. - The 90 seconds pitch in 't Turfschip, Etten-Leur.

B.1. VISIT TO SOCIAL WORKPLACE

Which people can work at this social workplace? There are four different target groups. We offer work for people with a mental or physical disability, for people who have to return into society (former TBS patients), or for refugees who don't speak the language (yet). Moreover, we have an art studio for psychiatric patients where they can spend their day if they want.

What are the different departments in the workplace?

One department is a place where products are sorted, stickers are placed on product, napkins are folded etc. Then we have a wood workshop (figure B.1.2), where we make new products like the bee hotel or sometimes restore old furniture. We prefer products like the bee hotel that are made on request, and therefore already sold to a customer. There is also a sewing studio, where new products like bags are made from old fabrics or banners (figure B.1.2. bottom right). We have an art studio for daycare of psychiatric patients. There is a computer repairing workshop, and a bicycle repairing workshop. We can only do small repairs, because we don't want to compete with the bike shop nearby. Here we also have some bikes to teach (female)

refugees to ride a bike. Lastly, we have a recycle shop (figure B.1.2. top left) where we sell products that are made here. We have to promote this more, because we don't sell enough here.

There is a canteen in the middle (figure B.1.2. top left), where we have the coffee and lunch break everyday. In the kitchen we cook a meal twice a week, and employees can stay for dinner.

DATE

28th of February 2018

GOAL

The goal of the visit was to gain an understanding of how a social workplace works, and what the possibilities and limitations are when producing a product there.

METHOD

One of the coordinators gave me tour through the social workplace 'Kan Doen', located in an old school building, in Venlo. During the tour questions were asked and pictures were made.

MAIN INSIGHTS

- Producing your product at a social workplace should usually not be a limitation.
- Many different target groups work at a social workplace.
- Tasks of employees vary from placing stickers on products or sorting parts, to more advanced woodworking or repairing bicycles and computers.

Fig B.1. - A banner of the social workplace 'Kan Doen' and the directions in the building.

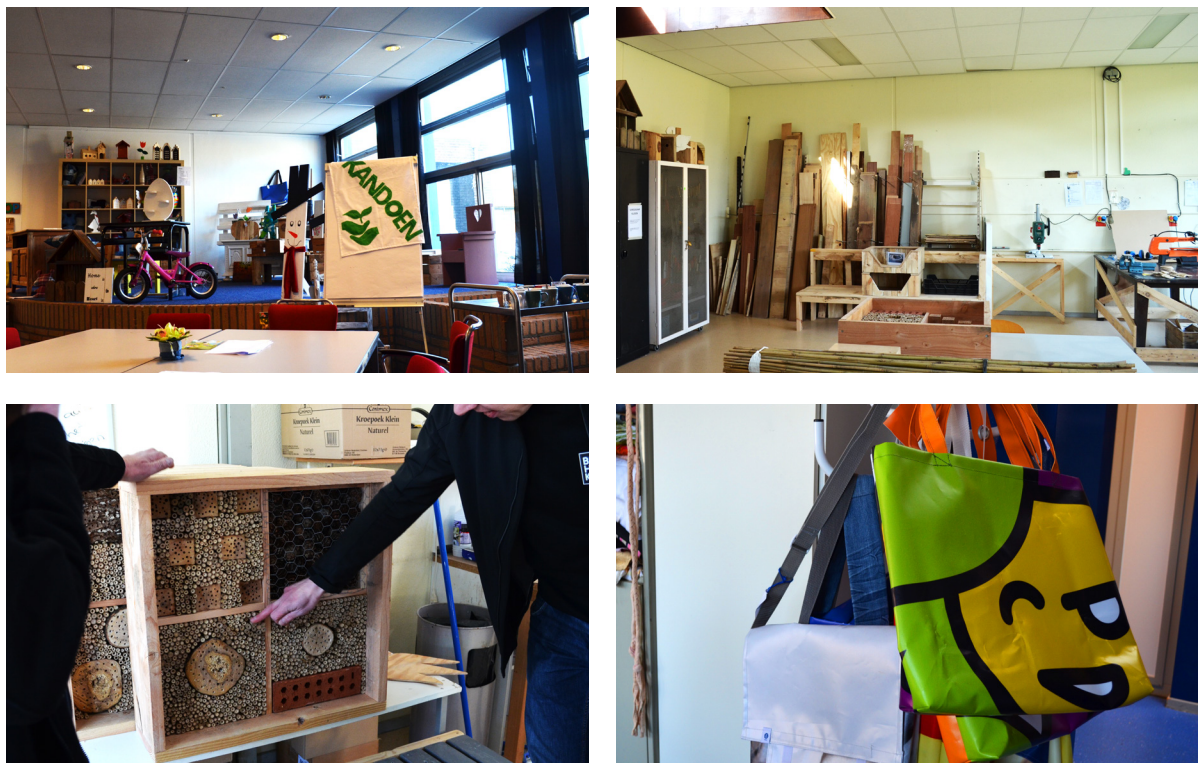

Fig B.1.2. - Clockwise: the canteen and the 'recycle shop'; the wood workshop; the bee hotels produced at 'Kan Doen'; bags produced from old banners at the sewing studio.

B.2. INTERVIEW AEDES

DATE

1st of May 2018

GOAL

The goal of the interview was to gain an understanding of the needs of housing corporations and their role in creating liveable neighbourhoods.

METHOD

Two employees of Aedes were interviewed. Aedes (figure B.2.1.) is an association of housing corporations, and one of their focus points is creating liveable neighbourhoods. A semi-structured in-depth interviewing method was used. The questions focussed on the 'liveable neighbourhood': what it is, and how to achieve this. Moreover the role of housing corporations in creating these liveable areas was discussed, and the role that Aedes plays in this. Lastly, the concepts of the City Challenge Etten-Leur (appendix A.2), where shown to get a more feedback on these ideas, and see what the most relevant aspects are for the housing

corporations. The interview was conducted in Dutch. The interview started with a short introduction of myself and the company.

MAIN INSIGHTS

Most of the 350 housing corporations in the Netherlands are a member of Aedes. The role of Aedes is to threefold: sector development, advocacy, and creating a network.

After a number of incidents in 2013, revising the housing act was accelerated. The new housing act became active in 2015 and the role of the housing corporation was very much restricted by the government. For liveability this means that the housing corporation can only build social housing for rent (so no middle-income housing, or houses for sale). They cannot do any sponsoring in neighbourhoods anymore. And lastly the budget to spend on liveability was restricted to a maximum of €126,- per year per housing unit. However, within the framework that was set by the government, it differs a lot what a housing

Summary interview Aedes

Via de persvoorlichters van Aedes ben ik uitgekomen bij Simone Boeren en Hanneke Nagtzaam, beide werkzaam bij Aedes. Daarom was ik ten eerste wel benieuwd wat hun rol is binnen Aedes. Simone werkt al 15 jaar bij Aedes, en is momenteel actief in de sectorontwikkeling. Sinds een half jaar werkt ze op het thema leefbaarheid van de vernieuwingsagenda. Aedes gaat hierin samen met leden op zoek naar innovatiemogelijkheden in de sector, onder andere op het thema leefbaarheid. Met coalities van leden en stakeholders werkt Aedes aan de verschillende thema's van de vernieuwingsagenda. Deze stakeholders zijn 16 maatschappelijke organisaties, zoals bijvoorbeeld Platform 31, Bouwend Nederland en de Woonbond.

Hanneke werkt bij de tak belangenbehartiging en probeert bij de overheden, ministeries en andere stakeholders de belangen te behartigen van woningcorporaties, bijvoorbeeld bij de vorming van nieuwe wetsvoorstellen.

Wat doet Aedes precies voor woningcorporaties?

Aedes is de branchevereniging voor woningcorporaties. Van de 350 woningcorporaties in Nederland is het grootste deel lid bij Aedes. Aedes organiseert twee keer per jaar een ledencongres, waar alle bestuurders van de woningcorporaties samenkomen. Daar vindt de besluitvorming binnen de vereniging plaats en worden de lijnen van de vereniging uitgezet. Dus ook wat de belangrijkste (strategische) thema's van de vereniging zijn.

Moeten zij zich aan jullie doelstellingen houden?

Aedes is een vereniging van leden, waarbij je samen met leden de kaders uitzet, en de speerpunten binnen de vereniging bepaalt. Er zijn wel een aantal lidmaatschapseisen waaraan leden zich moeten houden, bijvoorbeeld verplichte visitaties en de governance code. Daarnaast wordt er natuurlijk ook veel bepaald door de overheid. Woningcorporaties zijn eigenlijk particuliere ondernemingen, maar ze krijgen wel staatssteun, in de vorm van hele goedkope leningen. En de huurders krijgen dan huurtoeslag als ze een laag inkomen hebben. Daarom moeten ze zich wel houden aan de kaders die de overheid

corporation does for liveability in an area. This has several reasons. First of all, the vision of the housing corporation is very important: this can range from a role of just building and renting houses to almost a welfare working role. Moreover, it differs between housing corporations active in big cities, versus shrinking regions. Lastly, the housing corporation is obliged to make performance agreements with the municipality. Therefore, it also depends on the

vision of the municipality.

Housing corporations are very important in creating liveable neighbourhoods, and there are several ways they contribute: by social projects (improving social cohesion), creating safe and clean areas, or by physical restructuring or renovations. The vision of Aedes on liveability explains the possible roles of a housing corporation: **signaling** (problems), **connecting and facilitating**.

Liveability is something different in every neighbourhood, and therefore requires a local approach. So when implementing a concept like the pop-up store or toy stores, the social function (creating a meeting point) is most important. They liked that with a relatively small investment, a big impact can be made. Moreover, they believe it is important to develop the concept together with citizens, and explain housing corporations how this could be done.

Fig B.2.1. -
Logo Aedes

stelt. En voor leefbaarheid zijn ook een aantal kaders opgesteld.

Wat is de rol van een woningcorporatie in het creëren van een leefbare wijk, en waar houdt het op? Vaak is de rol vanuit de vereniging dat de condities en kaders zo gunstig mogelijk zijn waaronder corporaties lokaal hun werk kunnen doen. Daarbinnen maken woningcorporaties hun eigen keuzes, ook wat betreft de rol die ze spelen. En dat werkt eigenlijk ook zo met leefbaarheid. Je hebt dus een wettelijk kader (woningwet), en afhankelijk van bijvoorbeeld de bestuurlijke visie of lokale situatie, zegt de ene corporatie ik ga helemaal voor leefbaarheid, en de ander zegt ik ben er vooral om mijn vastgoed goed te beheren. Daar zit heel veel tussen. Dat maakt dit onderwerp ook vaak heel lastig, omdat dat spectrum heel breed is van de vastgoedcorporatie, die zichzelf vooral als verhuurder ziet, tot bijna maatschappelijk werk. En binnen die kaders, kunnen corporaties zelf beslissen hoe ze die rol invullen. En die leefbaarheid vergroten kan je ofwel met stenen, of door middel van sociale projecten. Maar meestal is het een combinatie van beiden, stenen en mensen. Het accent

verschilt per woningcorporatie.

Hoe wordt woonagenda en jullie visie gevormd? In 2016 hebben de leden van Aedes een nieuwe strategische visie vastgesteld tijdens een congres. In de aanloop hebben we daar samen met leden aan gewerkt. Die is nog wel erg globaal. Daaronder zitten dan weer strategische agenda's. In de visie benadrukken de corporaties dat ze een belangrijke rol hebben bij leefbare wijken en buurten, bij ongedeelde wijken. Want was is dan die rol? Wat bij veel leden speelt, is dat je heel actief kan of wil zijn in die rol zonder dat je daarbij op de stoel van de andere partij gaat zitten, bijvoorbeeld de zorg partij in de wijk. Jij bent er niet om de uiteindelijke zorg aan een huurder te gaan verlenen als corporatie, dat mag ook helemaal niet. Maar wat is dan wel je rol? In de visie staat dus dat we bijvoorbeeld een signalerende en verbindende rol hebben. Want als woningcorporatie ben jij veel te vinden in de wijk, dus je kan wel signaleren als er ergens een probleem is, en partijen aan elkaar verbinden, en vooral met elkaar het probleem oplossen.

Dat is de hoofdlijn van de visie. En daar zijn een aantal agenda's uitgekomen. De strategische agenda is een uitwerking van de strategische visie. En daaronder zitten dan de woonagenda en de vernieuwingsagenda. En wat je doet en hoe je dat doet, staat dan in die laatste twee agenda's.

Voor de vernieuwingsagenda is het doel nu om vernieuwing en innovatie te versnellen in de sector op verschillende thema's, waaronder dus ook leefbaarheid. Daar werken we nu met coalities van leden en partners aan concrete activiteiten op dit thema. Twee speerpunten die daar onder andere uitgekomen zijn, zijn samenwerking in de wijk, en huurders betrekken bij je beleid. Zo'n ontmoetingsplaats is bijvoorbeeld ook een plek waar je in contact kan komen met je huurders. Dat vinden heel veel corporaties heel belangrijk wat huurders vinden en hoe je ze inspraak kan geven op je beleid. Daar proberen we nu acties aan verbinden, bijvoorbeeld door te kijken naar nieuwere vormen om huurders te betrekken dan de traditionele vormen.

Over het algemeen doen woningcorporaties (binnen het wettelijke kader) eigenlijk heel veel aan leefbaarheid. Zeker in wijken waar ze veel bezit hebben, of waar de leefbaarheid onder druk staat, Het verschilt heel erg wat voor projecten dat zijn. Rol en accent verschillen dus ook per corporatie. De Buurtbox is echt iets extra's, iets aardigs voor de buurt. Dit valt echt in het bevorderen van de sociale cohesie. Je hebt bijvoorbeeld ook projecten dat studenten een goedkopere huur krijgen, als ze 10 uur per week in het bejaardentehuis vrijwilligerswerk gaan doen. Of dat studenten en vluchtelingen bij elkaar worden geplaatst en studenten een buddy op zich nemen. Maar je hebt ook heel veel projecten op het thema schoon, heel en veilig. En ook dat verschilt heel erg, van bijvoorbeeld buurtapps voor veiligheid, of een prijs voor de beste voortuin. En wat dichterbij de taak van 'bouwer', dan gaat het vooral over herstructurering of renovatie, zodat de kwaliteit van de wijk omhooggaat. Je kan de kwaliteit van de wijk verbeteren, maar dat wil niet altijd zeggen dat de bewoners er altijd op vooruit gaan. Maar soms in een achterstandswijk is het er soms zo erg aan toe, dat er toch wat aan de kwaliteit van de wijk in z'n geheel moet worden gedaan. En daar is ook

heel veel onderzoek naar gedaan: wat is het effect van het herstructureren van een wijk, en voor wie is herstructurering precies goed?

Ik kan me nog herinneren dat toen ik op de middelbare school zat, dat Vogelaarwijken toen echt een ding was. Maar daar zag je dat het probleem vaak ook verplaatste, omdat sommige bewoners er niet meer konden wonen.

Ja, dat is wel iets waar je als gemeente of woningcorporatie rekening mee moet houden als je een wijk aanpakt. Soms mogen de bewoners terugkomen. Dus vaak biedt de woningcorporatie aan dat bewoners terug mogen komen met een huur korting, maar soms is de woning dan nog te duur voor mensen om dan terug te komen. Dus je kan een wijk wel degelijk verbeteren, maar eigenlijk moet je dus altijd iets én iets aan de stenen doen én iets aan de mensen. Daar zijn de wetenschappers het op dit vlak ook wel over eens. Dat is natuurlijk ook deels een taak van de gemeente, die in inkomen kan ondersteunen bijvoorbeeld.

“Dat beleid gaat een beetje op en neer. Dan is er weer een tijdje dat men vindt dat er niet zoveel aan gedaan moet worden, en dan gaat het weer een beetje omlaag met de leefbaarheid, en dan moet er weer wat aan gedaan worden. We hebben Vogelaarwijken gehad, aandacht wijken gehad, prachtwijken gehad.”

En hoe ver mag een woningcorporatie daarin gaan? Die sociale rol? Dat beleid gaat een beetje op en neer. Dan is er weer een tijdje dat men vindt dat er niet zoveel aan gedaan moet worden, en dan gaat het weer een beetje omlaag met de leefbaarheid, en dan moet er weer wat aan gedaan worden. We hebben Vogelaarwijken gehad, aandacht wijken gehad, prachtwijken gehad. De rol van de woningcorporatie was eerst nog veel breder. En er zijn een aantal incidenten geweest in de corporatiesector. Die hadden meestal niks met leefbaarheid te maken, maar die hadden wel vaak te maken met hoe groot je rol is als woningcorporatie. Zoals, wat mag je doen op het gebied van financiële producten, op het gebied van koopwoningen of gemeente wijken bouwen, of maatschappelijk vastgoed etc. Toen was Vestia in 2013 eigenlijk de druppel die de

emmer deed overlopen, waardoor er een parlementaire enquête kwam. Ze waren eigenlijk al 10 jaar bezig met de woningwet herzien, maar die parlementaire enquête heeft dat een beetje in een stroomversnelling geraakt. En minister Blok was van de VVD, die wilde graag dat woningcorporaties zich meer op hun kerntaak gingen richten, dus meer ruimte geven aan de vrije markt. De nieuwe woningwet die er in 2015 is gekomen, heeft de taken van de woningcorporaties ingeperkt, en dat komt er eigenlijk op neer dat woningcorporaties alleen nog maar sociale huurwoningen (onder de €710,-) mag bouwen. Voorheen mochten ze ook middel dure huur bouwen, en koopwoningen. Onder bepaalde voorwaarden mag het dan wel weer, bijvoorbeeld als de gemeente daar geen marktpartijen voor kan vinden. Daarnaast is er ook ingeperkt op leefbaarheid: per huureenheid mag de woningcorporatie nog maar €126,- per jaar uitgeven aan leefbaarheid. En daar zit dus onder andere de personeelskosten voor bijvoorbeeld huismeesters. Ook de lijst met maatschappelijk vastgoed is ingeperkt. In Venlo heeft Antares bijvoorbeeld een brede school gebouwd, en in het Oosten werden veel cultuur- en buurthuizen gebouwd in krimpregio's. En dat mag dus niet meer.

Na de nieuwe woningwet werden woningcorporaties heel erg voorzichtig. De Raad van Toezicht bij woningcorporaties ging soms ook op de rem staan. Dus waar de taakopvatting eerst heel erg breed was, werd deze toen heel smal. En nu begint dat langzaam weer wat op te rekken. Uiteindelijk is je doel als woningcorporatie wel om je maatschappelijke rol te vervullen. En nu zie je ook wel dat de wijken heel erg veranderen, bijvoorbeeld doordat de zorg erg veranderd is, waardoor de druk op de wijken groter wordt, en daardoor ook de maatschappelijke problemen. Dus woningcorporaties zien ook de urgentie om daar iets mee te doen, en ook in de politiek staat het wel weer op de agenda. De minister was twee weken geleden op ons congres, en je merkte in de vragen vanuit bestuurders dat er toch wel zorgen werden geuit over het thema leefbaarheid. En de minister gaf ook wel aan dat die wijken wel echt van belang zijn.

Ja, en gemeentes moeten natuurlijk ook steeds meer doen, met steeds minder geld. Ja precies. Dat klopt.

Dus we moeten dat samen gaan doen. Woningcorporaties zijn onverminderd een hele belangrijke partner voor leefbaarheid in wijken. Je hebt natuurlijk aan de ene kant het beleid dat in Den Haag wordt gevormd, en aan de andere kant de dagelijkse praktijk van woningcorporaties die toch wel doorgaat. Maar je zag echt wel dat woningcorporaties toen minder begonnen te doen. En dat zal deels zo blijven, bijvoorbeeld van die multifunctionele centra in zo'n dorp, daar zullen ze wat minder ruimte voor hebben. Maar ik denk dat ze voor een groot deel wel dit soort projecten blijven doen, binnen de kaders van de wet natuurlijk.

Maar in de praktijk merken we wel dat corporatie-medewerkers in de wijk, en bestuurders, wel worstelen met die rol soms. Want die zeggen dat ze in de wijk echt wel dingen tegenkomen die ze willen doen in de wijk, maar wat mogen ze dan doen en wat niet? Maar sommige woningcorporaties zoeken wel meer de grenzen op van de wet: binnen die kaders zoeken sommige woningcorporaties een beetje naar lef en ruimte, door hun mensen in de wijk iets meer mandaat te geven om te doen wat er moet gebeuren. Want zij zien het in de wijk. Dus daar zit wel verschil in. Maar die ruimte is niet zo groot, dus je kan dat wel maar beperkt doen.

In mijn onderzoek bij WoonWenz had de buurtcoördinator alle 172 woningen stuk voor stuk bezocht voor de renovatie. En daar zijn ook echt dingen qua veiligheid uitgekomen die in de renovatie zijn meegenomen, bijvoorbeeld de ingang van de fietsenstalling. In Den Haag hebben ze soms geen idee van wat woningcorporaties allemaal doen voor leefbaarheid. En dit soort medewerkers zijn voor woningcorporaties dus heel erg belangrijk, die zijn echt het gezicht in de wijk, en kunnen heel veel signaleren.

Wat hij ook heel belangrijk vond, is dat je verantwoordelijkheid bij de buurt neerlegt. Dus hij is niet degene die speelgoed staat uit te delen in deze Buurtbox. Ja precies, dat is iets wat we de laatste jaren van alle woningcorporaties wel horen. Eerst hadden woningcorporaties heel erg de neiging om het voor mensen te gaan regelen, en dat ze nu steeds meer zeggen van

wij faciliteren, maar de buurt moet zelf aangeven wat ze nodig hebben. Dat is wel een brede trend die we zien. Dat je samen met de bewoners probeert te kijken wat er echt nodig is. Maar bijvoorbeeld sponsoring mag ook niet meer van de woningwet, dus bijvoorbeeld actieve buurtbewoners een cadeaubon geven, kan dan niet meer.

“Verbinden, faciliteren en signaleren zijn dus eigenlijk de drie rollen die een woningcorporatie kan aannemen.”

Maar verbinden, faciliteren en signaleren zijn dus eigenlijk de drie rollen die een woningcorporatie kan aannemen. En daarbij kan je dus ook niet op de stoel van de bewoner gaan zitten. De zelfredzaamheid van bewoners is dus ook belangrijk, maar met kleine dingen kun je daar wel in faciliteren.

In m'n onderzoek kwam ik al een groot verschil in aanpak tegen tussen verschillende woningcorporaties.

Hoe komt dit? Dat heeft dus onder andere te maken met de kleur van de woningcorporatie. Maar het heeft ook te maken met het werkgebied van de woningcorporatie. De lokale omgeving is heel belangrijk. Je maakt ook prestatieafspraken met de gemeente, en ook de gemeente heeft een visie op de wijken en op leefbaarheid. Sinds de woningwet zijn prestatieafspraken verplicht. Dus dat is ook een resultaat van de onderhandelingen tussen de woningcorporatie, de huurdersorganisaties en de gemeente. En de gemeente mag ook zeggen dat ze bijvoorbeeld meer dan die €126,- nodig is voor leefbaarheid. Dus de gemeente heeft daar een hele grote rol in.

In Hanneke's beleving is het ook wel dat hoe kleiner de gemeente is waar de woningcorporatie in werkt, hoe dichter die woningcorporatie op direct contact met mensen zit. Dat is natuurlijk niet overal zo. Maar de corporaties die net wat groter zijn, en dan in wat kleinere gemeentes werken, dat zijn dan vaak de degenen die een grote rol hebben en dichtst zitten op de gemeenschap. En in grotere steden, bijvoorbeeld Rotterdam, is dat toch wel anders. Zij begeven zich wel iets strikter op hun taak als verhuurder, dus het

bouwen van huizen en het optreden bij woonoverlast. Maar dan zitten we meer op de criminaliteitsbestrijding en volgens mij richt jouw scriptie zich meer op de bevordering van sociale cohesie.

In die lokale context is ook een groot verschil te zien tussen stad en platteland. In een krimpregio betekent leefbaarheid vaak een iets heel anders dan in een stad. Daar gaat het vaak meer over dat bijvoorbeeld de laatste bakker uit het dorp weg is, dus draag je (voorheen) meer bij op het voorzieningenniveau.

En hoe ondersteunt Aedes woningcorporaties in het creëren van leefbare wijken?

Dit is enerzijds belangenbehartiging, en anderzijds sectorontwikkeling, en daarnaast ook binding binnen de vereniging. Op alle drie die pijlers doen wij dingen. Dus belangenbehartiging gaat om de condities creëren waaronder woningcorporaties hun werk kunnen doen. Dus tijdens de parlementaire enquête hebben wij met man en macht gewerkt om het takenpakket van de woningcorporatie zo breed mogelijk te houden. Dat heeft deels gewerkt: bijvoorbeeld dat ze van de €126,- mogen afwijken als de gemeente dat nodig acht. En nu zijn we bezig om te zorgen dat woningcorporaties toch weer wat meer mogen doen aan middel dure huur, omdat het mengen van wijken toch wel een hele succesvolle methode blijkt.

Qua binding organiseren we evenementen en bijeenkomsten om leden bij elkaar te brengen, netwerken in stand te houden, etc.

Aan de kant van de sectorontwikkeling en professionalisering kijken we meer naar de 'hoe?'. Dus hoe kun je concreet corporaties helpen: met tools, met handreikingen, met kennissessies, met voorbeelden, met best practices. Dus je kan heel erg van elkaar leren, en dat leren van elkaar staat ook heel erg centraal in die tak. En informatievoorziening scoort vaak heel hoog. Via allerlei media wordt er informatie gedeeld en beschikbaar gesteld, omdat wij als brancheorganisatie een goed beeld hebben wat er landelijk en bij de leden speelt.

En de woningcorporaties betalen om bij jullie lid te zijn of worden jullie ook nog door de overheid gefinancierd?

Nee, de woningcorporaties betalen hiervoor.

Oké. En hoe meten jullie die leefbaarheid? Gebruiken jullie bijvoorbeeld de leefbaarometer?

Nou die kennen wij natuurlijk wel. Maar wij doen zelf onderzoek naar dingen waar woningcorporaties zelf invloed op hebben. Dus we meten bijvoorbeeld schulden, huisuitzettingen, woonoverlast in de wijk. En de leefbaarometer is van de overheid, dus dat doen wij niet opnieuw.

Hoe kijken jullie aan tegen het concept van een

Buurtbox? Hanneke: ja, ik vind dat heel tof. Wat ik er goed aan vind, is dat je met iets heel praktisch en iets kleins, iets goeds doet wat helpt. Dat je gewoon in de wijk kijkt, waar is hier behoefte aan. Relatief denk ik een hoge opbrengst, lage kosten. De woningcorporatie speelt hier dan ook de faciliterende rol, en dat is heel goed, denk ik.

Simone: Leefbaarheid is per wijk natuurlijk heel verschillend. Dus ik denk dat het heel belangrijk is dat je goed kijkt wat er in de wijk speelt. In wijk X speelt dit, en in wijk Y speelt dat. En er is geen overall beleid. En dat weet je als je in gesprek gaat met bewoners. En soms kan het iets zijn wat hier werkt, dat in andere wijken dan niet werkt.

Ja, precies. En dat is ook een beetje waar ik nu dan tegenaan loop. Want Eco-Unis wil eigenlijk een soort kant-en-klaar concept, wat ze aan woningcorporaties of gemeenten kunnen verkopen. Maar volgens mij is het veel belangrijker dat je in de buurt kijkt wat er nodig is, en misschien zelfs de buurtbewoners betreft bij het ontwerpen van de container en wat erin moet komen.

En ook de bewoners verantwoordelijk geeft om het te onderhouden. En als je gewoon zegt van hier heb je een container, veel plezier ermee, dat het dan niet zoveel doet. Nee, dat laatste heb je gelijk in, maar zo'n container is ook redelijk flexibel in te vullen. Dus hier is het misschien een buurtbox waar je speelgoed in doet, en in een andere zet je er een koffietafel in.

Ja, ik zat ook te denken, bijvoorbeeld een lokale pop-up store, waar lokale ondernemers zich kunnen presenteren. Of een kledingbibliotheek. Of een podium voor pop, muziek en kunst.

Ja, je moet dan wel altijd nadenken over wat jij dan vanuit jouw rol als woningcorporatie kan doen. Dus je bent daar om met vastgoed iets voor je buurt te doen. Zo'n container is dan het vastgoed eigenlijk. Maar de functie die je daaraan geeft, moet dan wel te maken hebben met het wonen in de buurt. Een speelgoedvoorziening voor kinderen hoort daar dan bij, zeker in combinatie met de renovatie. Een plek voor commerciële bedrijven is dan weer wat anders. Bijvoorbeeld een kledingruil voor armere of kwetsbare mensen in de buurt, kan dan weer wel. Dus het moet wel echt een sociale rol hebben. Een ontmoetingsplek in de buurt. Anders wordt dit concept wettelijk vanuit de corporatie gezien lastig.

Ik had bedacht dat je er bijvoorbeeld ook lokale initiatieven in kan presenteren. Dus iemand wil bijvoorbeeld een yoga groepje oprichten ofzo. Dus hij is heel breed in te zetten.

Ja dat zou dan wel weer kunnen. Woningcorporaties ondersteunen vaak ook bewonersinitiatieven en dat heeft dan steeds te maken met het betrekken van je bewoners bij je beleid en bij de buurt. En onder die noemer kan je best veel scharen. Maar je kan dus niet zelf yogalessen gaan geven en betalen, bij wijze van spreken.

Misschien kan je Key-Ring in Londen eens opzoeken? Dat is ook een concept waarbij de woningcorporatie een gebouw beschikbaar stelt, en daar geven de bewoners elkaar yogalessen, en taallessen. En dat past echt perfect binnen de rol van de woningcorporatie.

Dus snap je waar die grens een beetje ligt wat ons betreft? Je zou hem ook nog met tuingereedschap vol kunnen zetten. Of een informatiepunt creëren voor duurzaamheid. Want duurzaamheid hebben we het nog niet over gehad, en dat is ook niet het aandachtsgebied van ons beiden, maar het is wel een hele belangrijke op dit moment binnen de sector en bij de corporaties. Dus als je iets slim kan koppelen aan je beleid of aan de doelstellingen van de gemeente, dan kun je waarschijnlijk wel binnen die kaders

van de wet, zo'n container plaatsen. Veel woningen moeten bijvoorbeeld van het gas af, krijgen zonnepanelen, betere isolatie, en dat is wel een hele ingrijpende verandering voor de bewoners. Dus als je daar een koppeling mee kan maken, kan je hem steeds koppelen aan je beleid. Maar hou hem dus zo dicht mogelijk bij de maatschappelijke rol van de woningcorporatie.

En ik zat nog te denken van misschien moeten er dan ook handvatten bij van hoe je dat in de wijk neerzet. Dus niet alleen van dit is het concept en kies wat modules en dan heb je hem. Maar ook, hoe kan je dat dan met de buurt bedenken en ontwikkelen? Simone: "Dat laatste zou ik zeker doen, als je iets wil." Hanneke: "Ja inderdaad." Dat is weer heel erg die co-creatie kant, die nu overal is natuurlijk. Maar dat samen met bewoners oppakken, en laat de buurt maar met ideeën komen. En als daar geen behoefte aan is, dan moet je dat misschien ook niet gaan doen. Daar zijn ook allerlei leuke vormen voor om avonden te organiseren.

Maar een handreiking met wat de bedoeling is, dat is heel leuk. En misschien dat je dan een aantal voorbeelden voorlegt van wat kan. Of iets om over te gaan praten, om het over te hebben. En woningcorporaties weten ook wel hoe ze zoiets kunnen invullen. Maar dat je aangeeft van dit is de bedoeling dat werkt waarschijnlijk heel goed.

B.3. INTERVIEW ALDERMAN

DATE

29th of March 2018

GOAL

The goal of the interview was to gain an understanding of the needs and wants of the alderman and the municipality.

METHOD

The alderman social affairs, Ben Aldewereld (Venlokaal), of the municipality of Venlo was interviewed. A semi-structured in-depth interviewing method was used. The questions focussed on the role of the municipality, and specifically on the neighbourhood where the Buurtbox was placed. Moreover, the collaboration between the different parties was discussed. Lastly, the concepts of the City Challenge Etten-Leur (appendix C), where shown to get a more feedback on these ideas, and see what the most relevant aspects are for the municipality. The interview was conducted in Dutch. The interview started with a short introduction of myself and the company.

Fig B.3.1. -
Alderman Ben
Aldewereld
(picture retrieved
from Venlo, n.d.)

Uitwerking interview Alderman Aldewereld

Kunt u misschien eerst in het kort iets over uzelf vertellen en hoe u terecht bent gekomen als wethouder?

In het kort zei je, hè? (lachend). Ik zeg steeds, ik ben eigenlijk de jongste wethouder, want ik ben op 1 december 2016 aangetreden. En dat is gekomen doordat de wethouder van mijn partij, een lokale partij, was afgetreden. Dan komt er een vacature beschikbaar, en dan worden er gesprekken gevoerd. Ik was weer toegetreden tot deze partij begin 2016. En toen heb ik op een gegeven moment toch maar gesolliciteerd en toen hebben ze gezegd "Aldewereld, jij gaat het doen."

Dat was een grote wens van mij, want ik heb van 1994 tot 2006 in de gemeenteraad gezeten van Tegelen en Venlo. In 2000 is Tegelen bij Venlo gekomen. Toen zat ik voor de VVD in de gemeenteraad, en ik was toen kandidaat wethouder. Toen ben ik het helaas niet geworden en heb dat ergens in m'n achterhoofd weggestopt. 2.5 jaar geleden zag ik van alles gebeuren in Venlo en toen heb ik tegen mijn vrouw gezegd dat ik weer de raad in moest gaan. Dan moet je aan

tafel gaan zitten, en niet aan de zijlaan gaan staan, naar mijn mening. Toen heb ik de toenmalige wethouder gebeld. Zodoende ben ik er weer ingerold. Toen vroeg het huidige bestuur aan mij of ik nog wethouder wilde worden. Toen reageerde ik eerst, ben je belazerd, want ik ga geen 60 uur per week meer werken. Dat doe ik niet. Ik was toen al twee jaar met pensioen. Op het moment dat het gebeurde, ging het alleen toch weer kriebelen en ben ik gesprekken gaan voeren. Zodoende dat ik hier zit.

In december 2016 hadden we nog 6 wethouders en kreeg ik de wijken en sport onder m'n hoede. In mei 2017 stapten twee wethouders op in het sociaal domein, vanwege begrotingstekorten etc. Dus toen kreeg ik het sociaal domein erbij.

En dat deelt u met wethouder Lamers? Ja, Hanno doet dan de financiën van sociale zaken en ik dan inhoudelijk, en dat doen wij continue gezamenlijk.

Oké. Blijft u ook nog aan na deze gemeenteraadsverkiezingen? Nee, ik word 70 binnenkort

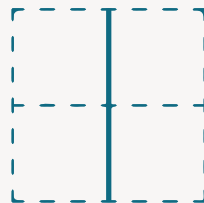
MAIN INSIGHTS

Social cohesion is about creating a feeling of community, and feeling involved with the municipality.

Social media can create a negative image of a neighbourhood.

The mix of different housing corporations and private real estate, can create illogical borders in one neighbourhood.

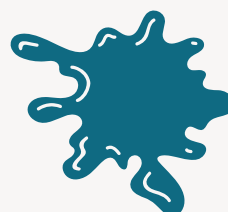
Collaboration between municipality, housing corporation, schools, police, neighbourhood support etc. is very important.

Children are the binding factor in a neighbourhood. They don't need to speak the same language to play with each other.

By making the citizens responsible and giving them a choice, you create participation.

By starting in one neighbourhood, it could spread throughout the whole city. Also by making lessons-learned part of policy.

For the alderman it is difficult to quantify social improvements. This could be enhanced by physical changes in the neighbourhood.

en ik ga dit dan niet nog een keer vier jaar doen.

Nee, dat snap ik. Sociale cohesie is natuurlijk heel erg belangrijk voor gemeentes. Er zijn bijvoorbeeld ook heel veel CityChallenges (ontwerpwedstrijden) te vinden waarmee gemeentes de sociale cohesie willen bevorderen. Maar daarmee is het ook wel een beetje een buzzwoord geworden. Dus ik vroeg me af hoe u sociale cohesie zou definiëren? Dat vind ik een hele moeilijke. Laat ik het anders in invliegen. Door de sociale media mag ik constateren dat de sociale cohesie ver te zoeken is. Er wordt behoorlijk wat opgeplopt, genuanceerd, ongenueanceerd, en alles wat er mogelijk is van links tot rechts. En dat betekent dat mijn mening op dat moment even DE mening is. En als je het hebt over cohesie, dan heb je het over samenwerken, samen doen etc.

“Door de social media mag ik constateren dat de sociale cohesie ver te zoeken is.”

Dan kan je als bestuurder proberen - uiteraard met de ambtenaren, want zij zijn de mensen die uiteindelijk het

echte werk doen - met mensen aan tafel dingen te laten ontstaan. Maar dan zijn er mensen die daar niet betrokken bij willen zijn, en zodra hun iets niet zint, dan wordt het op de social media gegooid. Ze bellen de krant; ze bellen de omroep. Dus het wordt er steeds moeilijker op. En vooral als je het hebt over wijken, dan is het heel moeilijk om daar net als vroeger een ‘wij-gevoel’ te laten ontstaan. Ook al zijn er hele goede zaken in ontwikkeling, dan blijft je met dat andere toch rekening houden. Dat maakt het wel moeilijker.

Ik heb daar vanmorgen nog een hele discussie over gehad, ook ten aanzien van de opkomst van de gemeentelijke verkiezingen vorige week. Dat het eigenlijk onvoorstelbaar is als je op landelijk niveau tussen de 70% en 75% scoort, dat je dan op lokaal niveau - wat eigenlijk veel dichter bij de mensen staat - maar 50% tot 55% scoort. Je ziet ook dat er steeds meer op de persoon gekozen wordt. Dat is logisch vanuit de lokale situatie, maar er ligt dan ook een heel ander verwachtingspatroon onder; want ik kies jou, en jij gaat dan doen wat wij vinden. En dat is in feite contrair met een bestuurlijke verantwoordelijkheid. Dat is een hele boeiende gewaarwording die we zien ontstaan.

Wordt het daardoor makkelijker? Nee, het wordt daardoor niet makkelijker.

Maar het is dus volgens u zowel het onderlinge gevoel in de samenleving, als de betrokkenheid bij de gemeente of de overheid?

Ja, dat heeft wel met elkaar te maken ja. Dan kom ik meteen maar op die Buurtbox. Dat was natuurlijk wel heel leuk, want de woningstichting zei dus: we gaan renoveren. En wat doen we normaal bij het bouwen? We zetten een groot bord neer, met Woonwenz en dit is de uitvoerder, etc. En toen hebben ze dus gezegd, dat doen we niet. Wij zetten daar een Buurtbox neer. En dat vind ik dus een interessante: als je de kinderen erbij gaat betrekken, dan krijg je de ouders mee, en niet andersom. Dus dat vind ik een hele belangrijke. Wij zetten daar dus een Buurtbox neer, en daar doen wij speelgoed in, en de verantwoordelijkheid leggen we bij de buurtbewoners neer, waardoor de kinderen de ruimte hebben om buiten op het grasveld te spelen.

“Dat vind ik dus het interessante: als je kinderen erbij gaat betrekken, dan krijg je de ouders mee, niet andersom.”

Wat zag je daar toen ontstaan? Dat was gewoon heel leuk. Op het moment dat je de kinderen erbij betreft, zijn er altijd wel ouders die de verantwoordelijkheid willen nemen.

Wat toen in het begin ook speelde, was dat de Buurtbox eigenlijk van Woonwenz was, dus de mensen die wonen in de appartementen mogen daar gebruik van maken. Maar aan de overkant van de straat, staat de lage bebouwing, maar dat is van de andere woonstichting, en die mochten dan eigenlijk niet. Dan krijg je dus van die kinderen dat zij niet mee mogen doen. Maar die kinderen vragen dan waarom ze niet mee mogen doen? Dus op die manier zag je een ontwikkeling ontstaan die gewoon positief uitwerkte op die omgeving. Dat was een hele leuke constatering.

In de zorgen die ik net uitsprak, zie je dan toch wel dat bepaalde activiteiten kunnen bijdragen aan sociale cohesie in de wijk te laten ontstaan. En dat was dan weer aanleiding dat een paar straten verderop gingen roepen van hé maar

dat is leuk, dat willen wij ook! En op die manier kan je dus wel dingen laten ontstaan.

De wijk is natuurlijk best wel een probleemwijk geweest, ook met de de schietpartijen afgelopen jaar. Maar toen ik er was, merkte ik wel echt een optimisme onder in ieder geval de bewonerscommissie: dat de wijk wel echt aan het verbeteren was.

Wil je dat met HOOFDLETTERS opschrijven? Jij bent de eerste die mij dit zo terug geeft, dat er positieve ontwikkelingen zijn. Ook van de week heb ik weer ergens gezegd van: wij doen heel veel. En hoe is het dan mogelijk dat er in de beeldvorming toch continue die negativiteit blijft overheersen? Dat heeft te maken met waar ik het in het begin over had. Dus de mensen die hun handen uit de mouwen steken, die zorgen dat er dingen ontstaan, die worden in de publieke opinie negatief neergezet, door de enkelen - nou nog wel meer dan enkelen, want er is nog wel een slag te winnen daar - die blijven roepen dat er niks wordt gedaan. Ook door raadsleden.

“Hoe is het dan mogelijk dat er in de beeldvorming toch continue die negativiteit blijft overheersen?”

Ik geef een voorbeeld. Een bekende Venlonaar zat vorige week bij Pauw aan tafel, in het kader van de verkiezingen die eraan kwamen. Hij woont in Amsterdam, en Pauw die stelt een vraag, en hij zegt dan dat het één grote puinhoop is in Venlo. Op dat moment denk ik wat weet jij van wat er hier speelt? Dat is dan weer de bevestiging van het beeld - waar we heel goed in zijn - om de negatieve dingen neer te zetten. Dus ik vind het heel fijn dat jij merkt dat mensen positiever erin zitten, en optimistischer zijn en beginnen te merken dat we wel degelijk met elkaar de handen in elkaar slaan.

Dat is natuurlijk wel het probleem. Ik zit er pas vanaf december 2016. En dit is een probleem van 20-25 jaar. En dat krijgen we dus niet in 2-3 maanden weg. En dat betekent ook dat we volgende week met de gedeputeerden hier in de wijk zijn, om ook te laten zien met de woningstichting samen, dat er nog wel een aantal slagen gemaakt moeten worden. En hoe kunnen we dat doen?

Toen ik er was, was de dag ervoor de gemeente langs geweest om te kijken voor moestuintjes en fruitbomen. Er zat bijvoorbeeld een jongen aan tafel die zei van ja dat bijenhotel gaat zo kapot, want het is Blerick. Toen zat de hele bewonerscommissie van het is niet meer het Blerick van drie jaar geleden, en het gaat hartstikke goed, en we zijn optimistisch. Ja, nee maar goed dat is de negatieve insteek.

U noemde al dat van de Buurtbox de kinderen heel belangrijk zijn. Zijn er nog andere dingen waarmee de Buurtbox kan bijdragen aan de sociale cohesie? Of welke aspecten vindt u belangrijk? Ja, je zit dan ook gewoon met dat het een behoorlijk multiculturele samenleving is daar. Er zitten zo'n 40 tot 42 verschillende nationaliteiten. Een ding wat kinderen altijd hebben, is dat zij het niet nodig hebben om dezelfde taal te spreken. Kinderen spelen altijd met kinderen. En dat betekent ook daardoor weer, dat ouders naar buiten getrokken worden. Dat is wel een probleem dat er wel speelt. En daardoor is een kind, vaak onbedoeld, wel een hele belangrijke spil in dat hele spel van saamhorigheid.

“Er zitten zo'n 40 tot 42 verschillende nationaliteiten. Een ding wat kinderen altijd hebben, is dat zij het niet nodig hebben om dezelfde taal te spreken. Kinderen spelen altijd met kinderen.”

En wat zeer nadrukkelijk is, is dat we het samen doen met de woningstichting. We zullen het samen moeten doen, wij kunnen het niet alleen, de woningstichting kan het niet alleen. We hebben de mensen nodig in de wijk die hun handen uit de mouwen willen steken. We zullen dat echt gezamenlijk moeten doen. En op die manier proberen we een stukje leefbaarheid in de wijk terug moeten krijgen. Ik zeg ook wel eens dat het de wet van Murphy is wat er afgelopen jaren allemaal in Blerick heeft gespeeld. Het komt allemaal bij elkaar. Dat is natuurlijk zo, dat is de constatering. En dat geeft dan weer de beeldvorming. Daar moet je mee dealen. De school is heel belangrijk. Heb je daar al mee gesproken? Nee, daar heb ik nog niet mee gesproken. Ook zeer interessant om mee te spreken. De schooldirecteur is zeer betrokken. En die kan ook heel goed

aangeven waar de pijnpunten liggen en wat zijn de punten die wel goed gaan. Dat is Jan Willems, en de school is de Mikado.

Wat ik dan wel interessant vind, is dat de Buurtbox vooral een maatschappelijke waarde heeft. Maar wanneer wordt de gemeente er ook blij van? Is dat dan ook uit te drukken in cijfers? Of hoe communiceren jullie dat dan weer terug, als behaalde doelen, of? Het hele vreemde was dat de raad ook in de wijk geweest is. En toen kreeg ik in de raad op een gegeven moment ook weer terug, van er wordt niks gedaan. En toen heb ik geantwoord met een hele lijst met er allemaal is uitgezet. Maar dat wilden ze niet horen. Dus het is heel moeilijk te kwantificeren wat de resultaten zijn.

“Dus het is heel moeilijk te kwantificeren wat de resultaten zijn.”

Ook daar is het weer van belang van zenden en ontvangen. Wat willen men ontvangen? Wat is van belang? En het grootste winstpunt is één: het geluid dat jij hier nu laat horen. Dat je mensen hebt horen zeggen dat ze optimistischer zijn dan drie jaar geleden. Want dat is dan de kwantificatie van dat wat je aan het doen bent. Ik kan hier nu een hele riedel laten zien van wat we hier aan het doen zijn. Maar dan zeggen de raadsleden dat ze er niks van geloven. Want... en vul maar weer in.

Dus als mensen daar beginnen uit te stralen dat het echt anders is. En als wij ook als gemeente laten zien – want dat is natuurlijk het punt en daar ben ik heel duidelijk in, want er is veel te lang niks gedaan. Dat betekent ook gewoon dat de mensen hun vertrouwen verloren hebben, en overgaan tot eerst zien en dan geloven. En ik snap dat. Dus als die cirkel met elkaar tot stand kan komen. Als het zichtbaar wordt dat we met elkaar dingen gerealiseerd gaan krijgen, dan is dat een goede zaak. Daar spelen we allemaal weer in mee. Want daar heeft de woningcorporatie een taak in, daar hebben de particuliere woningbezitters ook een taak in. En dat is vele malen moeilijker, want dat interesseert ze allemaal niet wie er dan in die appartementen zitten. En daar hebben we dan ook weer de provincie bij nodig. Want de inrichting, de fysieke inrichting van zo'n wijk, is ook van

belang. Die wijk is ondertussen ook weer 40 jaar oud. Dus als je dat kan gaan aanpakken dadelijk, en dat is ook een van de doelstellingen. Dat je dan kan gaan saneren en weer kan gaan bouwen, dan wordt het ook fysiek zichtbaar. Dus nu is het vooral in de sociale kant, maar het is ook nodig dat we straks fysieke stappen kunnen maken. En dat gaat ook niet van vandaag op morgen.

Ja, ik zit even hardop te denken. Want het zou voor de gemeente dus ook heel interessant zijn, als zo'n concept op de een of andere manier zichtbaar maakt, wat er in zo'n wijk gebeurd? We hebben dat in Venlo-Noord gehad. Toen mochten de woningcorporaties ook nog meer, want die regelgeving is ook aangescherpt. Dus de woningcorporaties zitten nu ook met hun handen zo. Maar die hebben toen ook hun nek uitgestoken en die hebben ook straten gesaneerd, echt tegen de vlakke aan en compleet nieuwgebouwd. Toen kregen de bewoners de keuze: ga je terug naar de oude wijk waar je gewoond hebt? Er waren er veel bij die dat deden, en andere ook weer niet. Maar toen werd het fysiek zichtbaar dat de wijk verandert. En dat heb je soms ook nodig. Dat vraagt dadelijk de aanpak in die wijk ook, dat er fysiek wat dingen gedaan worden. En dat ondersteunt dan het sociale aspect, want dat is een hele lange adem om het zichtbaar te maken dat er dingen worden doorgepakt.

Oké. U noemde het zelf ook al dat die samenwerking tussen de woningcorporatie, buurtbewoners en gemeente er is. Ik had zelf het idee dat de bewonerscorporatie de bewonerscommissie heeft opgericht als eerste stap, dat er toen een buurtwoning is gekomen, en dat er afgelopen jaar de Buurtbox bij is gekomen. Ja. Dat daardoor een soort van start is gegeven. Ja, en wat wij gedaan hebben, is dat we Buurt Bestuurt hebben ingevoerd. En Buurt Bestuurt is een programma waarbij de professionals van ons samen met de professionals van de woningstichting – en die professionals moet je echt breed zien, van de gemeente, politie, woningstichting, maatschappelijk werk, bewonersondersteuning, etc. – met mensen uit de buurt die zich daarvoor beschikbaar hebben gesteld, is dat een platform geworden. Waarin met elkaar – daar zijn ze nu mee bezig, zo ver zijn ze nu – wordt opgehaald wat de

speerpunten zijn waarvan jullie vinden dat eraan gewerkt moet worden. En dan worden dus op die verschillende thema's ook activiteiten uitgezet. Op die manier ontstaat er een betrokkenheid van die mensen. Daar is een vast programma onder, een schematische aanpak van hoe dat werkt. Dat kun je opvragen bij René Janzen, dat is de buurtmanager daar van ons. Ik heb er vier, ik noem dat de vier musketiers. Hij kan ook nadrukkelijk aangeven hoe dat werkt, Buurt Bestuurt. Hij zit daar ook bij, zit dat voor en begeleidt dat.

“[...] dat is de buurtmanager daar van ons. Ik heb er vier, ik noem dat de vier musketiers.”

Dat is eigenlijk het voordeel dat alle professionals die daar spelen, dus ook de politie... Want dat is daar ook weer van belang, het veiligheidsgevoel. Maar ja, jij weet ook, dat veiligheidsgevoel tussen de cijfers die dat aantonen, en dat wat men ervaart, dat daar een groot verschil tussen zit. En dat is met sociale cohesie eigenlijk precies hetzelfde. Dingen waar je aantoonbaar kan maken dat het beter is geworden, en van hoe voelt het en hoe ervaren mensen dat. **Ja en bij sociale cohesie is het dan natuurlijk ook nog de vraag welke cijfers je kan gebruiken.** Ja, ieder cijfer is interpreteerbaar. Maar dat weet jij als ervaringsdeskundige dus ook.

Maar u denkt dus wel om te komen tot zo'n samenwerking dat dat gestroomlijnd moet gaan? Ik zit er natuurlijk ook af en toe bij, om te laten zien dat ik erbij betrokken ben, want dan vinden ze natuurlijk ook wel van belang. De geluiden die nu tot mij komen, is het geluid dat jij net ook gaf, dat er positieve ontwikkelingen zijn en dat ze er weer in geloven.

Oké. En zou hier ook een rol voor lokale ondernemers kunnen liggen? Ja, die worden er ook bij betrokken ja. **Ja, op wat voor manier?** Nou het is bijvoorbeeld zo'n wijk waar de winkels zitten. Dus die worden dan ook gevraagd wat kunnen jullie doen, en noem maar op. Die worden dan nadrukkelijk betrokken. De school zit erbij. Alles wat mee kan helpen daar, wordt erbij betrokken. En op die manier ontstaat een olievlekwerking. Dat is de bedoeling. Het probleem in de Vastenoavondkamp is

met name nog wel de mensen die niet oorspronkelijk uit Nederland komen. De Polen die er zitten die werken met z'n tweeën overdag, bijvoorbeeld. Daar zijn we ook met de woningstichtingen ook mee bezig, van kan je niet een vorm van wederkerigheid in brengen? Wat kan jij bijdragen als je daar komt wonen? Dus het is niet meer van betaald de huur maar. Nee, er wordt een andere vraag gesteld. Wat zijn jouw competenties? Als ik dit jou zou vragen, kan je zeggen van daar en daar ben ik goed in. Dus wat zou je dan voor je wijk kunnen betekenen. Dat is bij de woningstichting altijd wel wat makkelijker. Want dan loop je tegen de particuliere sector aan, want dat zijn de jongens die gewoon geld willen verdienen. Niet meer dan dat. Maar ook daar wordt de voorzitter van de VVE als dat mogelijk is, betrokken bij de hele aanpak, om ook daar dingen te laten ontstaan. En dat moet ook.

Ja, ik zag laatst bij Brandpunt een documentaire waar ze een soort ondernemerslocatie voor de buurt. Daar konden mensen heen die geen werk hadden, en dan konden ze dingen gaan doen voor hun eigen buurt, en daar kregen ze dan ook betaald voor op een bepaalde manier. Dat zijn ook discussies die nu lopen. Bijvoorbeeld iemand is heel handig met fietsen. Waarom zou hij dan niet in z'n schuurtje een klein bedrijfje mogen starten? Dan zit je weer met bestemmingsplannen van mag dat wel of niet? Dat zijn ontwikkelingen die kunnen ontstaan. En dan kun je als gemeente zeggen van dat moeten we dan gaan faciliteren. Al doe je dat als een pilot situatie, dan kan je altijd wel met meer dan als dat regulier moet. Dus dat soort ontwikkelingen zijn er wel. Dus wat kan je bijdragen aan een wijk. Dan krijg je ook een antwoord van ik ben heel handig met elektriciteit. Dus als mensen iets willen hebben, dan... Nou ja op die manier.

Oké. Ik heb ook mee gedaan aan een ontwerpwedstrijd in Etten-Leur, want daar kom ik oorspronkelijk vandaan. Ik moest gisteren m'n ideeën pitchen. Ik zat wel bij de beste tien maar ik heb helaas niet gewonnen. Maar ik heb ze gewoon even meegenomen, omdat ik wel benieuwd was naar uw mening. Deze lijkt wel veel op de Buurtbox. **Ja, die lijkt veel op de Buurtbox. Klimwand erbij. En het idee was dan nog dat deze wand nog een stuk open kan, zodat er ook een soort podium**

gecreëerd kan worden voor buurtactiviteiten. En dan hebben we deze, de pop-up store. En het idee was dat lokale ondernemers, of kunstenaars of buurtinitiatieven zichzelf kunnen presenteren, voor bijvoorbeeld twee weken. En de enige eis is dat ze de koffie verzorgen, zodat er ook gewoon gezellig een praatje gemaakt kan worden. En dat mensen eigenlijk gewoon feedback kunnen krijgen op hun ideeën of initiatieven kunnen starten in de wijk. Dat was het andere idee. Dus ik was eigenlijk gewoon benieuwd naar uw mening. Dit doe mij denken aan een activiteit die een heel lang geleden in een andere wijk is geweest. Daar hadden ze een oude bank, die een keer per maand zetten ze die op een wagentje. Dan haalden ze bank eraf, zetten ze er tafeltjes omheen, namen ze koffie mee. En iedereen kon daar koffie komen drinken. En dat gaf een heleboel input ten aanzien wat er leeft, mensen kwamen elkaar allemaal tegen. Daar doet mij dit meteen aan denken. Kunst is natuurlijk altijd een punt. Iedereen heeft natuurlijk creativiteit in zich, de een wat meer dan een ander. Dus je zou ook het kunnen zeggen... Op een school hier is dat een keer gebeurd, met name een school met wat moeilijk lerende kinderen samenwerkt. Daar hebben ze ook een aantal kunstenaars bijgehaald, en daar hebben ze een kind gekoppeld aan een kunstenaar en zo hebben ze de school opgepimpt. Oké. Gaaf. Dus zeg maar dat idee. Dus ook hier zeg ik dat is goed, maar laat de kunstenaar dan de buddy zijn van...

Oké. Dus ook hier weer kinderen centraal zetten?

Kinderen zijn de verbinding van het geheel. Ik heb 42 jaar in het onderwijs gewerkt. Kinderen zijn de verbinding. Kinderen voetballen met elkaar. Ze slaan af en toe elkaars hersens in, maar ze voetballen met elkaar, en noem maar op. Ze delen dingen met elkaar. Kinderen zijn ook keihard, want soms laten ze wel kinderen erbuiten, dat zal jij misschien ook wel eens meegemaakt hebben. Maar als er gespeeld kan worden, gaan kinderen daar spelen. In het begin kijken ze elkaar misschien nog raar aan, want jij spreekt een andere taal. Maar op een gegeven moment vinden ze elkaar wel.

Dat zag ik ook met de opening van het bijenhotel toen. Dat was die dag dat het super koud was, -10 ofzo.

Voor de bijen niet zo handig he. **Nee, haha, en voor ons**

ook niet. Maar je zag wel echt de kinderen kijken van oh, de Buurtbox gaat weer open, en letterlijk ouders meesleuren naar buiten. Ja, precies, zo is dat. Dus hier zeg ik hartstikke goed idee, maar zorg dan dat degene die met graffiti bezig is dat dan vijf kinderen kunnen aangeven dat ze met hem aan de slag gaan. Anders is het alleen maar de professional. Zorg dat er iets anders ontstaat.

Ja, want ik had dan zelf ook wel het idee dat het op verschillende manieren gebruikt kan worden. Dus dat iemand een yoga groep wil oprichten, of dat iemand muziekles geeft en dat een keer een week gratis wil doen. Ja, bijvoorbeeld dat soort dingen. Fotografie, vaak een heel goed punt he. Met iemand die bekend is, van loop maar eens door de wijk en geef iemand een fototoestel in de hand, en ga maar eens foto's maken. Laat kinderen dat ook doen. Want vaak als volwassenen zijn wij in staat om dingen te zien, maar kinderen zien dat per definitie anders. Dus het is ook wel een opdracht die je dan ook wel weer specifiek kan maken. Dat levert hele leuke beelden op denk ik, daar ben ik van overtuigd. **Ja, dat denk ik ook wel.** Dus het idee is hartstikke leuk, maar koppel het aan de kinderen.

In de Vastenaovondkamp heb je dan al de buurtfacebook en de buurtwoning, allemaal ontmoetingsplekken al. Maar als je dit in een andere buurt zou zetten waar dit er nog niet is, nog geen bewonerscommissie of geen structuur is. Dan wordt het ook wel wat lastiger van wie gaat er dan de box opendoen bijvoorbeeld. Dat is een van de dingen die we nu afgesproken hebben, in ieder geval op beleidsterrein. Van we focussen nu even daarop. Maar het is wel de bedoeling dat we daar tools voor krijgen. Want dat heb ik ook gezegd, we moeten ons dan niet blindstaren van we lossen dat dan op en in de rest van de stad gebeurt niks. Want anders worden we daar straks gillend wakker van hadden we daar ook maar wat gedaan. Dus het moet wel ook hier intern beleidsmatig punten opleveren. Dat betekent ook dat we hier op die manier de andere wijken ingaan. We moeten natuurlijk voorkomen dat daar hetzelfde gebeurt als hier in de Vastenaovondkamp. Ja precies.

En die vier musketiers zijn er dan al mee bezig, dat wordt ook gedeeld met elkaar. We zitten regelmatig met elkaar aan tafel. Wat betekent dat dan voor jou en voor jou en voor jou. Dat moet natuurlijk wel gebeuren, het moet geen zelfstandig project zijn. Door de hele gemeente breed heb je 100.000 inwoners, en daar zal je ook mee aan de slag moeten.

En denkt u dat dat dan ook nog verandert per wijk? Want elke wijk is natuurlijk weer anders. Ja, kijk ik hoe dat antwoord natuurlijk niet te geven. De wijk moet antwoord geven wat ze willen. Kijk daar is dat goed gevallen. In Tegelen zijn ze bezig met een leef- en beweegtuint, waarbij de basisschool, de zorggroep, speciaal onderwijs, de wijk is erbij betrokken. Dan krijg je dus een andere vorm van ontmoeten. Perfect. Dit is een voorbeeld, maar ook daar omdat de scholen erbij betrokken zijn, kunnen opa's en oma's ook meedoen. Want daar zijn de toestellen ook op ingericht. En in de zorggroep wonen oudere mensen. En dat weet jij ook, kijk maar eens in een of ander open gebied, als daar oudere mensen zijn en er komen moeders met kinderen langs, wat zeggen die oudere mensen dan? Ach moet je eens kijken wat lief. Dat is de binding!

Nou schoot me net nog iets te binnen. In Etten-Leur heb ik ook wat onderzoek gedaan. Maar daar merkte ik vooral in de wat armere wijken een gevoel van ach ja het is allemaal wel prima. Eigenlijk geen mening hebben over iets. Terwijl er toch ook in Etten-Leur wel drugscriminaliteit is bijvoorbeeld. Dus ze moeten toch ook wel ergens overlast van hebben, lijkt mij. Maar hoe zorg je dan dat bewoners toch wel vanaf dat hele 'maakt me niks uit', betrokken gaan worden? Dat kun je alleen maar bereiken door te laten zien aan de bewoners dat er dingen ontstaan. Omdat ze dan ook weer vooral gaan merken, van dat is toch wel interessant, dat komt wel dichtbij en ik wil daar toch wel aan meedoen. En dat is bijvoorbeeld gebeurd met die Buurtbox, want ouders hebben van oh oh. Nee zeggen die kleinen dan, want ik wil daar ook mee spelen. Dus ze moeten het zelf gaan ervaren. Je kunt mensen niet gaan dwingen om mee te doen, want het is voor jou ook van belang. Bepaal jij dan voor mij wat voor mij van belang is? Echt niet. Ja. Dus mensen moeten

ergens van doordrongen raken. Van he, het kost eigenlijk weinig moeite. Maar het is een soort apathie waar jij op wijst. Dat zie je ook weer bij die lokale verkiezingen, een soort apathie. Ja, waarom zou ik gaan stemmen, want ze doen toch maar ze zelf willen. Dat is het beeld, ze doen toch maar ze zelf willen. Met andere woorden, wat ik wil dat doen ze niet. Maar goed dat is de maatschappij. Terwijl als je in Afrika kijkt, lopen ze drie dagen om te mogen stemmen en hier wonen we in een van de mooiste plekken van de wereld, en hebben we een apathisch gegeven. Dus je kunt alleen maar laten zien in de omgeving dat er dingen ontwikkeld worden, en dat er dan mensen geprikkeld worden om mee te doen.

“Je moet beginnen met de mensen die er interesse in hebben, daar ook een positief beeld bij hebben, en van daaruit de olievlekwerking laten ontstaan.”

Ja, dus eigenlijk gewoon beginnen, en ruimte bieden dat er dingen van onderop komen? Ja, dat is met alles. Je moet beginnen met de mensen die er interesse in hebben, daar ook een positief beeld bij hebben, en van daaruit de olievlekwerking laten ontstaan. Maar dat is met alles zo, ook in het bedrijfsleven met veranderingsprocessen. Focus je niet op de mensen die niet willen, want die verander je niet. Je hebt een grijze groep die eerst zit van we zullen het eerst wel even zien, en daar doel je eigenlijk op. En er zijn altijd mensen bij die zeggen van daar zie ik wel wat in, ik ga mee doen. En dan probeer je de grijze groep erbij te betrekken. En er zijn altijd mensen die niet willen, die verander je never nooit, al word je 100. Dat gebeurt niet. **Maar dat is dan ook niet erg?** Dat moet je accepteren. Dat is niet anders. **Oké. Ik denk dat... voldoende stof is? Haha dat m'n vragen waren. Tenzij u zelf nog iets wil zeggen?** Nee, ik denk dat we wel aardig wat dingen voorbij hebben laten komen.

Heel erg bedankt voor alle input! Dan wens ik jou heel veel succes.

B.4. INTERVIEW WOONWENZ

DATE

3rd of April 2018

GOAL

The goal of the interview was to gain an understanding of the needs and wants of the housing corporation 'Woonwenz' (figure B.4.1) and the neighbourhood coordinator in the area.

METHOD

The neighbourhood coordinator Gé Derks was interviewed. He is actively involved in the neighbourhood Vastenoavondkamp. A semi-structured in-depth interviewing method was used. The questions focussed on the role of the housing corporation, and specifically on the neighbourhood where the Buurtbox was placed. Moreover, the collaboration between the different parties was discussed. Lastly, the concepts of the City Challenge Etten-Leur (appendix C), where shown to get a more feedback on these ideas, and see what the most relevant aspects are for the the housing corporation. The interview was conducted in Dutch. The interview started with a short introduction of myself and the company.

Fig B.4.1. - Logo Woonwenz

Uitwerking interview Gé Derks

Kunt u misschien eerst heel kort iets over uzelf vertellen? Ik werk bij WoonWenz, de woningstichting. Ik ben daar buurtcoördinator voor Blerick. Een nieuwe functie, die is ongeveer drie jaar terug gestart. En ik had maar één opdracht: zorg dat er reuring ontstaat in Blerick. En volgens mij zijn we dat aardig voor elkaar aan het krijgen.

“Ik had maar één opdracht: zorg dat er reuring ontstaat in Blerick. En volgens mij zijn we dat aardig voor elkaar aan het krijgen.”

Ik werk al heel lang bij de woningstichting. ik heb allerlei functies vervuld. En ik ga weer terug nu de straat op zeg maar. Ik ken Blerick vrij goed, ik ben ook van Blerick. En ik wist dat er van dit gedeelte een plan op stapel lag om te gaan renoveren. En normaal gesproken dan leggen wij dat uit met een brief en dan hebben we een bijeenkomst met de bewoners, en zeggen we gaan renoveren en punt.

Toen heb ik gezegd, dat moeten we anders gaan doen, want ik weet niet of je dat online opgezocht hebt, maar deze wijk heeft een aantal typische dingen. En eigenlijk is dit de slechtste wijk die we hebben. De leefbaarometer, die heb je misschien wel gezien, maar alles staat op rood. En het is papier de leefbaarometer, maar ik ben er heel snel achter gekomen dat dat in de praktijk ook zo is. En er zijn een aantal dingen die hier echt enorm opvielen, en dat zijn eenzaamheid, armoede, en laaggeletterdheid. En vooral dat laatste was echt enorm schrikken. Dan bleek ook dat Vastenoavondkamp zelfs in de top 5 van Nederland zat op dat gebied.

“En er zijn een aantal dingen die hier echt enorm opvallen, en dat zijn eenzaamheid, armoede, en laaggeletterdheid. En vooral dat laatste was echt enorm schrikken.”

Wat ik ben gaan doen. Dit zijn 172 woningen. En ik heb gezegd, van we kunnen wel gaan renoveren, maar ik denk dat het goed is dat we eerst eens met die mensen hier in

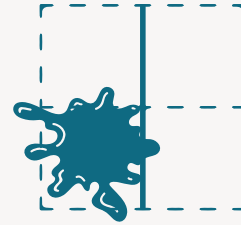
MAIN INSIGHTS

Social cohesion: stimulate citizens to take matters into their own hands, using simple means; create trust between professionals & citizens.

A place where citizens and professionals can meet each other is very important. This has become the base for all initiatives.

By starting small in one place, the positive vibe can slowly spread to other parts of the neighbourhood. A mix of different housing corporations and

private properties, sometimes makes this very difficult. Citizens operate as one neighbourhood, professionals see limitations.

Professionals have to be on the same page. It is sometimes difficult to convince others that it is a good approach.

Poverty, low literacy, loneliness and a feeling that the area is not safe, are/were the big problems in the neighbourhood.

A personal approach, where professionals show their face and talk to people in person has been very important.

Advantages for the housing corporation are: less complaints, less moving people, and less troubles.

gesprek gaan, want wie kan beter vertellen dan wat er aan de hand is dan de mensen die hier wonen?

“[...] we kunnen wel gaan renoveren, maar ik denk dat het goed is dat we eerst eens met die mensen hier in gesprek gaan, want wie kan beter vertellen dan wat er aan de hand is dan de mensen die hier wonen?”

Ik ben die echt allemaal één voor één gaan bezoeken. Een enorme klus. Ik kwam bij 1/3 niet binnen. Die maakten de deur niet open. Dat gaf ook aan hoe de relaties hier een beetje zijn. Hier op de galerij, twee deuren verder, wonen twee mensen naast elkaar, al vijf jaar, en die hadden elkaar nog nooit gesproken. Ik kreeg heel snel bevestiging van wat ik net heb gezegd, dat dat gewoon klopt. Maar ik heb ook hele goede gesprekken gevoerd met een aantal mensen, over hun zorgen over het complex, de buurt, de wijk en noem maar op. En dat ging zich rondspreken, dat ik hier aan het rondlopen was. Dus op een gegeven moment, bij de tweede ronde, kwamen we toch bij meer mensen weer

binnen. Dus daar waar ik niet binnenkwam, kwam ik de tweede keer wel binnen. Ik heb ze zelfs allemaal gesproken uiteindelijk, alle 172.

Uit die enquête die ik toen gehouden heb, kwamen toen best wel een aantal dingen naar voren, die ons de plannen hebben doen wijzigen. Dus de bewoners hebben invloed gehad. Bijvoorbeeld veiligheidsgevoel, iedereen heeft het daarover, bang en noem maar op. Maar als je het complex een beetje kent, aan de achterkant bijvoorbeeld, heb je de ingang van de kelder zitten. Als je dan met je fiets naar de kelder toe wil, moet je achterom de flat, de trap naar beneden, die ook heel stijl is. Wel met een hellingbaan), maar heel stijl. Naar de gang toe, naar je kelder toe. En je kunt je voorstellen dat heel veel mensen dat niet durven. En hier wonen best veel één-ouder-gezinnen met kinderen, die op zoek zijn naar woonruimte in Blerick, en daar een beetje bedrogen van thuis komen, omdat er heel weinig aanbod is, in woningen met 3 slaapkamers die betaalbaar zijn. Eengezinswoningen die zijn er wel, maar heel weinig, want die komen bijna niet vrij. Dus dan gaat men zich oriënteren, en dan komt men vaak hier, want deze woningen hebben

drie slaapkamers. Dus hier wonen heel veel mensen die uit een einde relatie komen, met wel 1, 2, 3, soms wel 4 kinderen. Dit is een hele kinderrijke buurt. Dus die angst, wat ik net vertelde over bijvoorbeeld, als je daar helemaal alleen naar de achteringang moet lopen, waar het heel donker is, en met de fiets naar beneden moet en de gang in moet gaan, dat doen ze niet. Dus alle fietsen stonden hierbuiten. En die worden dan weer gestolen.

“Dus dat veiligheidsgevoel was echt de hoofdmotor uit de enquête.”

Dus dat veiligheidsgevoel was echt de hoofdmotor uit de enquête. Gelukkig is dat bij ons wel opgepakt, want ik heb bij de MT bij ons daarover een presentatie mogen geven. En toen hebben ze eigenlijk tijdens de vergadering besloten om extra geld vrij te maken voor investeringen op dat gebied. Dus nu hebben ze bijvoorbeeld die kelderingang naar voren gehaald, aan de voorkant van de flat. Met een kleinere hellingbaan, zodat je met de fiets gewoon op een veilige manier naar je kelder toe kan gaan.

En jij bent natuurlijk heel erg benieuwd naar de Buurtbox, want dat is eigenlijk de kern van je verhaal. Toen we hier eigenlijk bezig waren en erachter kwamen dat hier heel veel kinderen wonen, hebben wij intern bij ons gezegd, hier moeten we iets mee. Iets positiefs. Normaal betalen wij een vergoeding uit als we gaan renoveren. Dat is geen verplichting, maar dat vinden wij dat we dat moeten doen. Toen zei ik: ‘Weet je wat we doen? We houden een gedeelte van het bedrag vast om activiteiten te organiseren.’ Ondertussen heb ik een bewonersgroep opgericht een man of 8/9, die heb je misschien wel gezien? **Ja, die heb ik vorige keer ook even gesproken.** Die heb ik toen mee enthousiast gemaakt. Met die mensen in gesprek gekomen. Ik heb toen bedacht, we gaan hier maar eens een woning vrij maken als een soort buurtwoning. Ik had nog geen idee wat het moest worden, maar dan had ik wel een plek waar iedereen zich kon ontmoeten, zowel bewoners als partners. En dit hebben we nu twee jaar, en dit is echt een giga succes, en dit is echt de uitvalsbasis van alles.

“Ik heb toen bedacht, we gaan hier maar eens een

woning vrij maken als een soort buurtwoning. Ik had nog geen idee wat het moest worden, maar dan had ik wel een plek waar iedereen zich kon ontmoeten, zowel bewoners als partners. En dit hebben we nu twee jaar, en dit is echt een giga succes, en dit is echt de uitvalsbasis van alles.”

En de woningcorporatie vond dat meteen een goed idee? Ja, ja, ik heb natuurlijk wel even moeten lobbyen, want het is nieuw en alles kost geld. Ik moest natuurlijk wel een plannetje hebben. Dat heb ik ook ingediend. En ik heb vooral gezegd, ja ik kan hier denk ik wel iets voor elkaar krijgen. Waardoor er onderling meer contacten gaan ontstaan, de overlast gaat afnemen, het veiligheidsgevoel gaat toenemen. Dat is goed ook voor de woningstichting, want dat betekent minder klachten, minder mutaties, minder toestanden. En dan kan je die tijd beter gebruiken om te zorgen dat het wonen hier een stuk leuker en aangenamer kan worden. Met als doel dat het straks een olievlekwerking gaat krijgen over de hele wijk. Dat zijn we nu aan het doen. We zijn nu aan het uitrollen naar de andere kant toe.

“Dat is goed ook voor de woningstichting, want dat betekent minder klachten, minder mutaties, minder toestanden. En dan kan je die tijd beter gebruiken om te zorgen dat het wonen hier een stuk leuker en aangenamer kan worden.”

Even terug naar de Buurtbox. We zaten een keer te brainstormen, en toen heel snel hadden we zoiets van kinderen moeten hier wel centraal staan. Het zijn er zo veel en best een jonge leeftijd. En al pratende met elkaar kregen we het idee om iets te gaan doen met buitenspelen. Want je woont in een flat. Je krijgt overlast vanwege de renovatie, want er is geluid, en troep en boren en weet ik veel allemaal wat. Dat vinden kinderen niet leuk. De ouders ook niet. Dus kunnen we niet iets bedenken waarmee we kinderen naar buiten kunnen lokken, zodat ze buiten iets kunnen gaan doen? Toen kwam heel snel het verhaal van speelgoed. En waar zet je dat dan neer? En toen hebben we zitten denken en dachten we is een zeecontainer niks? Toen hebben we

elkaar zitten kijken, van het is een bizar idee. Toen hebben we zitten speuren op internet, en toen kwamen we uit bij Daan de Haan. Daan de Haan is een kunstenaar, dat weet je wel he. Die hebben we uitgenodigd. En gezegd, denk eens met ons mee. Dat is ie gaan doen. En hij heeft een ontwerp gemaakt voor een zeecontainer die dan helemaal opgepimpt is, en in de kleuren van Woonwenz, maar ook zodanig is ingericht dat het gebruikt kan worden als speelgoeduitleen.

Vervolgens ben ik met de bewoners hier gaan praten hier van wat vinden jullie hiervan? En ze waren natuurlijk gelijk enthousiast. Toen heb ik gezegd ja jullie gaan dat doen, jullie gaan dat draaien. Dat is nieuw voor hun. Ik heb gezegd wij willen jullie wel helpen, maar jullie zijn degenen die de kar gaan trekken rondom de organisatie van die Buurtbox. Willen jullie dat? Want dat is natuurlijk stap 1 hè? Heel snel enthousiasme. Toen heeft Daan van ons de opdracht gekregen van ons van ga maar kopen en ga maar maken. Ondertussen ben ik bij de gemeente gaan lobbyen of zij genegen zouden zijn om mee te betalen aan bijvoorbeeld speelgoed. Daar waren ze heel snel toe bereid, moet ik zeggen. Dat vond ik heel mooi. Daar hebben ze flink bedrag voor beschikbaar gesteld. En dat hebben ze ook aan de bewoners over gelaten. Echt een participatie hè. Hier is de zak met geld en zorg dat je goede spullen bij elkaar krijgt. Daar hebben ze wel een stukje ondersteuning van gekregen van de bewonersondersteuners. Dus eigenlijk zelf zijn ze gaan winkelen. En in de loop der tijd hebben ze allerlei spullen aangekocht. Ondertussen was de Buurtbox klaar, en die hebben we hier midden op het grasveld neergezet, met toestemming van de gemeente overigens. Die zijn ze zelf gaan inrichten. En op een gegeven moment was het klaar en toen hij worden geopend. En sindsdien is het druk. Hij staat er nu een jaar ongeveer, en als je ziet hoeveel animo er is als ze open zijn. Dat is giga. En als je ziet hoe de bewonerscommissie de organisatie voor elkaar heeft gekregen, daar neem ik m'n petje voor af. Want ze hebben het goed voor elkaar. Natuurlijk hebben ze ook dingen moeten leren in de loop der tijd. Een keer een foutje maken, hoort er ook bij. Maar ze hebben nu een hele goede structuur. En zo meteen wordt het ook wat beter weer, en dan wordt het ook wat drukker.

Ja, ik merkte het al die dag dat het zo koud was. De kinderen merkten toch wel dat er iets ging gebeuren.

Dat hebben ze zo in de gaten. Ze kunnen alles zien. Het is allemaal open, dus ze hebben heel goed zicht op de Buurtbox. Dus zodra er activiteiten zijn, vooral op een woensdagmiddag en in het weekend bijvoorbeeld, dan zijn ze zo buiten. **Ja precies, ja leuk.** Dus dat is de Buurtbox. En vervolgens melde zich die interessante dame van Eco-Units. Dus die is komen kijken vanuit Overloon volgens mij. En die heeft gevraagd van kunnen wij daar iets van overnemen? En ik heb gezegd, ja natuurlijk. Doe er je voordeel mee, heb ik gezegd. En tot m'n verbazing is het heel snel gaan lopen. En dan is het heel mooi natuurlijk dat ze achteraf ook bijenhotel hebben aangeboden, aan de bewoners en vooral aan de kinderen. Want dat ding hangt nu aan de achterkant van de Buurtbox, en dat is educatief een heel mooi iets.

“Ik denk dat je met hele eenvoudige middelen, kun je bewoners stimuleren om het heft in eigen handen te nemen. Dan moeten ze eerst vertrouwen krijgen in zichzelf, maar ook in de professionals, de partners.”

Ja. Wat ik interessant vind is dat sociale cohesie is natuurlijk heel belangrijk. En er zijn ook veel City Challenges waar woningcorporaties en gemeentes op zoek zijn naar innovatieve ideeën om dat te bevorderen. Maar het is ook wel een beetje een buzzwoord geworden, wat iedereen gebruikt. Dus ik was benieuwd: hoe zou u het definiëren? Wat is jouw definitie van sociale cohesie? Dat is een hele moeilijke vraag. [...] Ik denk dat je met hele eenvoudige middelen, kun je bewoners stimuleren om het heft in eigen handen te nemen. Dan moeten ze eerst vertrouwen krijgen in zichzelf, maar ook in de professionals, de partners.

Dat kost tijd, heb ik gemerkt. Vooral het vertrouwen winnen, is een hele moeizame factor, omdat men allemaal aankijkt tegen de instantie, dus dat is een beetje een van-onze-bed-show, wat daar gebeurt. En aan de andere kant, de professionals, hebben het probleem dat ze wel willen vaak. Maar ook een baas hebben, die tegen hun zegt, je bent hier neergezet om dat en dat te doen. En je

hebt toch met meerdere partners te maken. Om dat voor elkaar te krijgen, dat is misschien nog wel moeilijker dan de bewoners te stimuleren om dat te gaan doen. Daar hebben we iets op bedacht. We hebben een cursus bedacht, om de professionals hetzelfde verhaal te laten vertellen en op één lijn te krijgen. Die cursus bestond gewoon niet. Dus die zijn we zelf gaan verzinnen, met een opleidingsinstantie Habitask, die hebben we daarvoor benaderd.

En voor de professionals van Woonwenz, of? Nee, voor de professionals van het hele netwerk: de gemeente, de politie, de woonstichting, de bewonersondersteuners. Dan heb je dus drie dagen met elkaar in een hok gezeten. Dat was best wel intensief, want er zitten best wel wat hobbels. Uiteindelijk is daar wel commitment ontstaan. En uiteindelijk krijgen daar de bewoners daar ook wel het vertrouwen dat dé professionals ook één lijn hebben gesloten. Dan zie je ze opbloeien. En ik ben geen opbouwwerker. Dat ben ik absoluut niet. En wat ik vind is dat bewoners die kunnen heel veel zelf. Meer dan dat ze soms zelf denken, en meer dan wij denken als professionals. En dat hebben we eigenlijk hier uitgeprobeerd.

“En ik zie dan gewoon; de cohesie is dan denk ik toch dat je ziet - en dan sta ik echt met trots langs de zijlijn te kijken hoe dat dan loopt - dat bewoners heel veel in hun mars hebben, en ook zien dat ze gesteund worden door de professionals.”

En ik zie dan gewoon; de cohesie is dan denk ik toch dat je ziet - en dan sta ik echt met trots langs de zijlijn te kijken hoe dat dan loopt - dat bewoners heel veel in hun mars hebben, en ook zien dat ze gesteund worden door de professionals. Die zien ook dat ze daar een stukje hulp bij hebben. Het organiseren van allerlei activiteiten, in het begin is het dan van hoe moet dat dan? Dan zeggen wij van misschien moet je dit of dat. Dan hebben wij vaak de neiging om het over te nemen. Dat was vaak de neiging bij een aantal mensen van kom maar hier, ik doe het wel. Niet doen. Handen ervan af laten. Je mag wel mee kijken en advies geven, maar laat het ze zelf doen. En dan zie je dus dat die groep enorm gegroeid is. Als je kijkt wat

hier nu is, en wat ze allemaal in petto hebben nu. Dat is bijna niet te bevatten in zo'n korte tijd wat ze dan kunnen. In een complex waar armoede is, laaggeletterdheid is, eenzaamheid is, dat er nu een enorme opbloei is. En je ziet ook dat wat ze doen, dat ze dat vol overgave doen, maar ook met grote kundigheid en trots uitvoeren. Dus dat is mijn beeld. En ik denk dat je dit overal kunt doen. Maar het begint met de professionals, dat zij het met elkaar eens zijn over de aanpak. De bewoners moeten echt het vertrouwen gaan krijgen in de partners, en daarna ook onder elkaar, dat ze het zelf kunnen.

“Maar het begint met de professionals, dat zij het met elkaar eens zijn over de aanpak. De bewoners moeten echt het vertrouwen gaan krijgen in de partners, en daarna ook onder elkaar, dat ze het zelf kunnen.”

Ja, want ik kom zelf uit Etten-Leur oorspronkelijk. En ik heb daar ook geprobeerd, om voor een CityChallenge, met de bewoners te praten. Maar ik merk dan toch wel vaak dat als je vraagt wat ze ergens van vinden, dat de reactie dan vaak is van mwah ja wel prima. Ja dat zeggen ze bijna allemaal in het begin. **En dan is het toch wel moeilijk om dat los te ...** Ja, en toch kan het. Want wat we ook nog gedaan hebben: na de eerste ronde gesprekken en de bewonersgroep oprichten, ze hebben een aantal activiteiten georganiseerd. En je ziet dan langzaam dat mensen toch gaan kijken en naar buiten komen. De bewonersgroep is bij iedereen aan gaan bellen van doe je mee? Wat we daarna gedaan hebben nog, is dat we daarna nog een terug zijn geweest en we keukentafel gesprekken zijn gaan voeren. Dat hebben we met een aantal partners gedaan, dus met zes professionals, in groepjes van twee. Toen hebben we iedereen nog een keer bezocht, maar wat langer. Over ook de eigen situatie: heb je werk? Heb je dagbesteding? Zijn er problemen? Hoe zit het met de financiën? Weet je wat er allemaal aan voorzieningen te krijgen is bij allerlei instanties? En vervolgens spreek je ook over hoe het hier nu is. En dan merk je toch dat mensen ook een beetje opener worden. En zeggen welke dingen er goed zijn, en niet goed zijn. En dat vinden mensen moeilijk hè... **om te vertellen dat het niet goed gaat.** Ja, om dat

uit te spreken. Maar doordat we dus wat vaker binnen kwamen, en ook daar weer dat er vertrouwen ontstond, dat er een relatie ontstond, hebben we toch best veel te horen gekregen.

Oké. Als je online gaat zoeken op deze wijk, dan is het natuurlijk wel een standaard probleemwijk zeg maar. Maar toen ik hier was, merkte ik wel echt een positieve vibe, en dat bewoners ook zeiden van het is niet meer het Blerick van drie jaar geleden. Denk u dat de situatie al verbeterd is ten opzichte van drie jaar geleden? Ja, zeker. Ik merk dat bij WoonWenz aan een aantal dingen: veel minder klachten, minder mutaties, dat zijn echt de signalen die wij binnen krijgen. Maar het is natuurlijk veel meer. Ze dragen het zelf ook uit. Dat is het leuke aan dit verhaal. Want ze zijn nu ook uit de wijk verder aan het kijken. Je hebt hier bijvoorbeeld aan de overkant, de Geerstraat, flats liggen. Dat is particulier bezit, ingewikkeld, koop en huur door elkaar, met heel veel ellende, noem ik het dan maar even. Dus wat hebben ze nu gedaan? Ze hebben iemand uit de Geerstraat bij de bewonerscommissie betrokken. Om die link te leggen die kant op. Een paar weken terug zijn ze begonnen met een opruimactie. Dus hebben ze het 'model Meidoornstraat', een draaiboek noem ik het maar even, en dat hebben ze meegenomen naar de Geerstraat. Toen zijn ze daar ook een aantal mensen weten motiveren om dingen op te pakken, op een zaterdag hebben ze met een hele kolonne mensen de hele wijk opgeruimd. Dus dat is de olievlek, leuk is dat he. Ze kunnen kennis overdragen naar andere mensen toe. Daar zitten wij niet tussen, daar is geen één professional bij geweest, dat hebben ze allemaal zelf gedaan. Dus dit stuk is echt heel goed. En langzaam zijn we dat aan het uitrollen naar de rest toe.

“Er is alleen één hele grote maar aan, en dat is waar ik altijd voor waarschuw. De renovatie is nu bijna klaar. En dat iedereen denkt, het werk is klaar. Het werk is nooit klaar.”

Er is alleen één hele grote maar aan, en dat is waar ik altijd voor waarschuw. De renovatie is nu bijna klaar. En dat iedereen denkt, het werk is klaar. Het werk is nooit klaar. Ik

moet intern daar ook voor vechten en buiten al helemaal, om mensen te overtuigen, dat dit verhaal, en dat mijn rol hier - mijn rol is hier natuurlijk ook minder aan het worden ondertussen - maar je moet je hier altijd blijven. Je kunt niet hier niet zomaar zeggen van o, het is klaar, we gaan weer naar het volgende toe. Dan gaat het een tijdje goed, en dan langzaam gaat het... Ik vind het als een professional zelfs een verplichting dat je daar je rol blijft behouden. En je merkt nu dat een aantal professionals denkt van we kunnen weer naar het volgende project toe, dan kunnen we dit afsluiten. Je kunt dit niet afsluiten, dat gaat niet. Wat je moet doen, is dat je kunt afbouwen. Want die groep die groeit met de dag en wordt steeds sterker. Maar één keer per week is hier een overleg, is gewoon open inloop; dan komt de bewonersgroep met een aantal mensen en de professionals met een aantal mensen. En dan wordt alles met elkaar besproken hier.

En ze hebben nu wat nieuwe dingen in petto. Ken je de AA Run? Eén keer per jaar gaat iedereen die een motor heeft, maakt een rondtour door Noord-Limburg met mensen met een beperking. Dat is een giga optocht, en daar worden echt hele straten voor afgesloten. En ze hebben dus voor elkaar gekregen dat ze dus dit jaar hiernaar toe komen. Ze gaan een sfeerplein inrichten hier. Een hele stoet aan motoren, komt hier door de wijk. Dat hebben ze zelf geregeld.

Er zijn nu twee bewoners van de eengezinswoningen aan de overkant, die zijn klusjesmannen geworden. Ze gaan bij mensen thuis, gratis, klusjes doen. Maar op één voorwaarde: iedereen kan iets. Stel ze komen bij jou en iets lukt jou niet meer, dan zeggen ze dat is goed, dat doen we. Maar wat kan jij doen? Dus ze moeten wel een tegenprestatie doen. Dan kan jij misschien wel een belastingformulier invullen ofzo. Dus je krijgt een wisselwerking, zonder dat het geld kost.

Morgen is er een opening, dat is heel bijzonder, van een fietsenreparatie. Heb je dat gehoord? **Ja, daar heb ik Christelle over gehoord.** Daar gaat de pers bij komen, denk ik. Dat is een meneer uit Syrië, daar zijn we dus geweest met het keukentafel gesprek. Die was net twee maanden bij ons, in het complex. Dus ik ben met iemand

anders daar geweest. Heel gastvrij ontvangen natuurlijk. Dus we komen in gesprek met die meneer. Hij zit thuis, hij is wel Nederlandse les aan het volgen, maar hij wil graag wat doen. Dus naar z'n achtergrond gevraagd hebbende, automonteur in Syrië. En ik het AZC heeft hij een tijdje lang een fietsenstalling gerund. Nou en gevraagd, wil je iets doen? Ja. Nou dan hebben we het er met elkaar over. Dan ontstaat hier in de bewonersgroep het idee om een soort fietsenreparatie te gaan doen, maar dan anders. Door de renovatie hebben we een aantal bergingen over gehouden. Dus een berging heb ik beschikbaar gesteld. Toen zijn we op zoek gegaan naar gereedschap en weet ik het allemaal wat. Dat hebben ze voor elkaar gekregen. Dus die meneer gaat vanaf morgen twee keer per week fietsen repareren. Alleen dat doet ie anders. Want hij heeft namelijk de opdracht meegekregen: ga kinderen leren hoe ze hun fietsenband moeten plakken. Want de meeste mensen die hier wonen, kunnen geen fietsenmaker betalen. Daar hebben ze gewoon het geld niet voor. Dus dan moet je creatief worden. Dus wij gaan hier nu de kinderen leren hoe ze hun band moeten plakken. Als dat lukt, dat zou heel mooi zijn natuurlijk. Zelfredzaamheid hè. **Ja, precies. Dan hoeven ze niet meer naar de fietsenmaker.** Nee, maar dat kunnen ze niet betalen. Deze wijk hier heeft de meeste klanten bij de voedselbank. Dit is de armste wijk van heel Venlo.

En ik schrik wel hoor. Met Kerstmis - toen de renovatie bijna klaar was - hebben wij het idee geopperd om iedereen een kerstpakket aan te bieden. En normaal ga je dan naar zo'n bedrijf doe en dan bestel je 170 pakketten, maar dan zitten er allemaal spullen in waarvan je denkt wat moet ik ermee. Dan krijg de goulash soep uit Slovenië die 4 euro per blik kost. Daar hebben mensen niks aan. Dus wat hebben we gedaan. Ik heb één heer en één dame uit de flat uitgenodigd en we zijn naar de supermarkt toe gegaan. Ik heb het daar voorgelegd, en we hebben daar boodschappen gedaan. En als je dan ziet wat er allemaal in het karretje ligt, dan zijn dat allemaal hele goedkope en bruikbare spullen. Allemaal de eigen merken. Dan krijg je dus zo'n doos aan spullen. Dat is veel functioneler. Dat is ook een bewijs dat er echt wel armoede is. Ook sociale armoede.

Maar de eenzaamheid bijvoorbeeld, die is echt afgenomen, want ik zie eenzaamheid nergens meer terug. Er zijn allemaal onderzoeken gedaan hier, maar ik hoor niemand meer roepen over eenzaamheid. Dus dan blijkt toch dat eenzaamheid een heel stuk is afgenomen hier.

Oké. Even kijken hoor, want je hebt natuurlijk al heel veel verteld. Ja, ik stop niet hè. Haha. Het is natuurlijk vooral heel veel maatschappelijke waarde wat de buurtwoning en Buurtbox oplevert. En je noemde al dat er veel minder klachten en minder mutaties zijn. Zijn er nog meer voordelen voor de woningcorporatie? Van wat jij aan je baas kan vertellen, van dit is er gebeurd?

Ja, dat heb ik al gedaan. Ze zijn allemaal hier geweest. Ze zijn allemaal heel nieuwsgierig wat hier gebeurd. Een leuke anekdote is dat de Raad van Toezicht, dat is de raad van onze directeuren, die hebben twee keer per jaar een projectdag. De directeur belden een tijd terug van kunnen wij eens even bij jou komen kijken. En ik dacht dat gaat over de renovatie, de techniek. Dat is meestal ook het verhaal. Dan krijg je de renovatieplannen. Dus ik had de tafel gedekt en koffie geregeld en het zat helemaal vol hier. En hij zei: Vertel maar wat je wil vertellen. Ik? Ja, we komen hier voor het sociale verhaal. En ik heb het verhaal verteld wat ik nu ook tegen jou zit te vertellen, misschien ietsje uitgebreider. Er was een half uurtje ingepland, en ze hebben hier bijna 2 uur gezeten. Dus men ziet dan, dat het ook nieuw is voor ons, deze aanpak. Daarom zijn ze zo nieuwsgierig. En wat levert het allemaal op nu? Nou wat het oplevert, dat heb ik net verteld wat hier gebeurt he. Maar er zit meer aan te komen. Iedereen heeft het nu over de Meidoornstraat. Je bent bij de wethouder geweest, en hij heeft het gegarandeerd over de Meidoornstraat gehad. We hebben ze wel verleid om hier naartoe te komen overigens hoor. We hebben de notabelen wel gezegd van kom eens even kijken. De raad is hier geweest, een aantal wethouders zijn hier geweest. En de bewoners vertellen zelf het verhaal. Dat is altijd beter dan dat wij het vertellen. En mensen zijn dan echt onder de indruk.

“En wat we nu willen, en waar we ook al mee zijn gestart, is dat we nu verder die wijk in kunnen gaan.”

En wat we nu willen, en waar we ook al mee zijn gestart, is dat we nu verder die wijk in kunnen gaan. Dat is goed nieuws hè. Dat is goed nieuws. Alleen dat vergt een andere aanpak. De woningen die hier achter liggen zijn niet van ons, die zijn van Antares. In de hele wijk is overigens het bezit gemengd Antares, Woonwenz, en koop. Dat is wat lastiger he. Want dit is alleen van ons, dus dat is een beetje makkelijker hier. Dus ik heb tegen Antares gezegd, van we moeten wat gaan doen om de volgende stap te zetten. En men is dan vaak geneigd om groot te denken. En dat moet het wel gaan worden hè, maar begin klein.

Het idee is nu om er één straat uit te pikken. De meeste woningen hier hebben voortuintjes, die er vaak niet uit zien. En als je een meeting organiseert over de wijk met de eengezinswoningen, is het eerste waar ze over beginnen de tuintjes. Want iedereen stoort zich aan de tuinen in de straat. Dus dat is een mooie eye-opener, dus daar gaan we mee beginnen. Eén straat gaan we weer deur voor deur aanbellen. Je kan wel brieven gaan sturen, maar gewoon aanbellen, dat werkt het best. En vragen stellen. Dan doen we dat samen met Antares. We gaan samen op pad. Of het nu een huurder is van Woonwenz of Antares, dat interesseert me helemaal niks. Als we die straat maar in beweging krijgen. Met als doel dat we een datum gaan prikken in mei om een voortuinproject te gaan doen. We gaan een aantal mensen vragen of ze mee willen organiseren. Zelfde als hier. En als je die groepen uitnodigt, dan gaat het in eerste instantie over de voortuinen en daarna gaat het over andere dingen. Dat komt vanzelf op tafel. Daar hoeft je helemaal niks voor te doen. Ook als je die dag dat aan het doen bent, dan heb je zo een gesprek over andere dingen dan de voortuin. Natuurlijk heb je een straat die er strak uitziet. Mensen gaan er zelf mee aan de slag. Kan Doen die heeft ook aangeboden om te helpen. Is ook leuk natuurlijk. Dus we maken er gewoon een hele leuke dag van. En dan voorspel ik je, dat andere straten heel snel gaan zeggen, en wij dan? En dat is goed. En dan kun je zeggen van zeg het maar. Wat wil je? En dan gaan we ze echt uitdagen om het mee te organiseren. Dat is het idee dan. Het kost me wat moeite om het bij de professionals over de tafel te krijgen. Daar moet ik heel veel moeite in steken.

Is Antares daar ook zo mee bezig? Anders. Het begint te

komen? Het begint te komen ja. Het zit meer op afstand. Antares is een beetje zoekende naar wat is leefbaarheid voor een woonstichting. Hoe ver ga je hè? Een beetje een grijs gebied. Wij doen woningen verhuren, en wij zorgen dat de woningen oké zijn. Dat is onze belangrijkste taak. Alleen zodra je het hebt over de mensen die daar wonen, dan zie je vaak van oh ja er wonen ook nog mensen in die woningen. Kleinigheidje hè. Wat is dan jouw verplichting als woningstichting zijnde om daar iets aan te doen? En ik zeg iedere keer van wat je nu investeert, krijg je straks drie keer terug. Je krijgt echt minder klachten, echt minder mutaties. Als mensen ergens fijn wonen, gaan ze niet meer zo snel verhuizen. Dan blijven ze zitten. Maar het kost moeite om andere mensen te overtuigen dat dat een goede zet is.

“En ik zeg iedere keer van wat je nu investeert, krijg je straks drie keer terug. Je krijgt echt minder klachten, echt minder mutaties. Als mensen ergens fijn wonen, gaan ze niet meer zo snel verhuizen. Dan blijven ze zitten. Maar het kost moeite om andere mensen te overtuigen dat dat een goede zet is.”

Ja, dat snap ik. Maar bij zo'n voortuintjesproject zie je natuurlijk de wijk ook echt veranderen. Ja, het is een zichtbare verbetering. **Ik denk dat het ook best wel negatief werkt, dat er veel negatief nieuws is over de wijk. Dat kan ook weer invloed hebben op de wijk.** Ja, dat heeft het ook. Je hebt het incident denk ik wel mee gekregen in November? **Ja.** Dat is bizar, want we zaten hier in deze woning met een aantal mensen toen het gebeurde. We waren de kerstactiviteit aan het voorbereiden, en dan hoor je in één keer sirenes, een helicopter, geschreeuw. Er is van alles gebeurd hier. We hebben hier in het hol van de leeuw gezeten. Hier is natuurlijk de ruzie geweest tussen de Turkse gemeenschap en de politie. Ik was scheidsrechter hier op het balkon zo, precies in het midden. Links politie, rechts zo'n 150-200 Turkse mensen. Dat is helemaal uit de klauwen gelopen. Ze hebben woningen binnen gevallen op de galerij. We hebben alles gezien. We konden nergens meer naartoe, alles was afgesloten. Dan zit hier zo'n bewonersgroep aan tafel en een beetje nekslag krijgen die dan. Heel veel emotie. Echt huilende

mensen heb ik hier gehad. En dat is natuurlijk goed dat ze dat doen. Dan laat je zien dat je toch wel teleurgesteld bent. Maar ook heel snel weer het verhaal van ja wacht even, wij gaan dat hier niet pikken. En dat het hier gebeurd is ook gewoon toeval hè. Een van de daders is waarschijnlijk ergens binnen geweest hier in het gebouw. Ze waren hier aan het schilderen dus alles stond open. Dus ze hebben hier een achtervolging gehad, want ze dachten echt dat ze hier binnen zaten. Achteraf dus niet. Maar alle aandacht, alle camera's, de hele riedel stond hier. Dan vindt er een knock partij plaats met de ME, ook vol op beeld gebracht. Dus de teleurstelling was enorm groot.

Toen heb je gezegd weet je wat we doen? Half 8 mochten we weer vertrekken hier 's avonds. We gaan lekker naar huis toe. Morgen om 9 uur komen we hier bij elkaar, dan hebben we allemaal een nachtje geslapen, en dan gaan we eens even kijken hoe de vlag erbij hangt. Het zat bomvol hier 's morgens. Ik had vlaaien meegenomen. Je moet natuurlijk iets doen hè. Heel even werd met elkaar de emotie gedeeld. Maar al heel snel werd er gezegd, zo en nu is het genoeg. We gaan weer verder waar we mee bezig zijn. En toen ontstond het idee om 's middags de Buurtbox open te maken. Er was van alles aan de hand hier, heel veel onrust, heel veel politie. En eigenlijk is dat een heel goed idee, want je laat gewoon zien dat we maling hebben aan wat er allemaal gebeurt. Wij zijn goed bezig en we gaan ermee verder. Dus we hebben met de politie contact gezocht, tot aan de burgemeester aan toe van wat doen we ermee? En we kregen groen licht. En het is druk geweest hier die middag. Er staan twee banken buiten bij de Buurtbox hè, een soort koffiehokje is dat geworden, en mensen zoeken elkaar dan toch op. Kinderen zijn heel fijn aan het spelen, en mensen zoeken dan toch een beetje troost. Maar ook het verhaal van de strijdvaardigheid hè. Van we gaan door. En we laten ons dit niet afpakken. Dus ze hebben heel veel veerkracht gekregen ondertussen. Dat is wel mooi om te zien. Dat ze heel snel de draad weer oppakken.

Ja, heel gaaf. Dat lijkt me wel het moeilijke aan het werk, dat het sociale gebeuren is vaak niet echt zichtbaar voor de buitenwereld. En zo'n tuintjesproject of de Buurtbox kan dan misschien wel het beeld versterken dat het beter gaat met een buurt, omdat

je dan iets fysieks in de buitenruimte zet. Ja, het is een middel hè. Er zijn heel wat ideeën ontstaan daar op het bankje daar beneden. Bijvoorbeeld hierboven is een bibliotheek ingericht. En dat is daar beneden ontstaan. En dan zie je wat daar gebeurt, dan ontstaat dat idee daar beneden. Ik zit erbij. Dat zou leuk zijn als je dat zou willen doen, maar dan wordt het stil. En dan kijk ik de bewonersondersteuners aan en dan zeg ik: dat lijkt me echt iets voor jullie. Ja... en moeilijk. Ik zeg: volgens mij is dat heel makkelijk. Ik wil zelfs afspreken met jullie dat ik zorg voor de materialen. En er zijn twee handige mannen in de wijk, die maken dat wel, dan hoeft je daar geen zorgen over te maken. Je moet het vooral even organiseren. En ik ben heel ongeduldig, maar ik ben gewend om op m'n handen te gaan zitten. Ik heb gewacht, 1 week, 2 weken, 3 weken. En ik zei: hoe is het ermee? Ja... En ik zag al aankomen, dit gaat hem niet worden. Dus nog twee weken gewacht. Dus ik zei heren weet je wat? Ga maar meten. En ik ga spullen kopen, en ga maar maken. Ik heb gewoon twee dames uit de buurt gevraagd die interesse hadden, en die wilden dat wel doen. Nou de Visentius stichting die heeft boeken geleverd. Ga maar gewoon maken, ga maar gewoon doen. En dat is eigenlijk wat ik wel een beetje mis, is het doorpakken, gewoon doen hè. Van de 10 dingen gaan er 8 goed, en twee gaan er fout. Je kunt niet alles 100% doen. En daar leer je van. En dan mis ik een beetje de passie om het gewoon maar te gaan doen. Dan zit iedereen toch te denken van kan dat wel en moeten we niet afwachten tot de bewoners zelf komen? Ja, dan kan je afwachten tot Sint Juttemus, maar dat is een beetje het spel tussen bewoners en professionals: je moet ze proberen mee te nemen in het verhaal. Ze het gevoel te geven dat ze het allemaal zelf kunnen. Mensen kunnen heel veel. Als je ziet bij de schietpartij wat hier gebeurt in deze wijk. Ja, ze kunnen echt heel veel.

Ja. Wat ik nog wel interessant vind, is dat er hier natuurlijk ook al een speeltuin is op het plein. En ik liep net door de buurt, en ik zag heel veel speeltuintjes. Wat is dan wat de Buurtbox nog extra brengt ten op zichte van een speeltuintjes? Nou er zit natuurlijk ander spul in hè. In die Buurtbox staan skelters, fietsen, ballen, steppen. Allemaal spullen die je niet zo buiten kan neerzetten, want dan worden ze denk ik meegenomen. Dus het is ander

soort speelgoed. En skelters en fietsjes daar hebben ze zelfs een wachtrij voor. Ze hebben daar een heel belsysteem voor haha. Dus het grote speelgoed is prima hoor, maar het kleinere speelgoed moet je echt in zo'n container plaatsen, anders denk ik dat je alles snel kwijt bent.

Ja, en de bewoners hebben er natuurlijk de verantwoordelijkheid over. Ze hebben mij gevraagd: hoe lang blijft die container hier staan? Ik heb dat altijd bewust een beetje in het midden gelaten, en nog steeds. Ik heb gezegd, dat hangt van jullie af. Zolang het goed gaat, blijft ie staan. Als het niet goed gaat, gaat ie weg. Dat is hun uitdaging hè. Want die kun je op meer plaatsen neerzetten zo'n Buurtbox hè.

Ik ben nu op een andere plek ook van alles aan het doen, een ander project, en daar zou ie zo kunnen passen. Maar ze hebben het hier heel goed voor elkaar, dus voorlopig hoeven ze zich geen zorgen te maken.

Ja, haha. Jullie zijn hier natuurlijk als de woningcorporatie begonnen. Maar de gemeente komt de gemeente er nu ook bij met het plaatsen van fruitbomen en moestuintjes enzo. Ja leuk hè. Hoe denk je dat zoiets ontstaat, dat dat elkaar gaat versterken?

Het is grappig dat je dat vraagt, want toen ik net hier begonnen was, heb ik een poging gedaan om moestuintjes te gaan opzetten. En daar zijn we dus de mist in gegaan met z'n allen. Ik ook hoor. Was een beetje ondoordacht. Dat was iemand die dat perse wilde gaan doen. En ik vind dat altijd positief. Toen is er wat geld vrij gemaakt, spullen gekocht, en bakken in elkaar gezet. En vervolgens strandt het in de schoonheid. En ik had een heel mooi plan bedacht, met de basisschool Mikado, en met Komaan, dat is een gebouw voor mensen met een beperking. Maar uiteindelijk in de schoonheid gestrand. Nu zijn we twee jaar verder, en zie je dat er veel meer draagvlak voor is. Dus nu gaan er echt moestuintjes komen.

Oké leuk. En zou hier ook nog een rol kunnen liggen voor lokale ondernemers? Zijn die hier al bij betrokken?

Ja, dat hebben we wel geprobeerd. Wat ze wel doen, is dat ze de bewonersgroep faciliteren en ondersteunen met allerlei spullen. Ze hebben een netwerk opgericht, dat

hebben ze zelf gedaan. Met lokale ondernemers hebben ze afspraken lopen, en daar kunnen ze van alles krijgen. Wat daar nog niet helemaal loopt, is dat ze ook daar zoekende zijn naar hoe doen we dat nou en wat is onze rol hierin. Wat ik eigenlijk wilde doen, is dat het kerstpakket door de lokale ondernemers verzorgd zou worden. Dat is leuk hè. We gaan hier gewoon naar het winkelcentrum. En toen ben ik hier gaan lobbyen en toen kreeg ik eigenlijk geen medewerking. Moeilijk moeilijk, doe maar een basispakket. Nee, ik wil hebben dat de herkenbare winkeliers iets doen. Dat lukte dus niet. En ik heb tegen de gemeente gezegd, dat de winkeliers zijn ook zoekende. Die moeten zich ook gaan mobiliseren. Die moeten een winkeliersvereniging gaan oprichten. Dan heb je een concrete gesprekspartner. Dat zijn allemaal lokale ondernemers die ook zien dat hier best wel wat te halen valt in de buurt, daar is ook niks mis mee. Maar dan moeten ze zich wel wat beter gaan organiseren. Daar schort het nog aan. Dat komt wel denk ik. Het borrelt hier, er is reuring. Dat zie ook je terug in dat er best wel wat aandacht is geweest in artikelen links en rechts in een aantal bladen hier, dat de Meidoornstraat wel in picture staat. En dat verdienen ze ook.

Ja zeker. Ja je zei net al dat deze woningen van Antares zijn. Leverde dat nog moeilijkheden op met de Buurtbox? Ja, helemaal in het begin is er ruzie geweest. Dat ding is net geopend. En ik sta daar beneden. En er komt een moeder naar me toe, mijn kinderen moeten ook - moeten ook meteen - meespelen. Ik zei: nou ik dacht het niet. Dus ik vroeg: waar woont u dan? Want ik herkende ze niet. Ja overkant eensgezinswoningen. Ik zeg dan heeft u pech. Ik zal heel duidelijk zijn, dit hebben we neer gezet als compensatie voor de overlast van de renovatie. Er wordt nu gewerkt, er wordt gehakt en gebroken, lawaai gemaakt en stof. En bij jullie niet. Dus ik zei het spijt me, jullie mogen niet mee doen. Dat deed ik expres hè, om daar beweging aan het front te krijgen bij Antares. Binnen een uur had ik Antares aan de telefoon. Wat is dat? Ik heb ze dat uitgelegd, dit is een Woonwenz project. Ik heb ze nu weg gestuurd, maar dat is goed nieuws voor jullie, want ze zullen actie ondernemen. Er zit een aantal mondige bewoners, dat is goed nieuws, ga er mee aan de slag.

“Binnen een uur had ik Antares aan de telefoon. Wat is dat? Ik heb ze dat uitgelegd, dit is een Woonwenz

project. Ik heb ze nu weg gestuurd, maar dat is goed nieuws voor jullie, want ze zullen actie ondernemen. Er zit een aantal mondige bewoners, dat is goed nieuws, ga er mee aan de slag.”

Dat hebben ze niet helemaal opgepakt. Maakt ook niet uit. Maar die dames bleven dus bezig van dat kan niet en het klopt niet. Toen heb ik op een gegeven moment met de bewonersgroep gezeten hier en gezegd wat vinden jullie ervan om de Buurtbox wat verder uit te rollen? Dat is aan jullie? Wat wil jij? Ik vraag het aan jullie, want jullie moeten het kunnen. Jullie hebben de regie. Niet ik, jullie zijn de baas. Ja, maar het is jullie Buurtbox. Als jullie klaar zijn om het verder uit te gaan rollen, dan vind ik dat prima. Dat hebben ze even een tijdje aangezien, 2-3 maanden, en toen kwam er een activiteit, een burendag was dat. En toen hadden ze gevraagd mogen we meer mensen gaan uitnodigen? We hebben al gesproken met een aantal mensen, en ze willen komen helpen. En toen zaten er dus een aantal mensen bij van de overkant, die hebben dus actief meegeholpen. Dus die olievlek is aan het ontstaan. Dus toen hebben we wel gezegd, het is onze box, maar we gaan niet muggenziften, ze kunnen gewoon mee doen. Dat gaat toch wel met wat horten en stoten. Maar niet de bewoners onder elkaar hoor, dat gaat allemaal prima. Dat hebben ze goed opgepakt, allebei de kanten. Maar het lastige is dat Antares toch wel een andere kijk heeft op leefbaarheid. Ze zijn nog zoekende naar een goede weg. Ze zijn wel aan het veranderen overigens op een positieve manier, moet ik er wel bij zeggen. Dat ze steeds meer zien dat dit wel een goede aanpak is. Dat gaat lukken. En als straks die voortuinen gaan doen, dan denk ik wel at er iets gaat gebeuren die kant op.

Dan heb ik eigenlijk nog één laatste vraag. Ik had al verteld dat er in Etten-Leur een ontwerpwedstrijd was. Daar heb ik aan meegedaan. Daar heb jij aan meegedaan? Leuk. **Ja. Ik zat wel bij de beste 10, maar helaas uiteindelijk niet gewonnen. Dus daar komt verder niks meer uit. Ik had twee concepten uitgekozen. Eentje lijkt heel erg op het concept van de Buurtbox. Daar heb ik geprobeerd de container zelf nog meer een speeltoestel te maken.** Ja, ik zie het ja. Leuk. **En het**

andere concept is een lokale pop-up store. Het idee is dan dat lokale ondernemers, kunstenaars of mensen die gewoon iets willen beginnen in de buurt, een initiatief of een yogagroep bijvoorbeeld, dat zij zich dan 1 of 2 weken kunnen presenteren. Dat mensen langs kunnen komen om een praatje te maken, koffie te drinken en ideeën uit te wisselen. Dus dat was het andere idee. Naar mijn verbazing was deze uitgekozen door de gemeente als een van de beste 10 ideeën. Hoezo? Nou ik dacht, de kinderen, dat is gewoon zo'n grote plus, dat werkt dan eigenlijk beter. En hier waren eigenlijk niet per se kinderen ook bij betrokken. Hebben ze hier iets gezegd over veiligheid? **Nee, eigenlijk niet.** Dat zou ik zeggen. **Haha, ja het zou dan ook nog wel veel verder ontwikkeld moeten worden hoor.** We hebben hier in het begin best wel kinderen vanaf gejaagd. **Die erop gingen klimmen?** Ja, dat doen ze nu niet meer. Maar stel dat er iemand naar beneden valt, dan heb je echt een probleem hoor. Maar dit vind ik een heel leuk idee. Zo'n box kun je uitstekend gebruiken daarvoor. We hebben een schaatsbaan hier gehad in de winter. Dus de Buurtbox hebben we toen al het speelgoed eruit gehaald, en toen is die ingericht als een schaatsuitleen, schaatsen slijpen, noem maar op. Dus zo'n box kan je voor meerdere doeleinden inzetten dan alleen de speelgoeduitleen. Want dat is jouw idee hierachter hè, dat je andere initiatieven kan uitnodigen om zich hier te presenteren. Ik denk dat je daar wel iets mee zou kunnen doen hier. Je zit hier midden in het zicht. Moet je natuurlijk wel een beetje PR doen. Daar kan je de bewonersgroep natuurlijk heel goed voor gebruiken, want die hebben heel veel contact hier hè. En die nodigen mensen altijd persoonlijk uit. Met een briefje werkt niet. Als je zo iets zou doen; ik denk dat dat hier wel kans van slagen heeft ja. Dat vind ik een heel leuk idee.

En deze ken ik al ja. Daar vind ik alleen de veiligheid een probleem. En ik weet niet hoe vaak de Buurtbox al is gekopieerd in Nederland. Maar in Amersfoort hebben ze er volgens mij ook één.

[... stukje over youtube kanaal van Woonwenz: tien filmpjes over de buurt...]

Ik denk dat de Buurtbox zelf, als speelgoedbox, uitleenbox, hier voorlopig wel blijft. Ik denk niet dat het voorlopig

weggaat. Mits het goed geregeld is. Wat dat is wel een voorwaarde. Je moet goede mensen hebben. Want mensen kunnen heel veel. Misschien met een steuntje in de rug om dingen te organiseren. Je moet eigenlijk ook een beetje een gangmaker hebben. Hier loopt een Jan Vos rond dat is gewoon de gangmaker van het complex hè, en in ieder complex lopen eigenlijk wel Jan Vossen. Die zitten overal. Je moet het alleen voor elkaar krijgen dat je ze achter het karretje krijgt. Dat zij ook overtuigd zijn dat dit een goede aanpak is.

[... afsluitend gesprek: Gé beveelt aan om met René Janzen (buurtcoördinator gemeente) te spreken en de nieuwe wethouder, om m'n ideeën voor te leggen. Hij denkt dat het heel goed geplaatst kan worden in de wijk...]

D.1. INSIGHTS USED FOR FRAMEWORK

For the framework proposed in chapter 12, several insights were used from the previous parts of the report. These insights are visualised in figure D.1.1. Moreover, two

iterations of the framework are shown in figure D.1.2. and D.1.3.

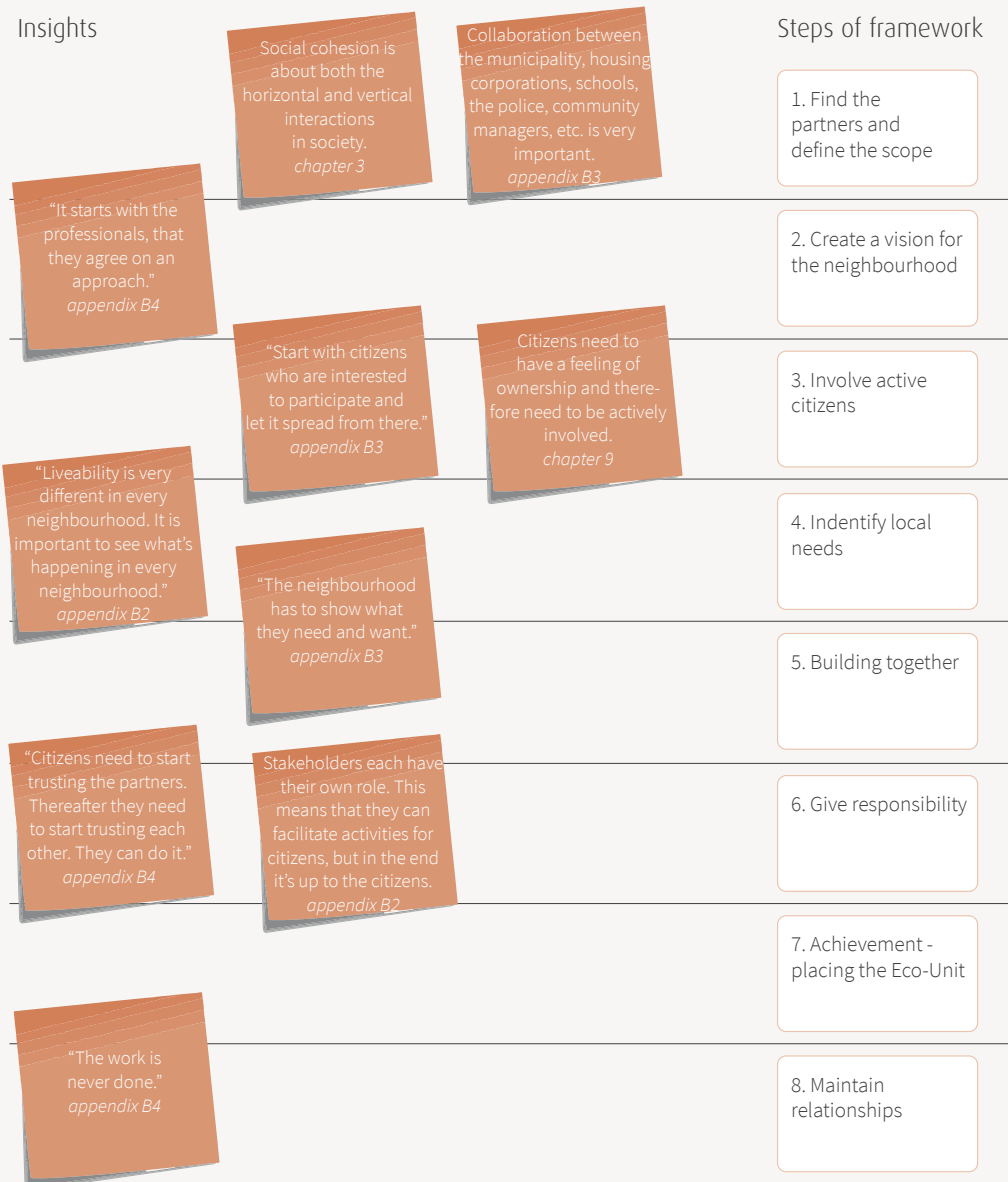
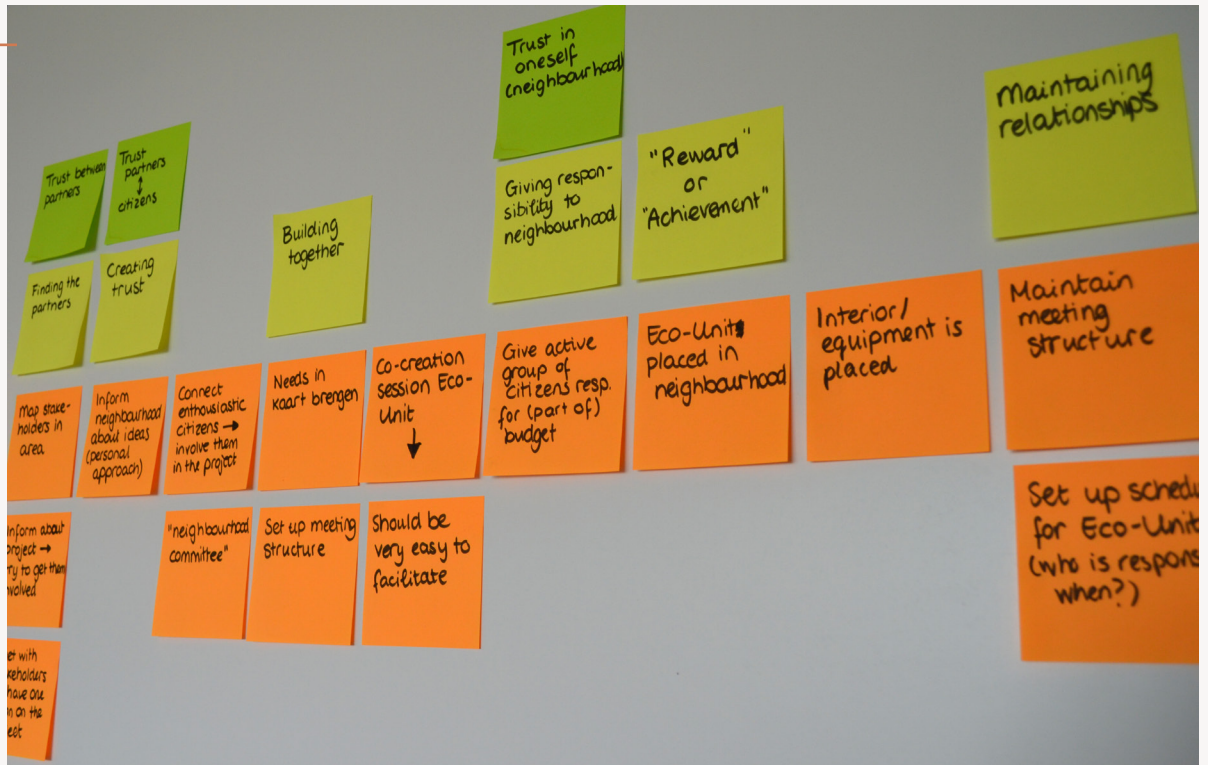

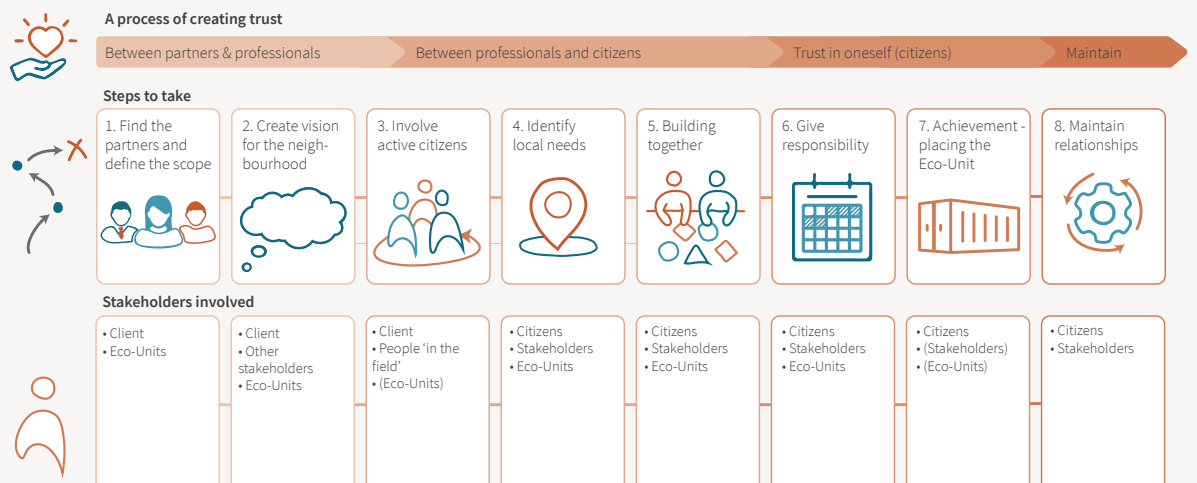
Fig D.1.1. - Insights used for framework

Fig D.1.2. - First version of the framework

Development of an Eco-Unit

Fig D.1.3. - Second iteration of the framework

D.2. IDEATION TOOLKIT

For each step in the framework (chapter 12) a HKJ (How could we...) was made, to develop ideas for each of the steps (figure D.2.1. - D.2.11.). For step 5 multiple idea sheets

were developed as will be described near the related figures (figure D.2.5 - D.2.8).

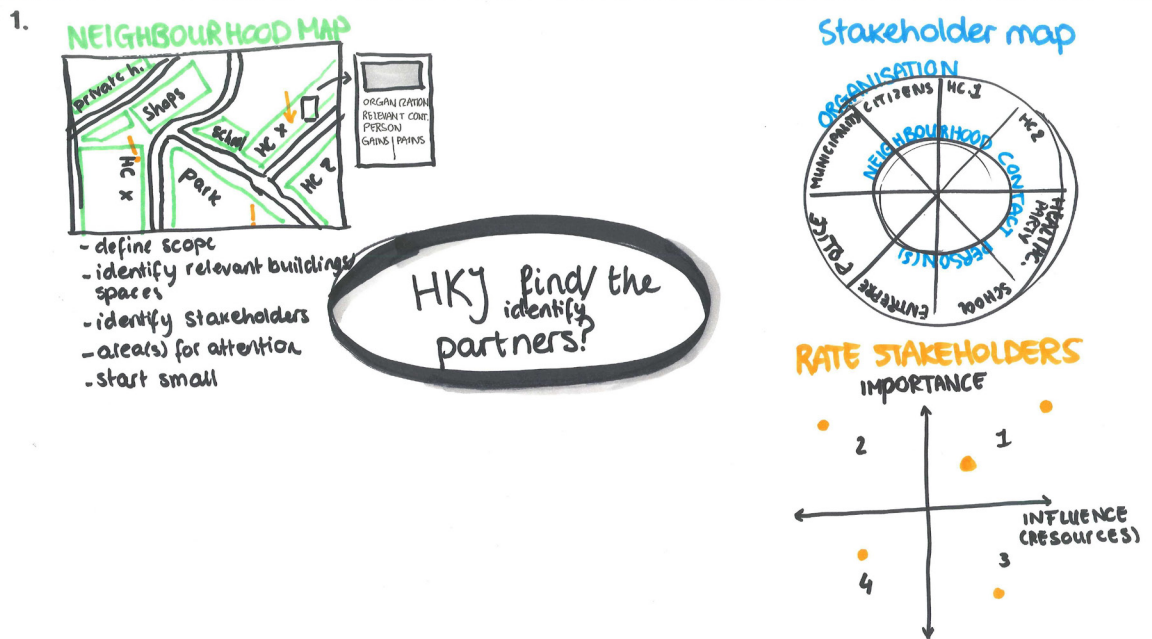

Fig D.2.1. Ideation step 1

Fig D.2.2. - Ideation step 2

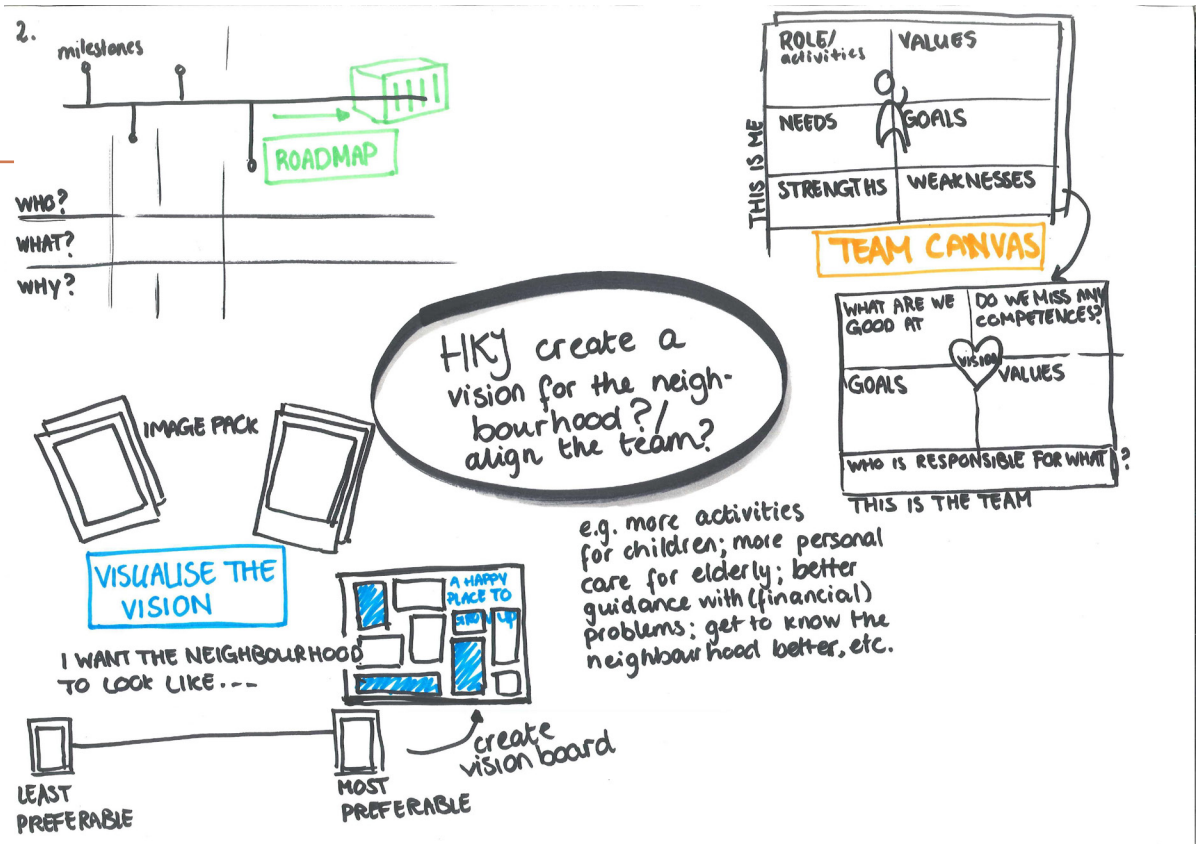

Fig D.2.3. - Ideation step 3

Fig D.2.4.
Ideation step 4

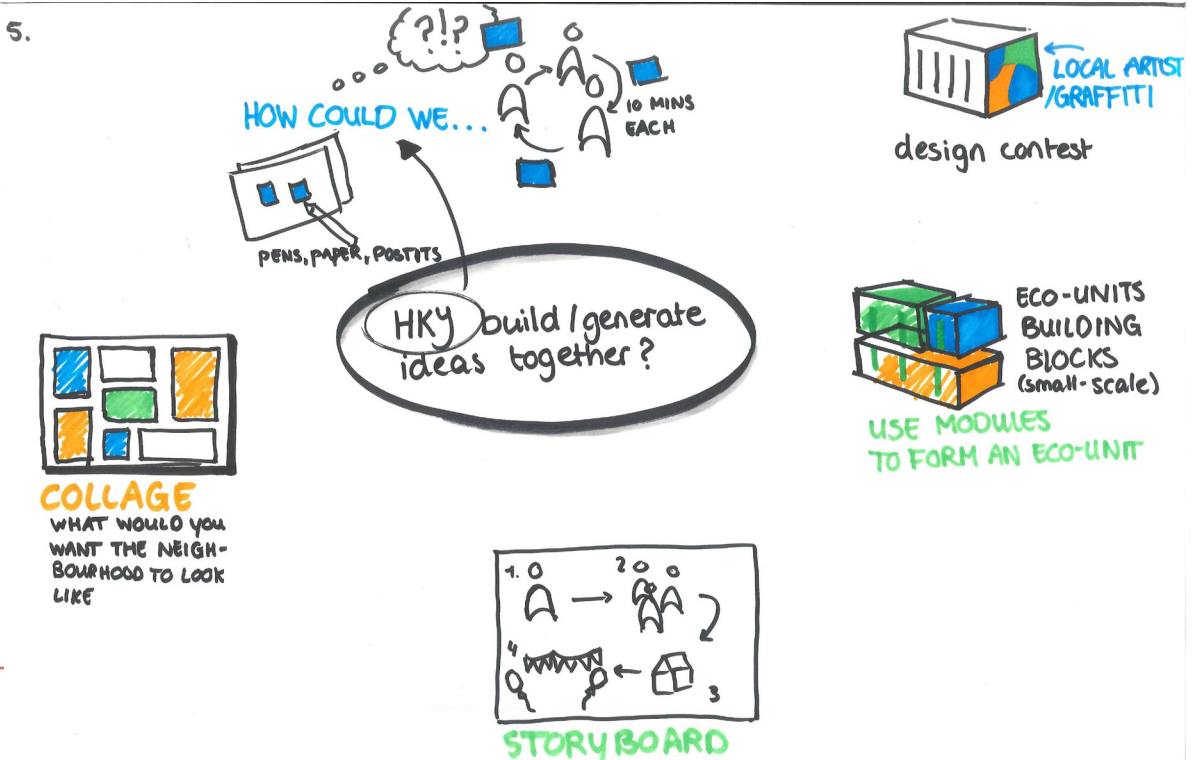
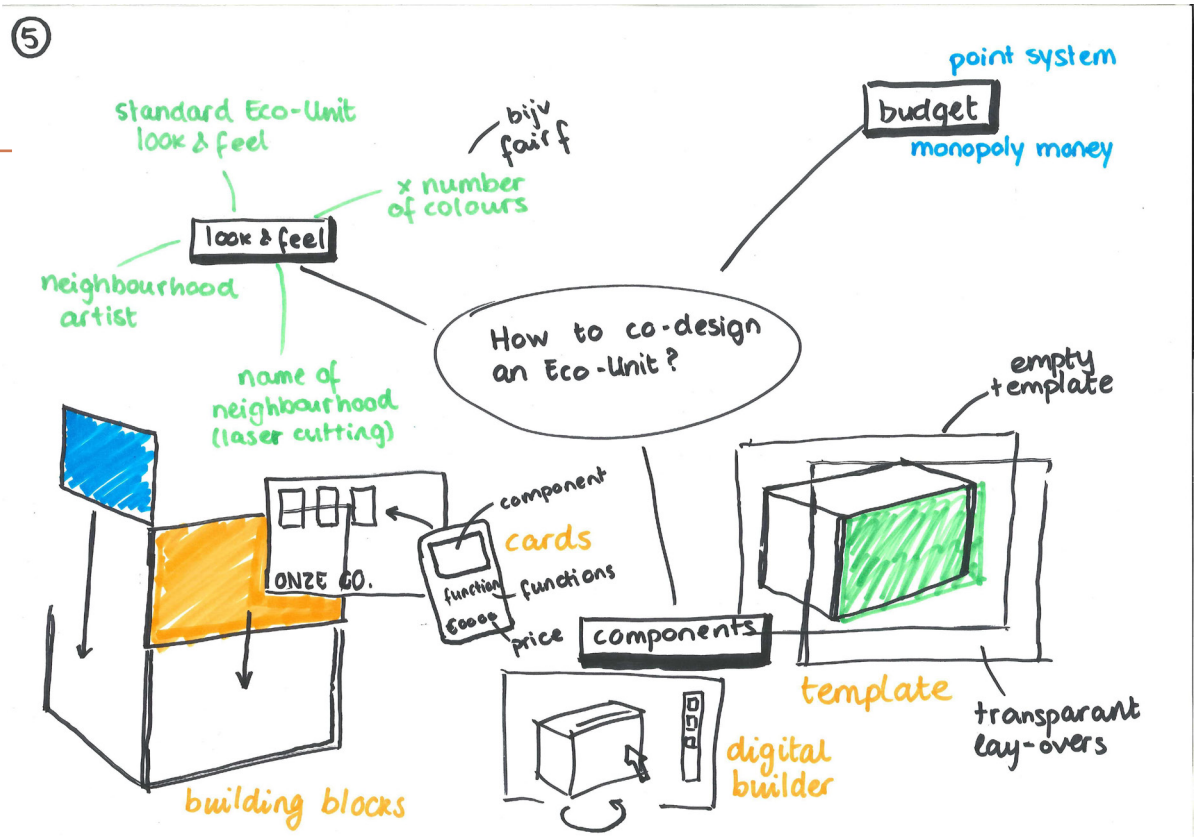

Fig D.2.5. - First ideation step 5

Fig D.2.6.
Second ideation
step 5

In step 5 a balance was searched for between giving creative freedom to citizens and giving fixed option to choose from, to make it easier for Eco-Units and the client to come to an agreement. In the first iteration (figure D.2.5) this went from giving a lot of freedom (how could we...) to giving fixed Eco-Unit modules that could be put together. The session should lead to the design of an Eco-Unit and this seems very difficult when making a collage or storyboard or how could we's to design solutions for the needs in the neighbourhood. The directions that could come from this seem endless and difficult for Eco-Units to work with.

Therefore, it was decided to look further into the ideas of using modules, but without making the choices too limited (figure D.2.6). The ideas were to use building blocks, a digital builder or lay-overs that could be put on an Eco-Unit template. The building blocks give more freedom than fixed modules, as it is split to a component level. Moreover, it has the advantage that it is in 3D and therefore it is easier for people to imagine what it would like and also to use their own creativity.

To develop this further an ideation was done on which components the Eco-Unit (and 3D model should have) (figure D.2.7. and D.2.8, page 46).

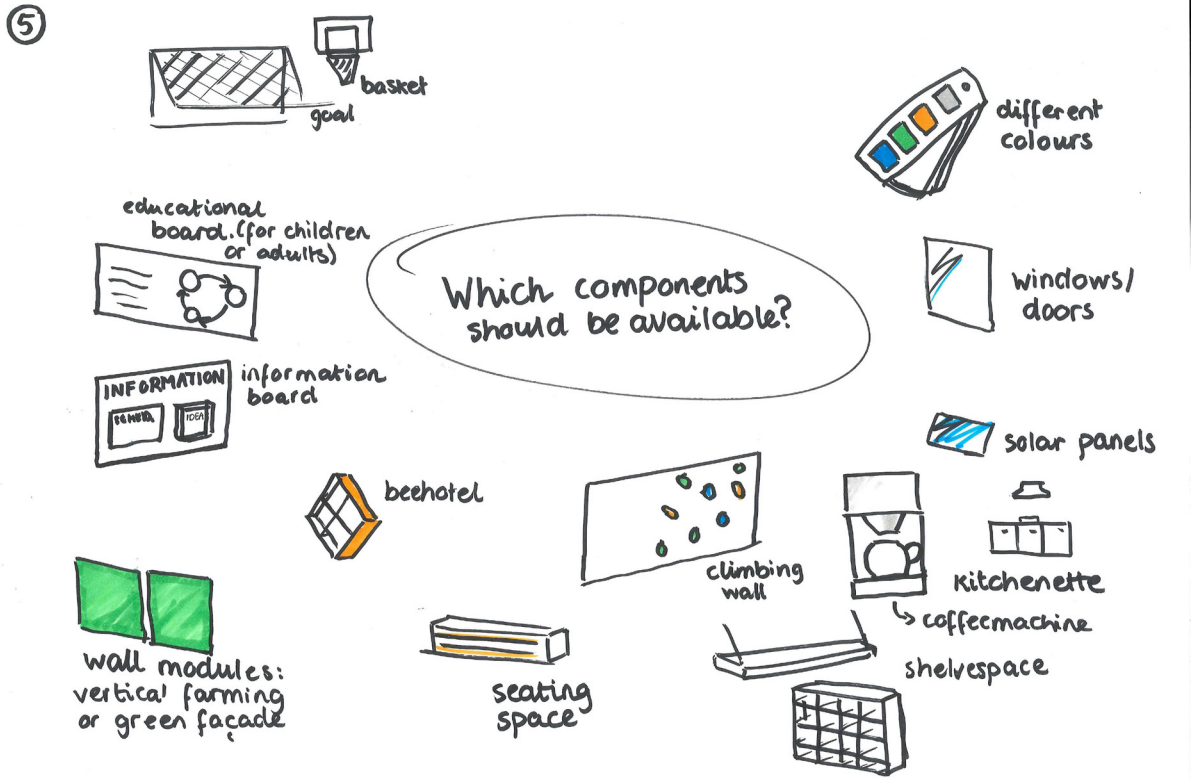

Fig D.2.7. - Ideation components step 5

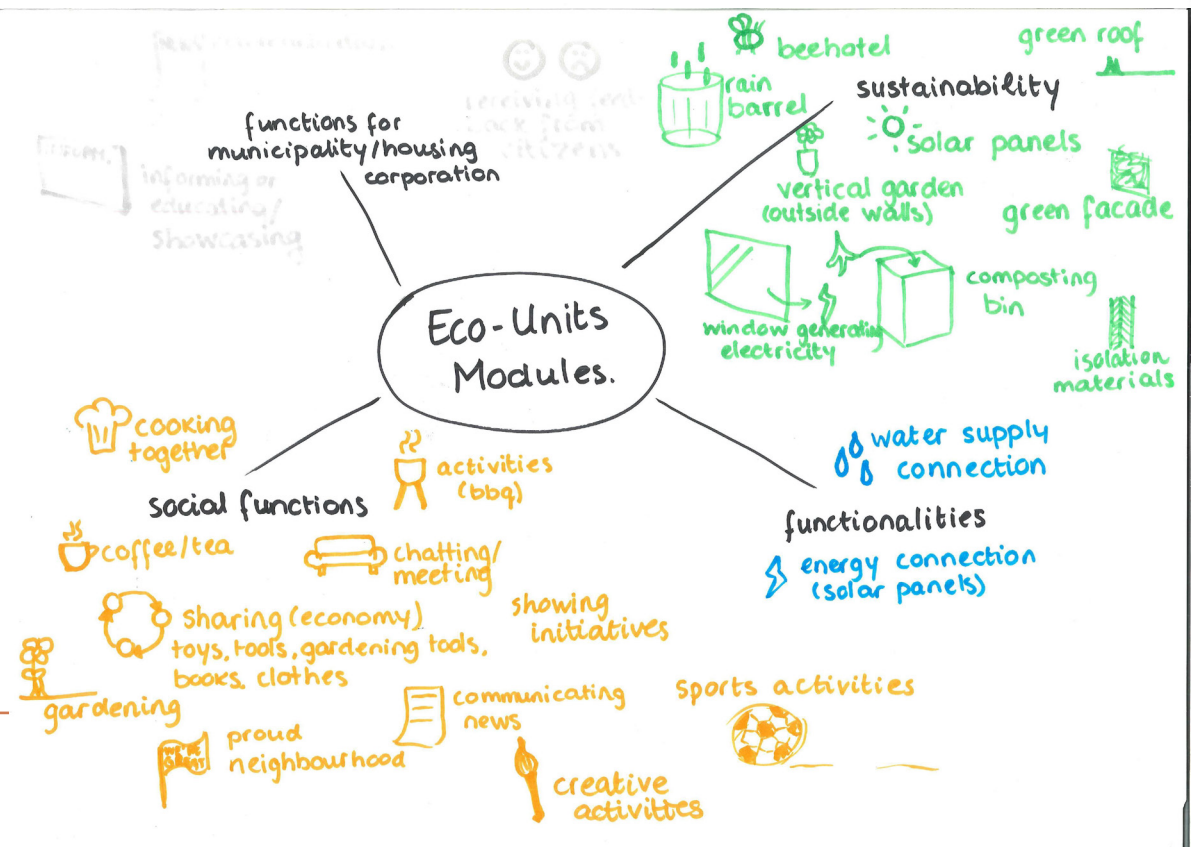

Fig D.2.8. - Ideation components step 5

Fig D.2.9. - Idea-
tion step 6

6.

WATCH, WAIT, BE PATIENT & HELP
but don't take over the work yourself

as long as they take good care of it
OWNERSHIP
they "own" the container

GIVE THEM THE BUDGET

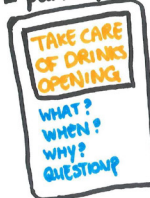
for example: let them shop for toys, fitness equipment, coffee machine, plants etc.

HKY give responsibility to a group of people?

assign responsibilities (that people want)
CREATE A TEAM

LET THEM PROPOSE THE NEXT STEP

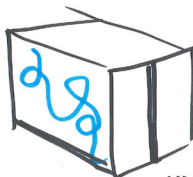
assign tasks to people who want to participate

TASK CARDS
LET PEOPLE PROPOSE

7.

OPENING ACTIVITY

PAINT ECO-UNIT

FOOTBALL TOURNAMENT

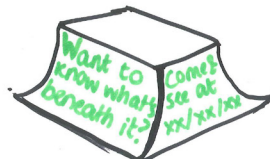

ORGANISE A PARTY

divide organising tasks

HKY involve the whole neighbourhood when placing the Eco-Unit?

SEND INVITATIONS

BIG REVELATION

place it one week earlier

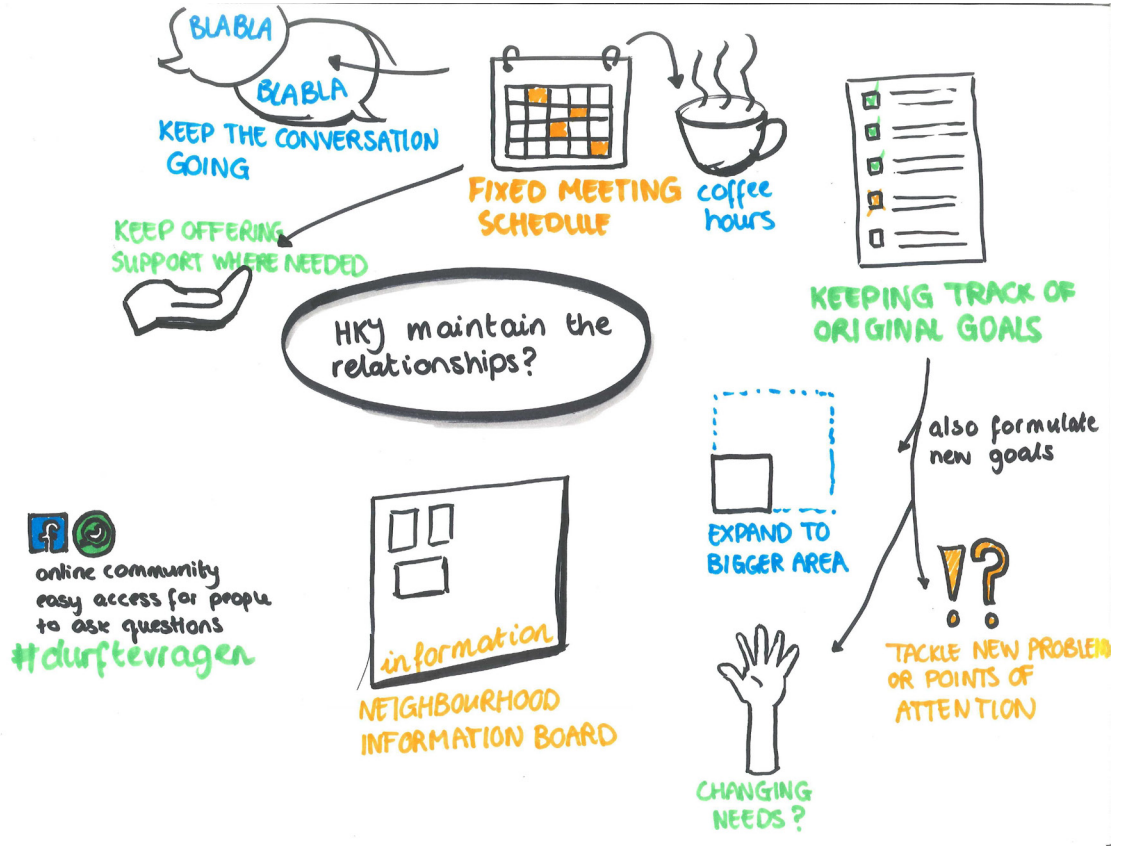
HELP WITH ASSEMBLING ECO-UNIT

connect all handige Harry's

Fig D.2.10 - Idea-
tion step 7

8.

Fig D.2.11.
Ideation step 8

D.3. PROTOTYPES TOOLS

For each step in the framework (chapter 12) a tool was developed, based on the ideas in the previous appendix. For each of the steps a prototype was made, which is

shown in the next pages (figure D.3.1 - D.3.18). Every step consists of an explanation card and when needed tools or canvasses. The tools were made in Dutch.

Fig D.3.1.
Explanation
step 1

STAP 1: Relevante stakeholders identificeren

Beschrijving sessie

Deze sessie is bedoeld om samen met de klant te kijken of er nog meer relevante stakeholders zijn die betrokken kunnen worden tijdens het project. Als het project door meer professionals gesteund wordt, zal het op de lange termijn meer effect hebben. Ook kunnen kosten eventueel gedeeld worden tussen verschillende stakeholders. De sessie duurt ongeveer 45 minuten.

Wie is er bij betrokken?

- Eco-Units leidt de sessie
- De klant
- Bij voorkeur iemand die namens de klant in het veld actief is, zoals een buurtcoördinator

Voorbereiding Eco-Units

- Zorg dat alle materialen geprint zijn
- Lees je alvast in in de wijk: wat zijn de problemen, hoe erg zijn ze, jongere/oudere bevolking etc.

Stappen

1. Kies de scope van het project. Is de wijk echt de geografische wijk, of gaat het om een paar straten?
2. Identificeer relevante gebouwen en plekken op de kaart. Waar zijn veel problemen? Waar zijn de voorzieningen? Welke plekken beïnvloeden de leefbaarheid (positief of negatief)?
3. Welke stakeholders zijn verbonden aan bepaalde plekken? Denk aan bewoners, scholen, woningcorporaties, gemeente(instanties), zorginstanties, politie, bedrijven, etc. Schrijf ze op de stakeholder kaartjes en leg ze op de kaart van de wijk. Verschillende type stakeholders kunnen een andere kleur krijgen door het vakje in te kleuren op de stakeholder kaartjes.
4. Bedenk of er voor de verschillende stakeholders al mensen in de specifieke wijk actief en aanspreekbaar zijn. Schrijf deze ook op de

Benodigheden

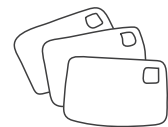
Een kaart van de wijk gelamineerd

Beoordelingsmatrix stakeholders, gelamineerd

Whiteboardmarkers in verschillende kleuren

Stakeholder kaartjes

kaartjes.

5. Zijn er nog stakeholders die niet verbonden zijn aan een bepaalde plek, maar wel belangrijk zijn voor de wijk? Schrijf deze ook op. Maak een foto van het geheel.

6. Bedenk welke stakeholders het meest belangrijk zijn voor leefbaarheid en de bewoners in de wijk. Welke stakeholders hebben de meeste invloed en/of middelen? Breng deze in kaart op de beoordelingsmatrix.

7. Maak samen met de klant de keuze welke stakeholders benaderd moeten worden.

Fig D.3.2.
Stakeholder
cards

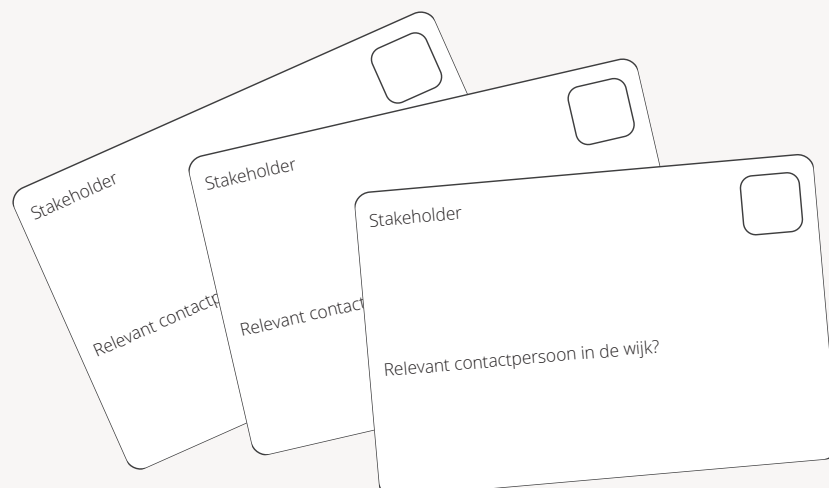

Fig D.3.3.
Example of simplified map of a neighbourhood

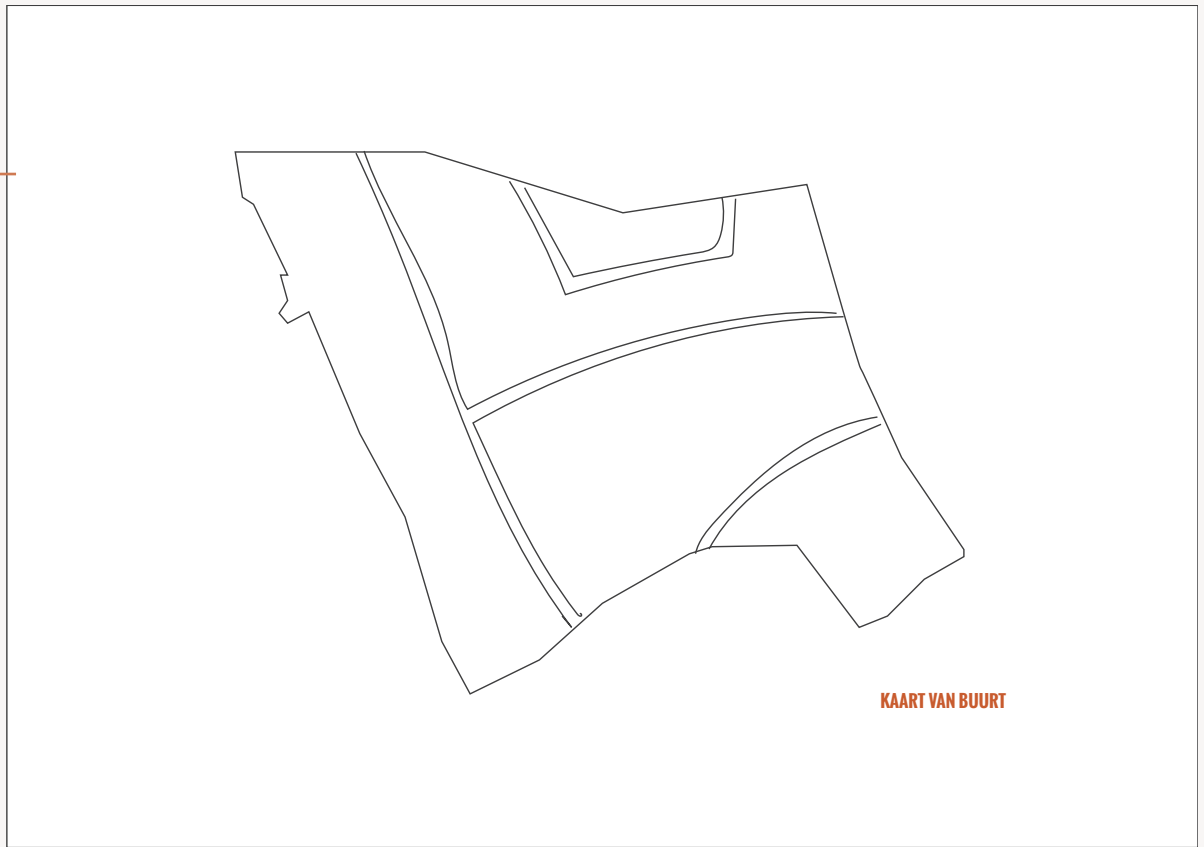

Fig D.3.4.
Assessment matrix tool 1

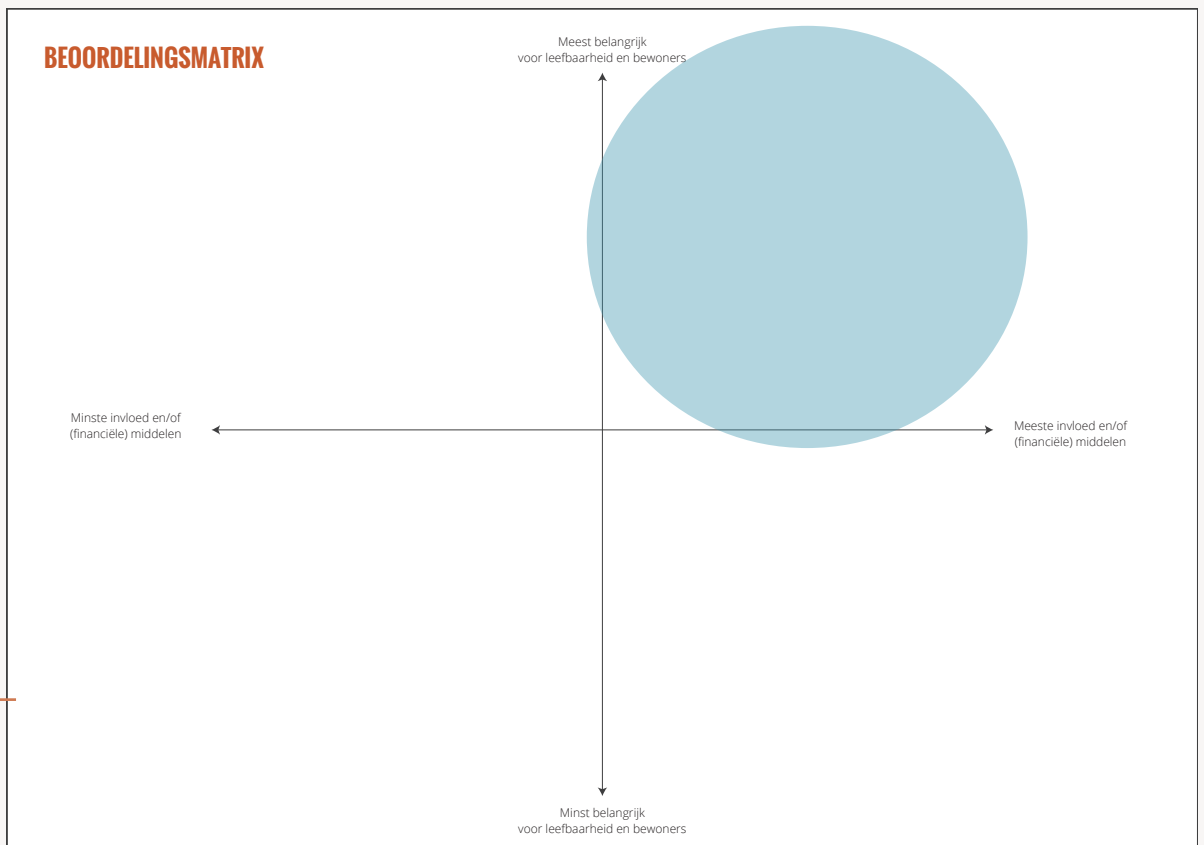

Fig D.3.5.
Explanation
step 2

STAP 2: Een visie voor de buurt

Beschrijving sessie

In deze sessie wordt er gekeken wat het doel is voor de buurt met de verschillende stakeholders. Als er andere partijen geïnteresseerd zijn om samen te werken met de buurt en de klant, worden deze uitgenodigd voor de sessie. Er wordt gekeken wat elke stakeholder kan en wil bijdragen, en hiermee wordt een projectteam opgesteld. Het doel van de sessie is om een tot een gemeenschappelijke visie en taakverdeling te komen. Dit duurt ong. 1 - 1,5 uur.

Wie is er bij betrokken?

- Eco-Units leidt de sessie
- De klant
- Andere partijen die de klant bij het proces wil betrekken

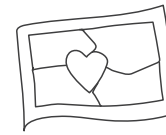
Vorbereiding Eco-Units

- Zorg dat alle materialen geprint zijn (op A3)
- Zorg dat er een flipoversheet of extra A3 vellen aanwezig zijn.

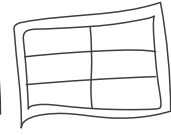
Stappen

1. Begin met een korte voorstelronde. Vraag iedereen waarom ze geïnteresseerd zijn om bij te dragen aan het project.
2. Bespreek kort de resultaten van de vorige sessie. Op welk gebied wordt gefocust, wat zijn relevante plekken in de wijk? Laat eventueel de klant een korte presentatie geven over de wijk.
3. Laat nu iedereen in 25 minuten zijn individuele canvas invullen. Help hierbij als mensen vastlopen. Dit hoeft zeker niet in volledige stilte, laat mensen lekker overleggen.
4. Laat iedereen in 1 - 2 minuten zijn individuele canvas presenteren. Terwijl dit gebeurt, probeer je alvast op het team canvas een aantal dingen in te vullen die je vaker hoort terugkomen.
5. Verzamel vervolgens om het team canvas, en laat mensen het

Benodigheden

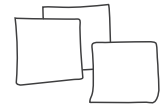
Teamcanvas

Individueel canvas
(zoveel als aantal stakeholders)

Pennen, stiften
(verschillende kleuren)

Post-its

aanvullen. Geef iedereen zelf post-its, zodat ze worden aangemoedigd om mee te schrijven. Vul de eerste drie velden in: waardes; waar zijn we goed in; doelen.

6. Eindig met het formuleren van de visie: Wat willen we bereiken voor de wijk? Hoe gaan we dat doen? Kijk of de visie overeenkomt met wat ze kunnen en willen? Kan iedereen zich vinden in deze visie? Formuleer dan 'Wie wat wanneer'. Probeer concrete actiepunten te formuleren, zeker voor de volgende stap: het betrekken van actieve bewoners. Eventueel kan er een tijdslijn voor het project gemaakt worden.

Fig D.3.6.
Individual stakeholder canvas

DIT BEN IK

Naam, functie en wat nog meer interessant is over jou...

ROL EN ACTIVITEITEN

In welke rol ben jij betrokken bij dit project? Welke dagelijkse activiteiten en verantwoordelijkheden horen bij deze rol?

DOELEN

Wat is of zijn jouw doel(en) voor dit project?

WAARDES

Welke waardes zijn belangrijk voor jou persoonlijk en de afdeling/organisatie waar je werkt? Waar staan jullie voor?

STERKTES EN ZWAKTES

Waar ben jij goed in? Waar ben je minder goed in? Denk aan kennis over bepaalde onderwerpen, financiële middelen, mensen 'in het veld', etc.

BEHOEFTES

Wat heb jij nodig in deze rol? Waar zou je hulp of ondersteuning bij kunnen gebruiken om de gestelde doelen te behalen?

Fig D.3.7.
Vision canvas

WAARDES

Welke waarden hebben we gemeenschappelijk. Hoe kunnen we die meenemen?

WAAR ZIJN WE GOED IN?

Wat zijn de competenties van iedereen samen? Wat kunnen we bereiken in de buurt?

VISIE

WIE WAT WANNEER?

Wie is waar verantwoordelijk voor om deze doelen te bereiken? Missen er nog partners of competenties?

DOELEN

Wat zijn gemeenschappelijke doelen voor het project? Zijn er doelen waar anderen niet aan gedacht hebben? Kunnen deze doelen worden samengevoegd? Wat willen we bereiken in de buurt?

Datum & Locatie:
Aanwezig:

Fig D.3.8.
Explanation
step 3

STAP 3: Actieve bewoners bij het proces betrekken

Beschrijving stap

In deze stap worden actieve bewoners bij het proces betrokken. In stap 1 is de scope van het project bepaald. In deze straten zullen dus bewoners gevonden moeten worden die het leuk vinden om hierover mee te denken. Probeer ze enthousiast te krijgen door te laten zien dat ze echt iets kunnen bijdragen dat er echt wat met de behoeftes gedaan wordt, maar wees wel realistisch. Deze stap wordt grotendeels uitgevoerd door de klant en/of stakeholders, maar je kan hier wel ondersteuning bij bieden. Reken voor deze stap ongeveer 2 weken.

Stappen

- 1.** Bespreek met de klant hoe hij het betrekken van actieve bewoners wil aanpakken. Het werkt het beste als de klant zelf deze actieve bewoners betreft, omdat er een vertrouwen tussen de klant en de bewoners opgebouwd moet worden.
- 2.** Een persoonlijke aanpak werkt vaak het best, maar niet iedereen heeft tijd om overal aan te bellen en te vragen of de bewoners mee willen doen. Je zou dus ook kunnen denken aan:
 - **Online:** zijn er al bestaande buurtplatforms (whatsapp, facebook groepen etc.) die gebruikt kunnen worden om te adverteren.
 - **Brief:** nodig iedereen persoonlijk uit per brief. Probeer dit te combineren met een persoonlijke aanpak. Ga langs (bij een aantal huizen) en leg uit waarom ze die brief hebben gehad.
 - **Evenement:** er zou een evenement van gemaakt kunnen worden. Zet ergens een party tent neer met wat gratis drinken en probeer op deze manier met bewoners in gesprek te gaan en ze uit te nodigen.
 - **Bestaande buurthuizen:** kunnen gebruikt worden om flyers op te hangen en ook persoonlijk met bewoners in gesprek te gaan.
 - **Eco-Unit:** als het budget al rond is, kan ook de plaatsing van een

Wie is er bij betrokken?

- De klant leidt deze stap
- Evt. andere stakeholders
- Eco-Units biedt ondersteuning

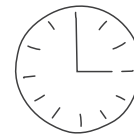
kale/lege Eco-Unit de aandacht trekken. Hang er bijvoorbeeld posters op met de oproep of mensen mee willen denken waar de Eco-Unit voor wordt gebruikt.

- 3.** Bespreek met de klant wat de beste aanpak is, en wat er mogelijk is. Help eventueel met het formuleren van de tekst voor de brieven/posters om de juiste toon te pakken te hebben. Kies een datum voor de volgende sessie, zodat mensen zich daarvoor kunnen opgeven.

Benodigdheden

Contactpersoon/
aanspreekpunt

Tijd

Posters, flyers
of brieven

Fig D.3.9.
Explanation
step 3

STAP 3: Actieve bewoners bij het proces betrekken

Beschrijving stap

In deze stap worden actieve bewoners bij het proces betrokken. In stap 1 is de scope van het project bepaald. In deze straten zullen dus bewoners gevonden moeten worden die het leuk vinden om hierover mee te denken. Probeer ze enthousiast te krijgen door te laten zien dat ze echt iets kunnen bijdragen dat er echt wat met de behoeftes gedaan wordt, maar wees wel realistisch. Deze stap wordt grotendeels uitgevoerd door de klant en/of stakeholders, maar je kan hier wel ondersteuning bij bieden. Reken voor deze stap ongeveer 2 weken.

Stappen

1. Bespreek met de klant hoe hij het betrekken van actieve bewoners wil aanpakken. Het werkt het beste als de klant zelf deze actieve bewoners betreft, omdat er een vertrouwen tussen de klant en de bewoners opgebouwd moet worden.
2. Een persoonlijke aanpak werkt vaak het best, maar niet iedereen heeft tijd om overal aan te bellen en te vragen of de bewoners mee willen doen. Je zou dus ook kunnen denken aan:
 - **Online:** zijn er al bestaande buurtplatforms (whatsapp, facebook groepen etc.) die gebruikt kunnen worden om te adverteren.
 - **Brief:** nodig iedereen persoonlijk uit per brief. Probeer dit te combineren met een persoonlijke aanpak. Ga langs (bij een aantal huizen) en leg uit waarom ze die brief hebben gehad.
 - **Evenement:** er zou een evenement van gemaakt kunnen worden. Zet ergens een party tent neer met wat gratis drinken en probeer op deze manier met bewoners in gesprek te gaan en ze uit te nodigen.
 - **Bestaande buurthuizen:** kunnen gebruikt worden om flyers op te hangen en ook persoonlijk met bewoners in gesprek te gaan.
 - **Eco-Unit:** als het budget al rond is, kan ook de plaatsing van een

Wie is er bij betrokken?

- De klant leidt deze stap
- Evt. andere stakeholders
- Eco-Units biedt ondersteuning

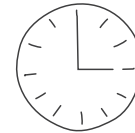
kale/lege Eco-Unit de aandacht trekken. Hang er bijvoorbeeld posters op met de oproep of mensen mee willen denken waar de Eco-Unit voor wordt gebruikt.

3. Bespreek met de klant wat de beste aanpak is, en wat er mogelijk is. Help eventueel met het formuleren van de tekst voor de brieven/posters om de juiste toon te pakken te hebben. Kies een datum voor de volgende sessie, zodat mensen zich daarvoor kunnen opgeven.

Benodigheden

Contactpersoon/
aanspreekpunt

Tijd

Posters, flyers
of brieven

STAP 4: Identificeren of verifiëren van behoeftes

Beschrijving stap

Stap 4 is bedoeld om de behoeftes van de bewoners te identificeren. Bewoners moeten zich in deze stap gehoord voelen. Heeft de klant al een duidelijk behoefte aangegeven vanuit de wijk? Gebruik deze stap dan om te verifiëren of dat klopt. Pas als de behoeftes duidelijk zijn, kan er nagedacht worden over een oplossing. Geef samen met de bewoners de behoeftes een prioriteit (welke behoeftes zijn het belangrijkste?) en ga daarmee aan de slag in de volgende stap. Laat de klant en andere stakeholders erbij zijn, om dit ook te horen en doe anders verslag van de sessie. Wellicht dat ze andere behoeftes ook kunnen oppakken in een later stadium? Deze sessie duurt ongeveer 1,5 uur.

Stappen

0. Geef een korte introductie over het project. Leg uit waarom jij en de klant benieuwd zijn naar hun mening, en wat ze kunnen bijdragen. Geef aan dat hun mening heel waardevol is, maar overdrijf niet. Wees realistisch dat er uiteindelijk een container ontworpen gaat worden en niet meteen de hele buurt wordt gerenoveerd.
1. In deze stap ga je de behoeftes identificeren, maar je wil niet dat deze sessie een klagbaak voor bewoners wordt. Begin dus positief. Leg de kaart op tafel en geef wat referentiepunten aan, zodat iedereen snapt wat er wordt weergegeven op de kaart.
2. Vraag wat de positieve kanten van de buurt zijn. Welke plekken ze fijn vinden; waar ze graag komen; waar ze wonen; waar ze hun vrije tijd doorbrengen. Laat het ze tekenen op de kaart.
3. Vraag nu of er ook mindere plekken in de buurt zijn, negatievere aspecten, en hoe dat komt. Teken ook hier weer mee op de kaart.
4. Pak de Lego erbij. Laat ze nu bedenken wat ze graag anders zouden willen in de buurt. Begin weer met de positieve plekken

Wie is er bij betrokken?

- Eco-Units leidt de sessie
- De bewoners
- Bij voorkeur de klant en stakeholders

Vorbereiding

- Print een kaart van de buurt en plastificeer
- Neem lego of blokken mee

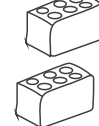
Benodigheden

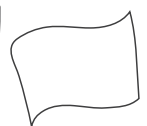
Een kaart
van de wijk
gelamineerd

Whiteboardmarkers
in verschillende
kleuren

Lego of andere
blokken

Flipoversheet

(gebruik hier bijvoorbeeld groene blokken voor) en vraag dan door naar wat ze zouden veranderen als ze geld, tijd, en ruimte hadden.

5. Als het goed is, zijn er nu al verschillende behoeftes voorbij gekomen. Schrijf deze samen op een flipoversheet en verifieer of dit klopt.

6. Breng nu een hiërarchie aan in de verschillende behoeftes. Welke zijn echt belangrijk voor ze? Welke wat minder? Probeer samen tot een top 3 te komen.

Fig D.3.10.
Explanation
step 4

Fig D.3.11.
Explanation
step 5

STAP 5: Samen een Eco-Unit ontwerpen

Beschrijving stap

In de vijfde stap komen de vorige stappen eigenlijk samen. Hier wordt samen met bewoners en eventuele stakeholders gebouwd aan een model Eco-Units. Het doel van deze stap is dus om aan het einde een ontwerp voor de Eco-Unit te hebben. Het model bestaat uit verschillende wanden van de container en verschillende bouwblokken voor de inrichting. Daarnaast zijn er kaartjes waar verschillende onderdelen ontstaan met hun formaat en prijs. Het formaat is weergegeven in een aantal bouwblokken, en de prijs in punten (van 1 tot 5). Deze sessie duurt ongeveer 1,5 uur en een groep van ongeveer 5 bewoners is nodig.

Stappen

- Als dit nog niet gebeurd is, bespreek dan met de klant en stakeholders het budget dat beschikbaar is voor de Eco-Unit. Bepaal ook de locatie voor de container.
- Leg de kaart op tafel en plaats de basis van het model op de plek waar de Eco-Unit gaat komen. Geef eventueel belangrijke punten aan op de kaart, of gebruik de kaart van stap 4. Leg ook de bouwkaartjes in 3 stapels op tafel.
- Herhaal de conclusie van de vorige sessie aan het begin van deze sessie. Benoem de behoeftes nog een keer en hang ze eventueel ergens op in de ruimte. Leg het doel van de sessie uit: het ontwerpen van een ontmoetingsplek in de wijk.
- Nu kunnen de bewoners gaan bouwen. Leg de 3 types kaartjes uit, en geef ze een aantal punten (budget om mee te bouwen). Geef aan dat er ook lege kaartjes zijn voor als ze zelf onderdelen bedenken.
- Help deelnemers als ze vast zitten, bijvoorbeeld door voorbeelden te geven van container ideeën.
- Ze kunnen ook een kleur kiezen voor de container in deze stap.

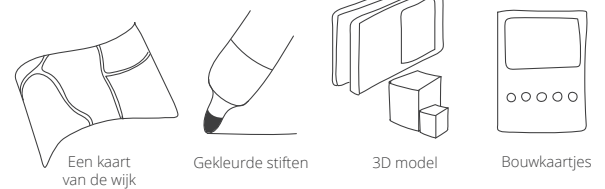
Wie is er bij betrokken?

- Eco-Units leidt de sessie
- De bewoners
- Bij voorkeur de klant

Voorbereiding

- Budget en locatie overleggen met de klant
- Een kaart van de wijk printen op formaat 1:16
- Bouwkaartjes en 3D model meenemen.
- Kleurenstalen voor verf uitzoeken.

Benodigheden

Neem een kleurenstaal mee, met ongeveer 8 kleuren waar ze uit kunnen kiezen (bijvoorbeeld van het merk Fairf).

- Als er discussie ontstaat, probeer dan terug te gaan naar het probleem en te kijken welke onderdelen hierbij het beste helpen. Met de kaartjes kan bijna letterlijk gepoldderd worden, maar probeer het wel een logisch geheel te laten zijn.
- Aan het einde van de sessie staat er een model en geven de kaartjes een prijsindicatie aan (voor de klant). Dit kan Eco-Units nu verder uitwerken tot een definitieve offerte voor een Eco-Unit.

Fig D.3.12.
Component
cards step 5

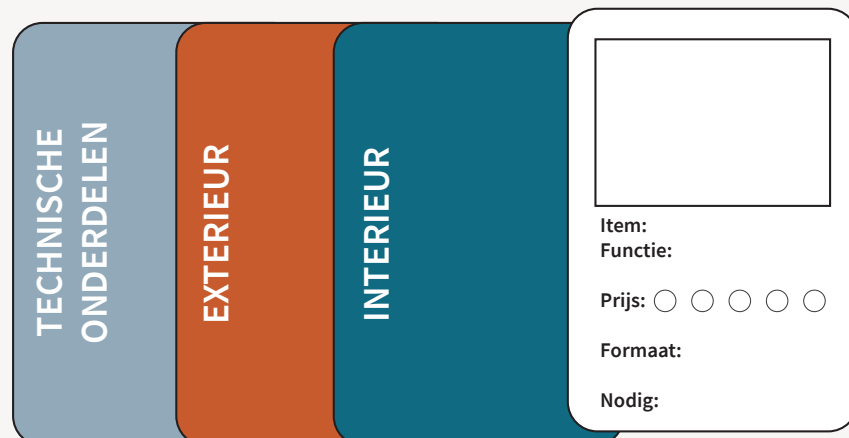
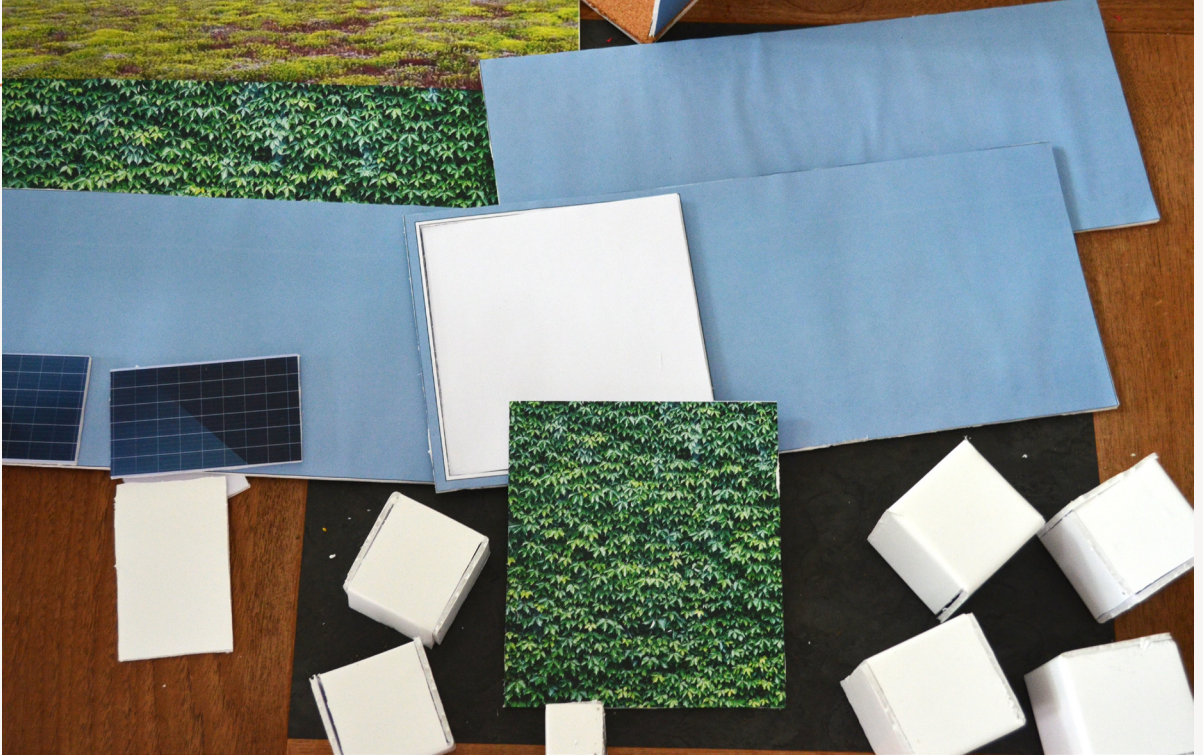

Fig D.3.13.

3D model step 5:
container walls
and building
blocks

Fig D.3.14.

3D model step 5:
base and
building blocks

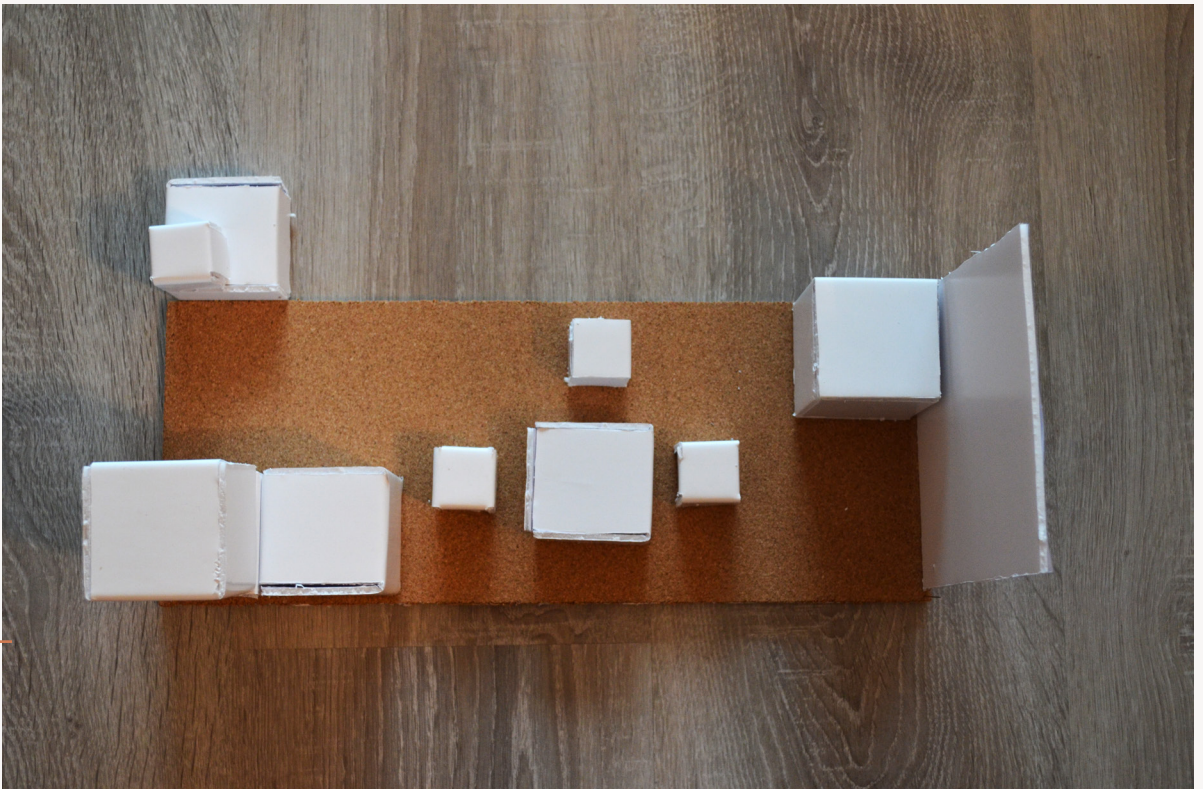

Fig D.3.15.
Examples of
component
cards

STAP 6: Verantwoordelijkheid geven

Beschrijving sessie

In deze sessie ga je samen met de buurtbewoners kijken wat er allemaal moet gebeuren als de Eco-Units er straks is. Probeer ze ook te betrekken in bijvoorbeeld de opening van de container. Een aantal dingen moeten gebeuren, maar afhankelijk van het enthousiasme van de bewoners kunnen er natuurlijk meer taken worden bedacht.

Wie is er bij betrokken?

- Eco-Units leidt de sessie
- De bewoners
- Evt de klant

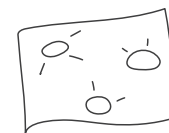
Vorbereiding Eco-Units

- Neem een flipoversheet mee
- Neem de taken kaartjes mee.

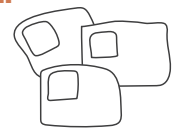
Stappen

1. Bedenk samen wat er allemaal geregeld zou moeten en kunnen worden. Geef een voorzetje, en begin door middel van een mindmap met ze te brainstormen. Hier kan je alvast 3 categorieën op zetten: opening, inrichting container en wat als de container er staat. Bedenk hier omheen wat er moet gebeuren. Als bewoners enthousiast zijn en meer willen doen, is dat natuurlijk super positief. Probeer ze wel te behoeden voor alles tegelijk willen doen, dus breng als het nodig is, een focus aan.
2. Maak teams voor de hoofdcategorieën. Vraag wie wat leuk en interessant zou vinden en probeer een beetje gelijke teams te maken.
3. Ga door de kaartjes heen en kijk of er nog dingen vergeten zijn. Misschien zijn ze niet relevant, dan kan je deze weglaten. Voeg

Benodigheden

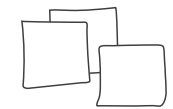
Flipover voor mindmap

Takenkaartjes

Pennen, stiften
(verschillende kleuren)

Post-its

eventueel kaartjes toe voor extra activiteiten die ze bedacht hebben.

4. Verdeel de kaartjes onder de teams en help de teams om onderling ook taken te verdelen.

Fig D.3.16.
Explanation
step 6

Fig D.3.17.
Explanation
step 7

STAP 7: Het plaatsen van de Eco-Unit

Beschrijving stap

Het plaatsen van de Eco-Unit is ook een kans om het gevoel van eigenaarschap bij de bewoners te versterken. Zij mogen het gevoel hebben dat zij dit bereikt hebben. De buurt mag dus ook in het zonnetje gezet worden de dag dat de Eco-Unit officieel wordt geopend. Daarnaast kunnen de buurtbewoners helpen in de organisatie van de opening, en kan er dus verantwoordelijkheid aan de buurt worden gegeven. Probeer in deze stap de klant ook leiding te laten nemen, maar Eco-Units kan ondersteunen in de organisatie.

Stappen

1. Bespreek met de klant en buurtbewoners hoe zij de opening aan willen pakken. Betrek hier ook de andere stakeholders bij. Verdeel de taken voor de organisatie.
2. Bewoners kunnen ook helpen met de Eco-Unit in elkaar zetten. Probeer een paar handige Harry's uit de buurt te verzamelen die dit leuk vinden om te doen. Hiermee wordt de week voor de opening al eel aandacht gegeneerd voor de container.
3. Maak het een feestelijke opening. Probeer de opening te koppelen aan het doel van de Eco-Unit. Bij een speelgoed container kan er bijvoorbeeld een voetbal toernooitje georganiseerd worden; bij een sportcontainer kan er een fitness instructeur een demonstratie geven; bij een pop-up store kan er een marktje worden georganiseerd, etc. Denk daarnaast aan:
 - **Uitnodigingen:** Hoe wordt de rest van de buurt uitgenodigd? Gaan de actieve bewoners mensen persoonlijk uitnodigen? Worden er uitnodigingen verstuurd? Wordt er een evenement aangemaakt via social media?
 - **Eten/drinken:** Zorg dat er wat te eten en drinken is tijdens het evenement. De klant kan dit eventueel vergoeden, anders kan er

Wie is er bij betrokken?

- De klant leidt deze stap
- in samenwerking met buurtbewoners
- Evt. andere stakeholders
- Eco-Units biedt ondersteuning

gekeken worden of een lokale supermarkt dit wil sponsoren bijvoorbeeld.

- **Stoelen/tafels:** Verzamel wat tuinmeubels in de buurt zodat mensen wat langer blijven hangen.
- **Muziek/geluidsinstallatie**
- **Versieringen**

Benodigheden

STAP 8: Onderhouden van de relaties

Beschrijving stap

De laatste stap is eigenlijk ook het begin van een nieuw proces. Nu de container er staat en er langzaam een vertrouwensband begint te komen tussen professionals en bewoners, is het belangrijk te beseffen dat dit eigenlijk pas het begin is van een langere samenwerking. Eco-Units kan de professionals waar nodig ondersteunen en tips geven over hoe zij het beste deze relatie kunnen onderhouden. Ook kunnen ze laten zien dat het werk dus nooit echt af is. Wel kunnen de professionals langzaam meer verantwoordelijkheid geven aan buurtbewoners, en op die manier dus afbouwen.

Stappen

1. Bespreek met de klant hoe hij het onderhouden van relaties met de bewoners en andere stakeholders aan wil pakken. Laat hem ook met bewoners en stakeholders overleggen hierin.
2. Ook hier werkt een persoonlijke aanpak het best, en zou het dus goed zijn om één keer in de zoveel tijd bij elkaar te komen. Op verschillende manier kan er contact blijven worden gezocht met bewoners:
 - **Vergaderschema:** laat iedereen één keer per week of twee weken bij elkaar komen: een vaste groep bewoners en 1 of 2 professionals. Maak deze vergaderingen wel open, zodat iedereen die later geïnteresseerd wordt nog kan aanschuiven.
 - **Online:** er kan gebruik gemaakt worden van bestaande buurtplatforms (whatsapp, facebookgroepen, etc.) om burgers te informeren.
 - **Informatiebord:** zorg dat er op een plek, zichtbaar voor iedereen, een informatiebord komt te hangen, waar zowel bewoners onderling als de klant informatie kunnen delen. De Eco-Unit is hier natuurlijk een goede plek voor.

Wie is er bij betrokken?

- De klant leidt deze stap
- Evt. andere stakeholders
- Eco-Units biedt ondersteuning

3. Aan het begin van het proces heeft de klant doelen opgesteld. Het is goed om hier nu op terug te blikken. Welke doelen zijn er al gehaald? Kunnen er nieuwe doelen worden geformuleerd? Welke doelen moeten nog gehaald worden? Het is belangrijk om hier op te blijven reflecteren voor de klant. Zijn er bijvoorbeeld nieuwe problemen, veranderende behoeftes, of wil de klant het voorbeeldproject uitrollen, verder de buurt in of naar andere buurten? Dit kan ook het begin zijn van een nieuwe cyclus voor Eco-Units...

Benodigheden

Fig D.3.18.
Explanation
step 8

D.4. IDEATION VISUAL IDENTITY

In this appendix ideation on several aspects of the visual identity is shown, starting with the name and the logo (figure D.4.1 - D.4.3). Thereafter, some ideation on the webpage design is shown (figure D.4.4. - D.4.6).

Fig D.4.1.
Ideation on the
name of the PSS

Fig D.4.2.
Ideation on the
logo design

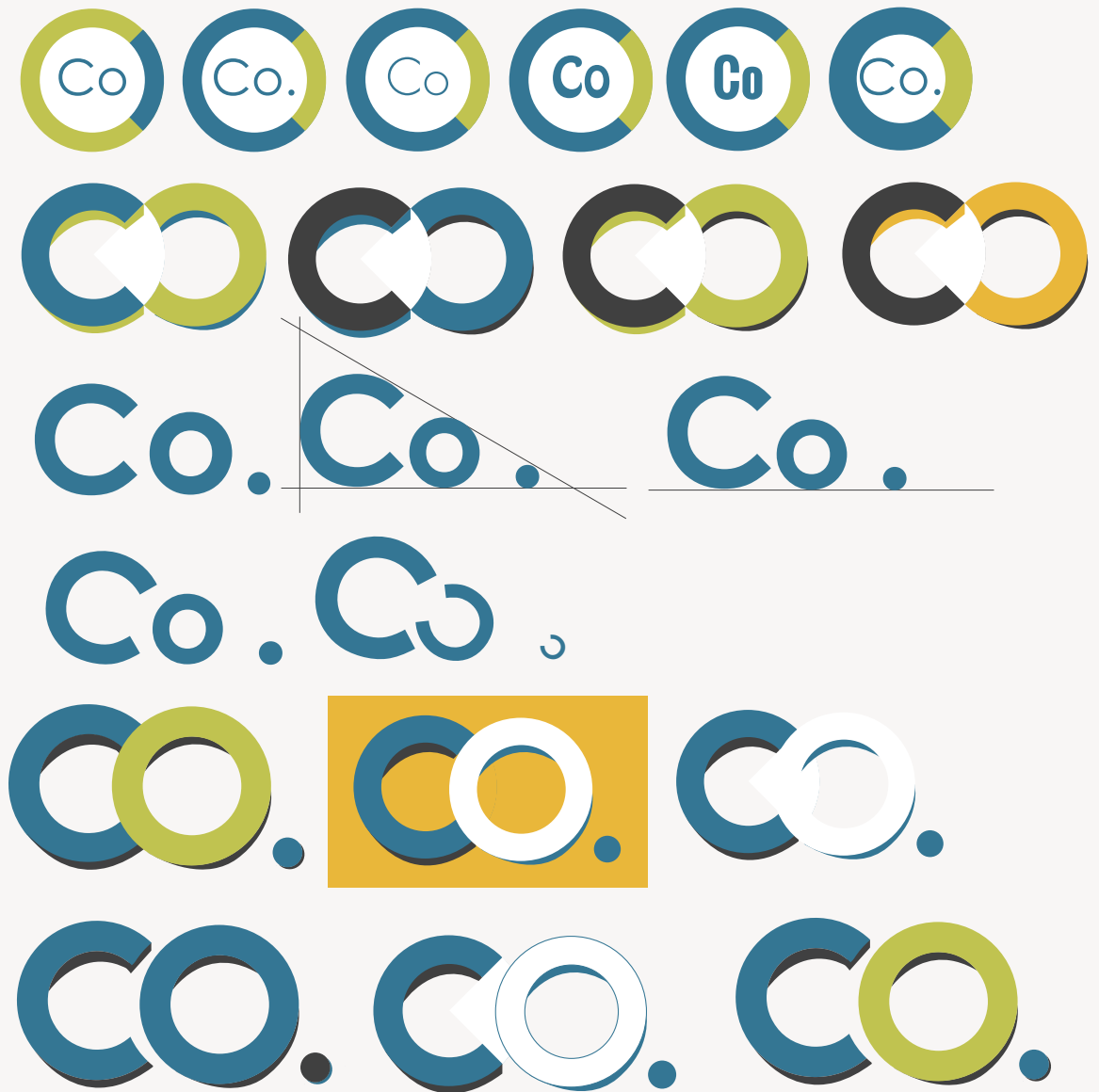

Fig D.4.3.
Logos combined
with 3 Co's

Combine
Collaborate
Co-design

Combine
Collaborate
Co-design

Combine
Collaborate
Co-design

Combine
Collaborate
Co-design

Combine
Collaborate
Co-design

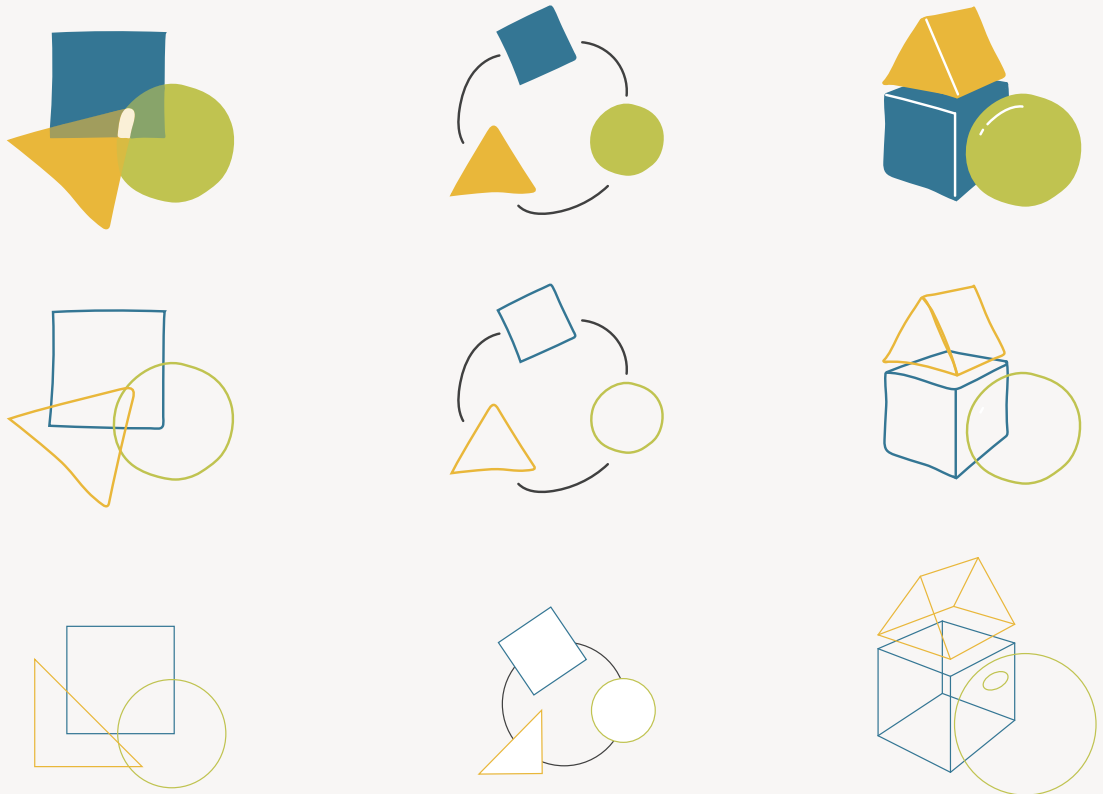
Fig D.4.4.
Webpage
ideation

Fig D.4.5.
Webpage
ideation 2

Fig D.4.6.
Ideation on use
of icons

D.5. WEBPAGE DESIGN

Figure D.5.1. shows the scrollable one page webpage (continues on next page). An interactive prototype can be opened with the following link: <https://xd.adobe.com/view/25e287dd-0eb8-4986-771f-b5eccef85a63-53d3/?hints=off>

The webpage starts with inspiring images of projects that CO. has been working on. Then it would be good to show an animation of how CO. works. Thirdly, the three CO's are explained. Thereafter, the tools are shown. The webpage ends with a blog.

The lay-out of the webpage is now easier to understand than the current webpage of Eco-Units and it improves transparency of the company. The webpage should help the company to tell their story in an honest and transparent way. The design is made in Dutch, because it is targeted at Dutch clients.

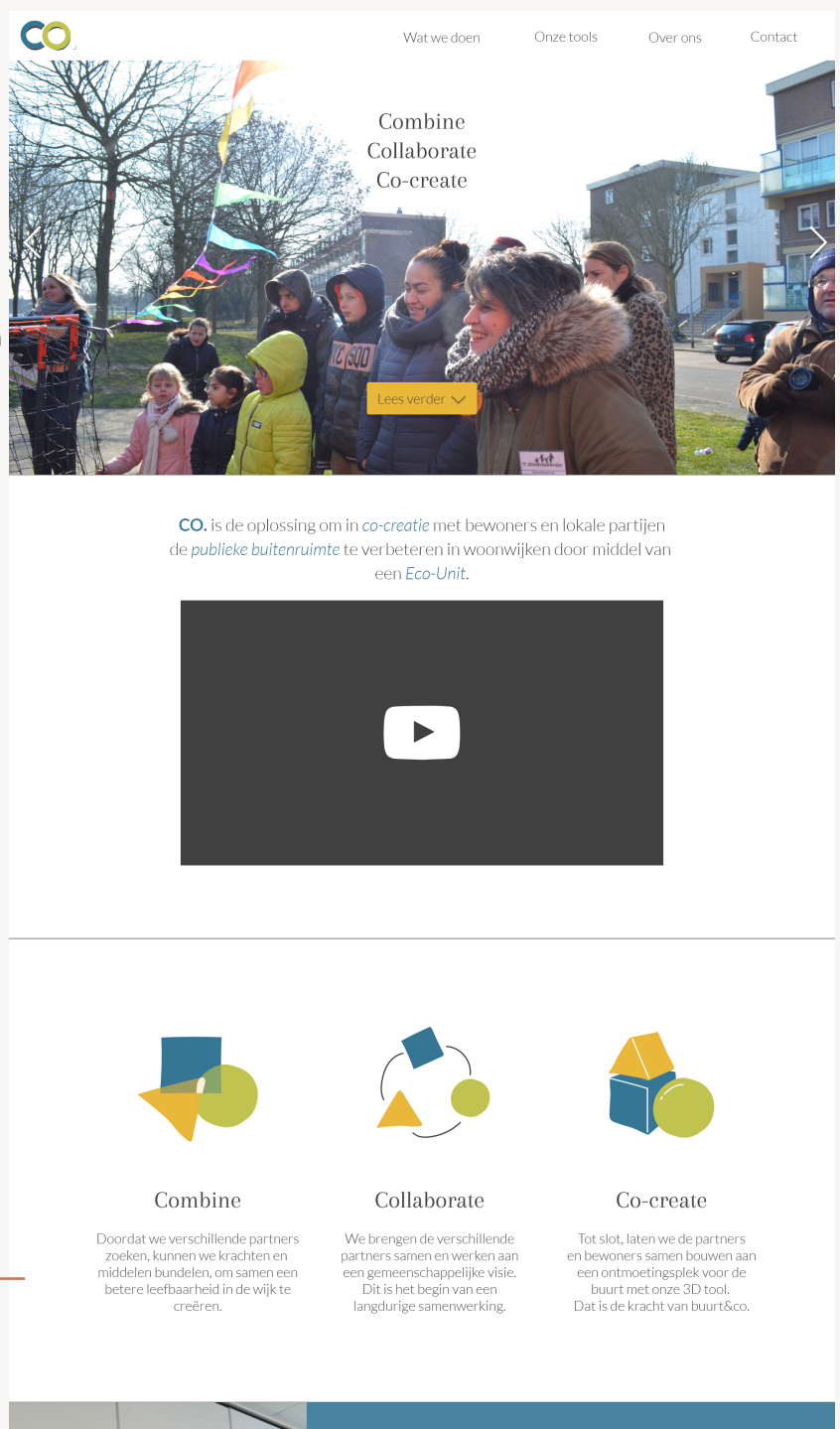

Fig D.5.1.
Webpage design

Onze tools

Stakeholder mapping

Visie canvas

Co-creatie met 3D model

[Lees verder >](#)

Blog

Volg hieronder ons laatste nieuws!

< Een sessie bij de Gemeente Rotterdam

 Wat we kunnen leren van de Vastenoavondkamp

 Een bezoek aan Stichting Kan Doen

[Meer blogberichten](#) >

Partners

Sitemap

CO.
Homepage
Tools
Blog

Wat we doen

Tools

Blog

Over ons
Missie en visie
Team
Vacatures

Contact
info@eco-units.nl
06-12345678
Adres 123
Overloon

E.1. PARTNERS FOR PILOT

To find partners for the second case study several housing corporations (WoonBron, Vidomes and Vestia) and the municipality of Delft and Rotterdam were sent a request if they wanted to participate in a case study. An information

document was sent along, which is shown below (figure E.1.1.)

HOE VERBETER JE DE LEEFBAARHEID IN WOONWIJKEN?

Het creëren van een multi-functionele ontmoetingsplek in de buurt
Informatie document master scriptie Eva van Genuchten (TU Delft)

In samenwerking met:

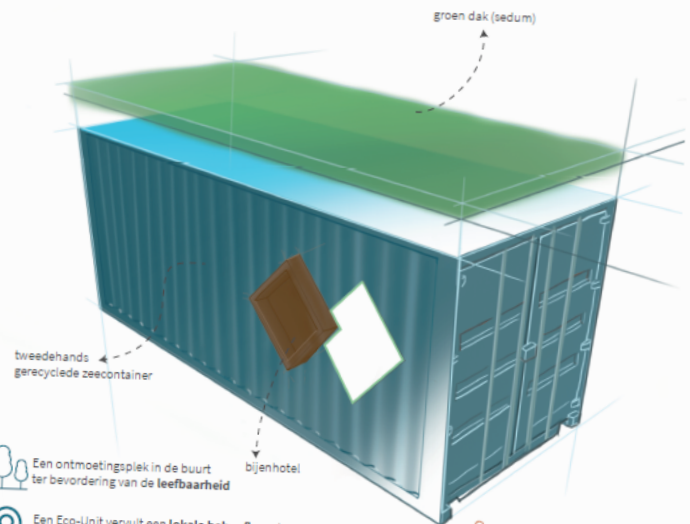

PROJECT

Hoe vergroot je de leefbaarheid in woonwijken? Dat is de vraag waar ik me al een aantal maanden mee bezig houd voor mijn afstudeerproject bij Industrieel Ontwerpen aan de TU Delft. Voor de sociale onderneming Eco-Units ben ik bezig met het ontwikkelen van een ontmoetingsplek in de wijk.

WAT IS EEN ECO-UNIT?

Een Eco-Unit is een multi-functionele ontmoetingsplek in de buurt, gemaakt van een gerecyclede zeecontainer. In de afbeelding hieronder staat uitgelegd waar een Eco-Unit uit bestaat. Op de pagina hiernaast staat een impressie van een aantal ideeën waar u aan zou kunnen denken. Maar wie weet er nu beter wat er nodig is in de wijk dan de bewoners zelf? De Eco-Unit is wordt dus geen vast concept, maar kan aangepast worden aan lokale behoeften.

Een ontmoetingsplek in de buurt ter bevordering van de **leefbaarheid**

Een Eco-Unit vult een **lokale behoefte** en kan aansluiten op bestaande bewonersinitiatieven, omdat deze modulair in te richten is.

Een **duurzaam concept**: gemaakt van een gerecyclede zee-container, een groen sedum dak, duurzame materialen, evt. een mogelijkheid tot plaatsen zonnepanelen, een bijenhotel ter bevordering van de wilde bijen populatie

Door het **samen met bewoners** ontwikkelen van de Eco-Unit wordt er een verbouwendband gecreëerd met bewoners, en voelen zij zich verantwoordelijk voor de Eco-Unit als deze geplaatst is.

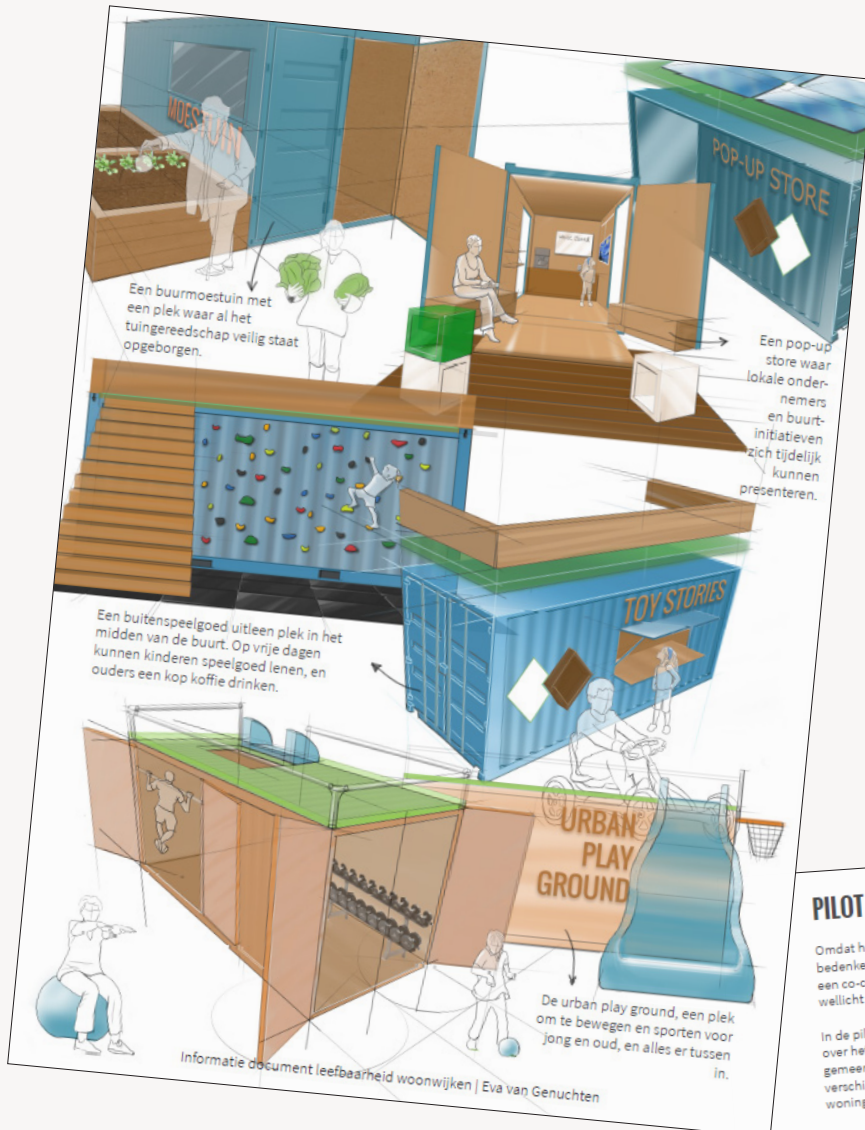
Voor veel **verschillende doelgroepen** te gebruiken

Gemaakt op een **sociale werkplaats**

Hufterproof en gemakkelijk verplaatsbaar

PILOT

Omdat het dus niet alleen gaat om de Eco-Unit, maar ook om hoe je met de bewoners samen kan bedenken wat er nodig is in de buurt, wil ik graag een pilot houden waar ik samen met bewoners een co-creatie sessie kan houden. Als blijkt dat er behoefte is aan een Eco-Unit in de wijk, kunnen er wellicht partners worden gezocht om de container ook daadwerkelijk te plaatsen.

In de pilot zou ik graag met zowel bewoners, als belangrijke stakeholders in de wijk, samen nadenken over het concept. Hiervoor ben ik tools aan het bedenken waarmee een woningcorporatie of gemeente dit ook zelf zou kunnen doen. De Eco-Unit wordt dus een all-round concept, die met verschillende modules kan worden samen gesteld, en een handreiking geeft hoe gemeentes of woningcorporaties dit het best kunnen implementeren in een woonwijk.

De co-creation sessie zou ik graag uitvoeren in week 24, 25 of 26, in verband met de planning van het afstuderen. Ik snap dat dit voor de gemeente Delft wellicht kortdage is. Mocht een pilot dus niet haalbaar zijn, dan zou ik het ook al heel fijn vinden als ik een keer de tools en ideeën met u of een collega zou kunnen bespreken. Dit kan eventueel ook nog in juli of begin augustus.

SAMENVATTING

- **Wat:** een Eco-Unit is een gerecyclede zeecontainer die de leefbaarheid in woonwijken vergroot, doordat het een ontmoetingsplek in de wijk creëert. Deze ben ik (verder) aan het ontwikkelen.
- **Hoet:** voor een pilot ben ik op zoek naar een buurt (in Delft of omstreken) waar ik een case study kan doen
- **Wiet:** met buurtbewoners en de relevante stakeholders wil ik nadenken over hoe de Eco-Unit toegepast kan worden in hun eigen wijk.
- **Waarom:** om mijn ideeën in de praktijk te testen.
- **Waar:** een wijk waar problemen zijn met de leefbaarheid, of een wijk waar dit goed kan aansluiten bij al bestaande initiatieven
- **Wanneer:** de pilot zou ik graag in week 24, 25 of 26 houden.

Fig E.1.1.
Information
document sent
to possible
partners

E.2. CONVERSATION MUNICIPALITY OF ROTTERDAM

The 18th of June I was invited at the municipality of Rotterdam to discuss possibilities for organising a pilot with the municipality.

First the municipality was asked if I could organise a session with citizens of Rotterdam to test tool 4 or 5. This was difficult for the municipality, because when they organise such a session, citizens expect certain things from the municipality that they were not able yet to predict. For example, asking for the budget for an Eco-Unit could take upto a few months, so they could not promise yet that an Eco-Unit would be placed.

Therefore it was decided to focus on the first part of the process and look at the internal organisation of the municipality. They liked to focus the pilot on the neighbourhood Reyerood, since a lot was changing there at the moment, as is explained in the report as well.

A few interesting learning were already taken from the session:

- The municipality liked the framework, because it could help them to better get in touch with citizens. This was something that they were struggling with sometimes as well.
- They therefore also saw the Eco-Unit as a tool to come in contact with citizens. For them it was important that the container was movable, because then it could be moved to other projects in the city as well.
- They were wondering how the framework would change when there is already a clear demand asked for by citizens.

E.3. RESULTS EVALUATION AT MUNICIPALITY OF ROTTERDAM

The answers to the open questions of the evaluation form are shown below per participant.

Participant 1

Wat vond u van de lengte van de sessie?

Te kort, omdat: zou verder moeten komen... Doe naast "listing" ook ranking.

Wat vond u van de grootte van de groep?

Meer outsiders/externen

Waren er nog stakeholders (eventueel buiten de gemeente) die misten in deze sessie om tot een compleet beeld te kunnen komen?

Ja, sociaal ondernemers, bewoners, kritische 'experts'

Heeft u nog tips of feedback over de canvasses?

Check: Buurtlab, Creatief beheer, Oranjeboomstraat-Oord, Ecolinderpark

Heeft u nog tips of feedback over de sessie in het algemeen?

-

Extra ruimte als u nog een toelichting wil geven bij de zes stellingen op de voorkant van de vragenlijst.

-

Participant 2

Wat vond u van de lengte van de sessie?

Precies goed, omdat: genoeg ruimte voor iedereen om aan het woord te komen.

Wat vond u van de grootte van de groep?

Precies goed, omdat: genoeg meningen zonder dat het chaotisch is.

Waren er nog stakeholders (eventueel buiten de gemeente) die misten in deze sessie om tot een compleet beeld te kunnen komen?

Bewoners!

Heeft u nog tips of feedback over de canvasses?

Duidelijker doelen proces benoemen.

Heeft u nog tips of feedback over de sessie in het algemeen?

Duidelijker kader over wagt gaat komen en wat de waarde is om dit te doen.

Extra ruimte als u nog een toelichting wil geven bij de zes stellingen op de voorkant van de vragenlijst.

-

Participant 3

Wat vond u van de lengte van de sessie?

Te kort, omdat: ik heb het idee dat het nog niet klaar is.

Wat vond u van de grootte van de groep?

Precies goed, omdat: bijna iedereen kwam aan het woord.

Waren er nog stakeholders (eventueel buiten de gemeente) die misten in deze sessie om tot een compleet beeld te kunnen komen?

Ja, SO en Veilig.

Heeft u nog tips of feedback over de canvasses?

Geen

Heeft u nog tips of feedback over de sessie in het algemeen?

-

Extra ruimte als u nog een toelichting wil geven bij de zes stellingen op de voorkant van de vragenlijst.

-

Participant 4

Wat vond u van de lengte van de sessie?

Precies goed, omdat: we kwamen overal aan toe maar hadden niet langer hierover door moeten gaan.

Wat vond u van de grootte van de groep?

Precies goed, of net te groot, omdat: aantal mensen zonder input. Wel goed dat iedereen mee deed.

Waren er nog stakeholders (eventueel buiten de gemeente) die misten in deze sessie om tot een compleet beeld te kunnen komen?

Voor dit grote plan wel. Voor alle stad-ups / stip-ups en andere deel doelen/projecten/beweging wel.

Heeft u nog tips of feedback over de canvasses?

Tip: connectie met:

- Why? How? What?

- Business case canvas?

Heeft u nog tips of feedback over de sessie in het algemeen?

-

Extra ruimte als u nog een toelichting wil geven bij de zes stellingen op de voorkant van de vragenlijst.

-

Participant 5

Wat vond u van de lengte van de sessie?

Te kort, omdat: De discussie begon eigenlijk pas net, meer tijd voor een vervolg zou dus goed zijn.

Wat vond u van de grootte van de groep?

Precies goed, omdat: iets minder kan ook, maar veel groter wordt denk ik chaos...

Waren er nog stakeholders (eventueel buiten de gemeente) die misten in deze sessie om tot een compleet beeld te kunnen komen?

Alle externe partijen uit de wijk

Heeft u nog tips of feedback over de canvasses?

Een voorbeeld erbij?

Heeft u nog tips of feedback over de sessie in het algemeen?

Het blijft lastig mensen te motiveren actief mee te doen.

Misschien daar nog wat aandacht voor? Plus doel duidelijker.

Extra ruimte als u nog een toelichting wil geven bij de zes stellingen op de voorkant van de vragenlijst.

-

Participant 6

Wat vond u van de lengte van de sessie?

Te lang, omdat: had nog meer op de inhoud willen zitten, nog meer doorvragen maar kwamen we...

Wat vond u van de grootte van de groep?

Precies goed, omdat: moet niet te groot zijn. Eerder minder dan meer. Wel leuk de verschillende visies.

Waren er nog stakeholders (eventueel buiten de gemeente) die misten in deze sessie om tot een compleet beeld te kunnen komen?

Er waren mensen die er niet waren, maar dit was in principe prima.

Heeft u nog tips of feedback over de canvasses?

-

Heeft u nog tips of feedback over de sessie in het algemeen?

Vooraf doel vertellen.

Extra ruimte als u nog een toelichting wil geven bij de zes stellingen op de voorkant van de vragenlijst.

-

Participant 7

Wat vond u van de lengte van de sessie?

Goed, mag iets langer, maar voor de aandachtscurve goed. Tijd voor afronding en afspraken vervolg nemen.

Wat vond u van de grootte van de groep?

Goed, niet veel groter, omdat: Kleiner --> minder belangen vertegenwoordigd dan dit. Groter --> minder makkelijk iedereen aan bod.

Waren er nog stakeholders (eventueel buiten de gemeente) die misten in deze sessie om tot een compleet beeld te kunnen komen?

Nu alleen, interne collega's van de gemeente, die waren wel redelijk vertegenwoordigd. Andere stakeholders in de wijk waren er niet. Deze sessie intern is wel een goede eerste stap.

Heeft u nog tips of feedback over de canvasses?

Goed, volgens mij redelijk volledig. Goede manier om gesprek aan te gaan.

Heeft u nog tips of feedback over de sessie in het algemeen?

Samenvatten aan het einde, vooraf een duidelijk doel waar je heen wilt. Verder goed begeleid!

Extra ruimte als u nog een toelichting wil geven bij de zes stellingen op de voorkant van de vragenlijst.

-

Participant 8

Wat vond u van de lengte van de sessie?

Te kort.

Wat vond u van de grootte van de groep?

Precies goed.

Waren er nog stakeholders (eventueel buiten de gemeente) die misten in deze sessie om tot een compleet beeld te kunnen komen?

Geen externen

Heeft u nog tips of feedback over de canvasses?

-

Heeft u nog tips of feedback over de sessie in het algemeen?

-

Extra ruimte als u nog een toelichting wil geven bij de zes stellingen op de voorkant van de vragenlijst.

-

E.4. VISUALS CREATED FOR MUNICIPALITY OF ROTTERDAM

Fig E.4.1.

Visual of conclusions and suggestions for continuation of process

Fig E.4.2.
Elaborated
vision canvas

E.5. RESULTS EVALUATION ECO-UNITS

An evaluation of the tools was done with the owner of the company Eco-Units. After going through all the tools some questions were asked about the tools. The questions and answers are summarized below.

You have just seen all the tools. Were there any things that caught attention in particular?

I would still have a closer look at who is involved in every step, for example the role that a neighbourhood coordinator would take in the whole process. Secondly, I don't think every step is necessary for every client. Some clients might already start in step 4 for, for example. And the steps will be very different for each client.

Could it also be the other way around? So, for example, when there is already a clear problem or need from citizens, then the municipality will need steps 1 and 2, but not 4 and 5.

Yes, exactly. I think that will happen more frequently than just starting out of nowhere in a neighbourhood. Often there will already be a clear need or problem that needs to be solved, or a subsidy that they want to use.

Would you feel comfortable yourself to facilitate sessions like these?

Yes, that wouldn't be a problem. But I know someone who calls himself an "energy manager". So basically he brings energy to meetings or creative sessions. And since I will also be the executive party it could be helpful to have someone in creative sessions that brings in some fresh energy and some humor. Often, people arrive a bit defensive in these sessions, and it would be nice to have someone shake it up a little and create some trust.

Would you need any help before you could facilitate these session? For example an instruction video or example scenario?

Well I'm very curious what will happen with the municipality of Rotterdam. If anything will come out of this.

And then when the project is finished, I will have to go out and start to talk to people. So having a sort of scheme that will create insight into what all the steps consist of, what amount of hours they will need, what it will cost, etc., that would be very useful.

This will be a very different way of doing business. It will not be a sales pitch and an Eco-Units is sold, but it will be a process of a year to a year and a half.

And what's your opinion about that now?

Well, of course it's a challenge. On the other hand, it is not coming out of the blue with all the research you have done. 15.000 to 20.000 euros is also a lot of money for housing corporations or municipalities, and they will need some "evidence" before they can spend this amount of money. So the selling process will just be very different, and also the business model will be more about project or consulting hours. So, I see it as two different selling channels, because some clients might want to have a very fast process and just want the container, while others will see value in this process.

What would you think of an animation explaining the process?

Yes that would be very helpful, explaining why the process is at it is, and what the benefit is for housing corporations or municipalities.

Are there any things that you would do different yourself in the whole process? Why?

There might even be a step 0, where you define which steps are necessary for this specific client and the process will look like. And that is something where an animation would be very helpful as well.

VISIE

... van de Eco-Unit

... en of verifiëren van behoeft...

... woners bij het proces betrekken

... or de buurt

... dat het doel is voor de buurt met de
... andere partijen geïnteresseerd zijn om samen
... worden deze uit...

... relevante stakeholders identificeren

... ing sessie

... bedoeld om samen met de klant te kijken of er nog meer relevante
... zijn die betrokken kunnen worden tijdens het project. Als het project
... professionals gesteund wordt, zal het op de lange termijn meer effect
... kunnen kosten eventueel gedeeld worden tussen verschillende
... s. De sessie duurt ongeveer 45 minuten.

Vorbereitung Eco-Units

- Zorg dat alle materialen geprint zijn
- Lees je alvast in in de wijk: wat zijn de problemen, hoe erg zijn ze, jongere/oudere bevolking etc.

... naam van de klant in
... buurtcoördinator

Benodigheden

Benodigheden

Een kaart van de wijk gelamineerd

Beoordelingsmatrix stakeholders gelamineerd

Stakeholder

Wie?
Hoeveel tijd?

... ankjes regelen voor opening van de container
Wanneer? Voor de opening
Hoe? Budget gemeente of lokale supermarkt sponsor

Wie?
Hoeveel tijd?

Wat?
Wanneer?
Hoe?

Wie?

Wat? Sleutels bewaaren container
Wanneer? Vanaf de container er staat
Hoe?

